

Opdrachtgever

Geïntegreerd Beheersplan voor het monument

**Het domein Ronsevaal met het landhuis
Ronsevaal met dienstgebouwen en de villa Les
Trembles, het omliggende park, en de percelen
met de vijver in het natuurgebied De Gerstjens
te Aalst**

Brusselsesteenweg 213
9300 Aalst
Besluit nummer 5022, 3/5/2012

Beheersplan opgemaakt door TV Duurzame Dialoog
Architect Thierry Ferfers & Landschapsarchitecte Lisbeth Creemers
Geraardsbergsesteenweg 31/7, 9860 Oosterzele - Landskouter

Datum ter goedkeuring ingediend op 15/03/2017

0. Inhoudstafel

1.	Identificatie en afbakening van het beoogde gebied	
	a. Aanleiding en doel van het beheerplan	3
	b. Identificaties	3 – 6
	c. Juridische informatie en beleidsintenties	7 - 17
2.	Historische bouwkundige en landschappelijke nota	
	a. Landschappelijk en bouwkundig historisch onderzoek	18 - 39
	b. De evolutie in het beheer	40 - 43
3.	Inventaris	
	3.1. Erfgoedelementen – huidige toestand	
	a. Algemene omschrijving en ruimtelijke context	44 - 45
	b. Beschrijving van de verschillende elementen	45 - 121
	3.2. Natuurwetenschappelijke elementen	122 - 142
	(ten behoeve van het Agentschap Natuur en Bos)	
4.	Beschrijving van de erfgoedwaarden	143 - 146
5.	Visie op toekomstig beheer	147 – 161
6.	Opsomming en verantwoording van de beheersmaatregelen	
	a. Tabel Bouwkundige werkzaamheden	162 - 174
	b. Tabel Landschappelijke werkzaamheden	175 - 186
7.	Voorstel van opvolging en evaluatie	187
8.	Bijlagen	188
	Bijhorende documenten en verwijzingen	189 - 196
	a. Beschermingsbesluit	
	b. Volmacht 	
	d. Bronnen	
	e. Lijst met vaktermen	
	Opsomming van de bijlagen	
	a. Kaarten	
	b. Digitale drager met visual tree assessments	

1. Identificatie en afbakening van het beoogde gebied

a. Aanleiding en doel van het beheerplan

De erkenning van Ronsevaal als monument in 2012 kaderde zich binnen de opbouw van een duurzame toekomstvisie voor dit unieke domein.

Dit geïntegreerd beheerplan is de volgende concrete stap:

- Op het vlak van Onroerend Erfgoed met het uitwerken van een management draaiboek met ondersteunende en conserverende maatregelen voor zowel de bouwkundige als landschappelijke erfgoedwaarden
- Op het vlak van Bos & Natuurbeheer met de opmaak van een beperkt bosbeheerplan voor de delen ten Oosten van het gebied Gerstjens omwille van de boshabitats 9120 en 9130 en de andere bosbestanden die zich op het domein bevinden.

b. Identificaties

Bescherming als monument

Benaming

Ministerieel beschermingsbesluit nummer 5022, 3/5/2012
Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het domein
Ronsevaal met het landhuis Ronsevaal met dienstgebouwen en de villa Les
Trembles, het omliggende park, en de percelen met de vijver in het natuurgebied
De Gerstjens te Aalst

Adres

Brusselsesteenweg 213
9300 Aalst

Kadastrale gegevens

Toestand op 28/3/2015

Kadastrummer	grootte in ca/m ²	status/benaming
--------------	------------------------------	-----------------

4 de afdeling Erembodegem sectie A

A984/02b	10	Paviljoen/ijskelder
A992b	480	Weiland
A992c	5020	Weiland
A993	780	Weiland
A994	820	Weiland
A995a	4422	Weiland
A997c	8730	Weiland
A997d	1460	Weg/dreef (*)
A998b	4300	Bos
A999b	2820	Bos

A1034b	14245	Bos (*)
A1041e	110	Bergplaats/deel koetshuis
A1045d	120	Huis/tuinmanshuis met jachtkamer
A1045f	340	Serre/nu siertuin
A1046c	270	Serre/kar- & werkhuis, stal en oranje
A1047g	1640	Bos
A1047e	3540	Tuin/bevat o.a. de serres
A1047h	1604	Boomgaard hoogstam

4 de afdeling Aalst sectie G

G111e	26120	Bos (*)
G114b	320	Kasteel/landhuis

(*) Perceel belast met erfdienstbaarheid bestaande uit toegangsweg naar eigendom 2

4 de afdeling Erembodegem sectie A

A1034c	1311	Bos (*)
--------	------	---------

4 de afdeling Aalst sectie G

G68	1940	Bos
G69	1670	Bos
G71c	1860	Bos
G89b	530	Bouwland
G91a	1450	Tuin
G91g	1800	Bouwland
G93e	520	Weiland
G93f	3340	Weiland
G94c	1550	Bos
G95a	480	Bos
G95b	800	Bos (*)
G96a	3100	Bos
G97c	580	Bos
G98a	520	Bos
G99g	11818	Huis/deel Villa "Les Trembles"
G99f	440	Huis/deel Villa "Les Trembles"
G111d	9770	Bos (*)

(*) Perceel belast met erfdienstbaarheid bestaande uit toegangsweg naar eigendom 1

3/ Eigendom stad Aalst

4 de afdeling Erembodegem sectie A

A1944	8720	bos
A1946a	12140	bos
A1947a	8020	vijver
A1948e	5754	vijver
A1949	8300	vijver + bos

Inventaris

Domein Ronsevaal (ID: 166)

Zie hoofdstuk 8 Bijlagen a. kaarten - kaart 1

Het domein “Kasteel Ronsevaal” binnen het beschermingsbesluit heeft 3 eigenaars.
Zie hoofdstuk 8.bijlagen: kaarten: kaart 1

1/ [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

De stad Aalst vaardigt Antonia Geerts en vervanger Ann Savoye af als vertegenwoordiger binnen de stuurgroep. [REDACTED] heeft volmacht voor de percelen in eigendom van zijn familie en treed aldus op als afgevaardigde binnen de stuurgroep.

Zie volgende pagina.

Foto bovenaan:

Het landhuis/kasteel

Foto midden links:

De lange vista vanuit het kasteel naar de Gerstjensvijver toe

Foto midden rechts:

De Echte Koekoeksbloem als voorbeeld van autochtone natuurlijke flora

Foto onderaan:

Het bloemenmassief met Harde Gentse Azalea's

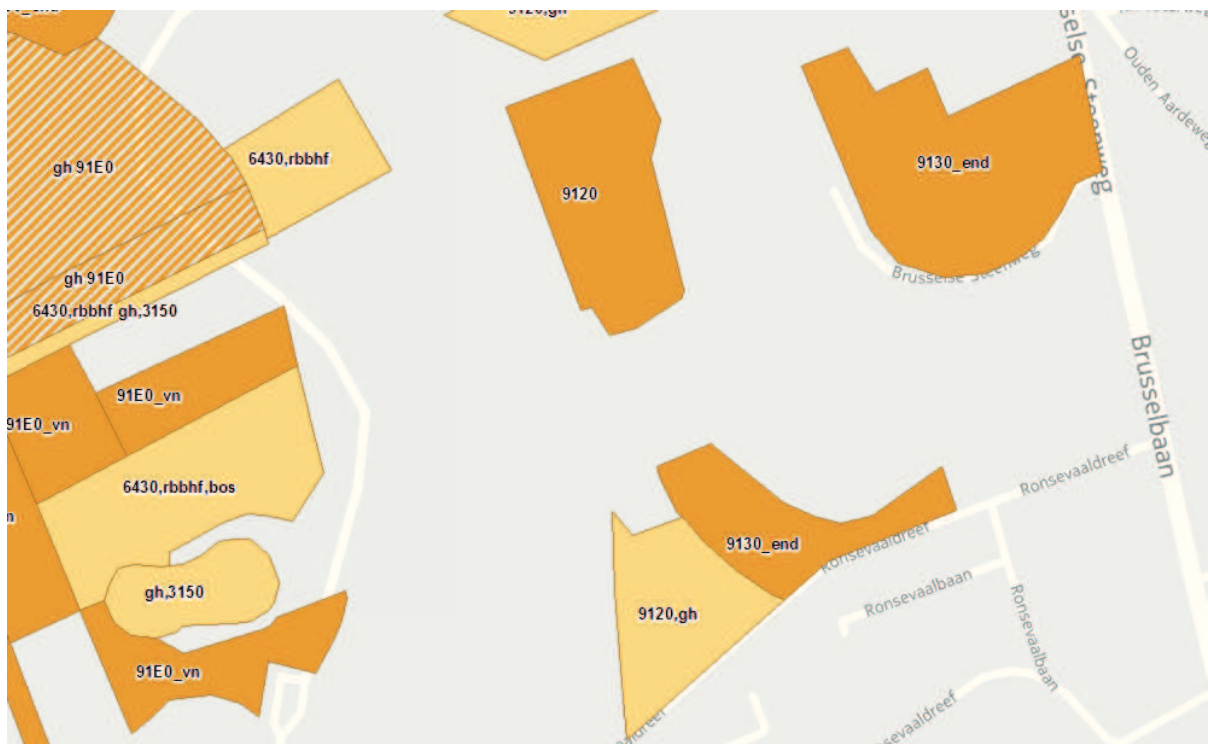
c. Juridische informatie en beleidsintenties

Europees beleid

Geen Ramsar gebied

Natura 2000 gebied

Enkele percelen maken deel uit van Natura 2000 zones

Code Bruin
Licht bruin

Habitat
Onzekere Habitat

Situering binnen beschermde zone

De habitat zones die onzeker werden benoemd liggen in of aan de rand van een recreatiezone.

Minder of sterke geluidsoverlast in de broedperiode en op foerageertijden:

- zone aan de Gerstjensvijver
- zone naast het voetbalveld

Betreding en verstoring in de broedperiode en op foerageertijden:

- zone aan de Gerstjensvijver

9130-end

Beukenbossen van het type *Asperulo-Fagetum*, subtype *Atlantisch neutrofiel beukenbos*

Het neutrofiel Beukenbos (of beukenbos met Wilde hyacint) komt voor in vrijwel alle grote boscomplexen in de Vlaamse leemstreek ten westen van Brussel. Een groot deel van de Vlaamse monumentale bomen (omtrek groter dan 3meter) zijn hierin terug te vinden. Dit habitattype is van essentieel belang voor een groot aantal soorten, waaronder ook verschillende vogelrichtlijnsoorten (Zwarte specht, Middelste bonte, Wespandief).

Flora

De boomlaag bevat Zomereik, Es of Beuk, aangevuld met Grauwe abeel, Gewone esdoorn, Zoete Kers en Hazelaar. De kruidlaag wordt gekenmerkt door Wilde hyacint, Spekwortel, Wilde narcis en plaatselijk een dichte Klimopbegroeiing. Verder komen de typische voorjaarsbloeiers voor zoals Bosanemoon, Gele dovenetel, Muskuskruid, Speenkruid en op vochtige plaatsen ook Daslook. Neutrofiele beukenbossen in de Voerstreek en zeldzaam in de Vlaamse Ardennen herbergen een aantal specifieke soorten zoals Parelgras en Lievenvrouwebedstro.

Fauna

Dit bostype is in Vlaanderen zeer belangrijk voor de vogelrichtlijnsoorten Rode wouw en Middelste bonte specht. Het dood hout biedt een geschikte woonplaats voor het Vligend hert en diverse vleermuissoorten. De open plekken vormen een leefgebied voor de Hazelmuis, Hazelworm, zweefvliegen en talrijke vlindersoorten. Dit bostype is ook zijk aan slakkensoorten.

Bepalingen naar inwendig beheer:

Een klassiek en duurzaam hooghoutbeheer dat rekening houdt met de natuurlijke karakteristieken en vereisten van het bostype kan verenigbaar zijn met het behoud en de ontwikkeling van het habitattype. In kwetsbare zones of gebieden met rijke uitgangssituatie is een aangepast beheer echter wel noodzakelijk. Maatregelen hiervoor zijn o.a. een open-plekken-beheer, zoom- en mantelbeheer en bestrijding van exoten om de soortendiversiteit te stimuleren en te behouden. De lemige bodem is zeer gevoelig voor bodemverdichting. Bosbegrazing wordt afgeraden door de hoge gevoeligheid aan degradatie, tenzij zeer extensieve begrazing of seizoensgebonden bij sterke verbraming. Recreatieplanning met zonering is noodzakelijk.

De schaal van de beheeringrepen dient zo klein mogelijk te worden gehouden zodat een ongelijkjarig bos ontstaat bv. door houtkap in kleine groepen in plaats van bestandsgewijs, met behoud of aanvoer van voldoende dood hout. Er wordt gestreefd naar een gemengd bestand met behoud van inheemse soorten in de struiklaag.

9120

Atlantische beukenbossen op zure bodem

Deze bossen ontwikkelen op een zure zandbodem en zijn dominant aanwezig in vrijwel alle grote loofboscomplexen in Vlaanderen (Atlantisch klimaat). De boomlaag in deze complexen wordt vaak gedomineerd door eik als gevolg van het vroeger beheer. Dit habitattype is o.a. zeer belangrijk voor verschillende vogelrichtlijnsoorten (Zwarte specht, Middelste bonte, Wespendif, ...).

Flora

Naast Eik bevat de boomlaag voornamelijk Beuk en plaatselijk gewone Esdoorn die toenemen in aantal bij extensief of nulbeheer. Op vochtigere plaatsen komt een type voor met ook Zwarte els, Zachte berk en Wilg voor. De struiklaag bevat typisch Adelaarsvaren, Wilde kamperfoelie, Lelietje-van-dalen en Dalkruid. Bramen kunnen plaatselijk sterk domineren, vooral na recente verstoring of eutrofiëring.

Fauna

Dit bostype is in Vlaanderen zeer belangrijk voor de vogelrichtlijnsoorten Rode wouw, Wespendif en Middelste bonte specht. Het dood hout biedt een geschikt leefgebied voor het Vligend hert, de Boommarter en diverse vleermuissoorten en ongewervelden. De open plekken vormen een leefgebied voor de Hazelmuis en talrijke vlindersoorten.

Bepalingen naar inwendig beheer:

Veelal volstaat een klassiek en duurzaam hooghoutbeheer dat rekening houdt met de natuurlijke karakteristieken en vereisten van het bostype. In kwetsbare zones of gebieden met rijke uitgangssituatie is een aangepast beheer echter wel noodzakelijk. Maatregelen hiervoor zijn o.a. een open-plekken-beheer, zoom- en mantelbeheer (kruidvegetatie in bosrand) en bestrijding van exoten. De schaal van de beheeringrepen dient zo klein mogelijk te worden gehouden zodat een ongelijkjarig bos ontstaat (bomen van verschillende leeftijdscategorieën) bv. door houtkap in kleine groepen, met behoud of aanvoer van voldoende dood hout (4-10%). Er wordt gestreefd naar een gemengd bestand met behoud van inheemse soorten in de struiklaag.

9120.gh (derivaat gemeenschap)

Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei' of geen habitattype uit de Habitatrictlijn

(Zie verder hierboven 9120)

3150.gh (derivaat gemeenschap)

Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition' of geen habitattype uit de Habitatrictlijn

(Zie verder hieronder 3150)

3150 Voedselrijke, structuur- en vegetatierijke plassen

Dit habitattype komt voor op ondiepe tot diepe, meestal stilstaande wateren op een leem-, veen- of kleirijke bodem. De vegetatie wordt gekenmerkt door een grote

verscheidenheid aan drijvende en ondergedoken waterplanten en kan voorkomen in zowel kleine smalle slootjes of poelen als grote vaarten, vijvers en meren. In goed ontwikkelde stadia zijn de vegetaties zowel floristisch als faunistisch zeer rijk. Als gevolg van de hoge gevoeligheid aan eutrofiëring en het bijhorend verlies aan kenmerkende soorten (meestal door troebel worden van het water), zijn in Vlaanderen maar weinig goed ontwikkelde vormen terug te vinden. In vergelijking met andere zoetwaterhabitats is het water rijk aan voedingsstoffen.

Flora

Sleutelsoorten: Kikkerbeet (*Hydrocharis morsus-ranae*), Kransvederkruid (*Myriophyllum verticillatum*), Rossig fonteinkruid (*Potamogeton alpinus*), Glanzig fonteinkruid (*Potamogeton lucens*), Doorgroeid fonteinkruid (*Potamogeton perfoliatus*), Langstengelig fonteinkruid (*Potamogeton praelongus*), Gegolfd fonteinkruid (*Potamogeton zizii*), Krabbenscheer (*Stratiotes aloides*), Loos blaasjeskruid (*Utricularia australis*), Groot blaasjeskruid (*Utricularia vulgaris*)

Nevensoorten: Kroosmos (*Ricciocarpos natans*), Rivierfonteinkruid (*Potamogeton nodosus*)

Fauna

Een grote verscheidenheid aan vissen, zoogdieren (o.a. Waterspitsmuis), vogels (o.a. eendachtigen en fuutachtigen), amfibieën (kikkers en salamanders) en ongewervelden (libellen, waterkevers, watsen,...) zijn van deze voedselrijke aquatische omgeving afhankelijk. Vele ervan zijn zeer zeldzaam of met uitsterven bedreigd in Vlaanderen. Voorbeelden hiervan zijn de Platte Schijhoren (zoetwaterslakje), de Brede geelgerande waterroofkever, de Grote modderkruiper (vis) en de Bittervoorn (vis). Een gezonde Snoekpopulatie is cruciaal om bodemomwoelende vissen te vermijden en zo het water helder te houden. De Kamsalamander en Boomkikker planten zich voort in rijk begroeide plassen. De ijsvogel, Witwangstern en Zwartwangstern (Vogelrichtlijnsoorten) zijn ook vaak terug te vinden in deze omgeving.

Bepalingen naar inwendig beheer:

Het beheer is vooral gericht op het behoud van een goede waterkwaliteit. Wanneer aanvoer en kwaliteit van grond- en water en overstromingsdynamieken ongestoord zijn zal er pas na zeer geruime tijd ingegrepen moeten worden om de vegetatie in stand te houden.

Herstellen en behouden van het hydrologisch regime en de waterkwaliteit kan gebeuren door een zuivering van het infiltratiegebied en het aangevoerd oppervlaktewater (ter plaatse zuiveren, verontreinigde grond afgraven dan reinigen en vervolgens terugstorten of afgraven en afvoeren).

Daarnaast moet contact met vervuild oppervlaktewater zeker vermeden worden. Dit kan gebeuren door het dichten van greppels of buizen of het tegengaan van oppervlakkige afstroming vanuit landbouwgebied. Verminderen van waterwinning in de omgeving zal de natuurlijke waterpeilschommelingen en toevoer van meer geschikt grondwater herstellen.

Strooiselaanvoer en beschaduwning moeten vermeden worden door het tegengaan van bosopslag en aanplant rond de vennen. Grotere bomen, verspreid langs het ven kunnen verschillende diersoorten herbergen, maar bevorderen ook de verbossing. Men streeft naar een open uitzicht, waarbij slechts enkele bomen (0-5) of boomgroepjes (0-1) per hectare overblijven.

Daarnaast is het van groot belang om het water helder te houden. Eutrofiëring en een onnatuurlijk overwicht van plankton etende of bodem omwoelende vissen zullen het water vertroebelen met verlies van kenmerkende soorten als gevolg. Om de ecologische toestand te verbeteren kan men droogzetten en afvissen (verwijderen van een groot deel van het visbestand). Droogzetten geeft het grootste resultaat in plassen zonder waterplanten, met troebel water en een overmatig visbestand. Deze maatregelen kunnen leiden tot een snelle verschuiving in de samenstelling van de biotische gemeenschap en worden best samen uitgevoerd (eerst gedeeltelijk legen, vissen verzamelen met sleepnetten, vervolgens volledig legen).

Exoten (zowel flora als fauna) worden best verwijderd om het herstel van het gedegradete systeem zo goed mogelijk na te streven.

Het is aangeraden de kwetsbare vegetaties na een ingreep tijdelijk af te schermen voor grazende watervogels.

Herstel bij verzuring

Een vaak toegepaste herstelmaatregel bij verzuurde vennen is het verwijderen van de sliblaag (bezonken organisch materiaal). Deze laag neemt onder normale omstandigheden zeer traag toe maar kan door contact met bemesting snel aandikken. De dikke laag kan verzurende stoffen opslaan die na het herstel opnieuw tot verzuring zullen leiden. Hierdoor is het in de meeste gevallen noodzakelijk de volledige laag te verwijderen. Het meest nauwkeurig wordt het slib verwijderd onder droge omstandigheden.

Het droogleggen van een ven zal ook een positief effect hebben op de kieming van waterplanten, maar kan leiden tot verlies van verschillende diersoorten. Dit verlies kan eventueel vermeden worden door de plas op te delen door tijdelijke dijkes en de baggering in fasen uit te voeren.

Door contact met verzuurd water zal de oevervegetatie vergrassen (Pijpenstrootje, Lisdodde, Riet,...). Hierdoor zullen open structuren dichtgroeien met verlies van bepaalde kenmerkende soorten. Om dit tegen te gaan kan men plaggen (verwijderen van de mineraalrijke bodemtoplaag). Meestal volstaat het verwijderen van 1 tot 2 decimeter strooisel en humus (afhankelijk van de ligging van de zaadbank). Het plaggen moet cyclisch worden toegepast en is zeer plaatsafhankelijk. Plekken met een hoge moerasvegetatie of strooiselopslag zullen sneller opnieuw geplagd moeten worden (5-15 jaar) dan niet geëvolueerde zones die geen plagbeheer vragen.

Indien een voorafgaande analyse (door specialist) dit aanraadt kan er bekalkt worden in de verzuurde wateren.

91E0_vn

Ruigte-elzenbos (Filipendulo-Alnetum)

Dit habitatype omvat verschillende subtypes die in Vlaanderen verspreid tot zeer zeldzaam voorkomen.

Elzenbroekbossen

Zeldzaam. Bossen komen voor op venige bodems of valleigebieden, met vaak langdurig stagnerend oppervlaktewater. De vegetatie bestaat uit verspreide Zwarte elzen in een

moerassige zone. De bodem blijft vochtiger in de zomer dan de Volgelkers-essen-bossen. Kensoorten hangen af van de nutriëntenrijkdom: (van rijk naar arme bodem):
Kruidlaag: Moeraszegge (*Carex acutiformis*), Oeverzegge (*Carex riparia*), Moerasspirea (*Filipendula ulmaria*), Gele lis (*Iris pseudacorus*), Riet (*Phragmites australis*), Rietgras (*Phalaris arundinacea*), Geel nagelkruid (*Geum urbanum*), Pinksterbloem (*Cardamine pratensis*), Hop (*Humulus lupulus*), Bitterzoet (*Solanum dulcamara*), Drienerfmuur (*Moehringia trinervia*), Gele dovenetel (*Lamium galeobdolon*), Dauwbraam (*Rubus caesius*) Moesdistel (*Cirsium oleraceum*), Wolfspoot (*Lycopus europaeus*), Reuzenpaardenstaart (*Equisetum telmateia*), Dotterbloem (*Caltha palustris*), Muskuskruid (*Adoxa moschatellina*), Speenkruid (*Ranunculus ficaria*) Elzenzegge (*Carex elongata*), Moerasvaren (*Thelypteris palustris*), Moerasviooltje (*Viola palustris*), Wilde lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), Zwarte bes (*Ribes nigrum*) Koningsvaren (*Osmunda regalis*)
Struiklaag: Aalbes (*Ribes rubrum*)
Boomlaag: Zwarte els (*Alnus glutinosa*), Zachte berk (*Betula pubescens*), Ruwe berk (*Betula pendula*), Grauwe wilg (*Salix cinerea*), Geoorde wilg (*Salix aurita*), Kruipwilg (*Salix repens*), Es (*Fraxinus excelsior*)

Bepalingen naar inwendig beheer:

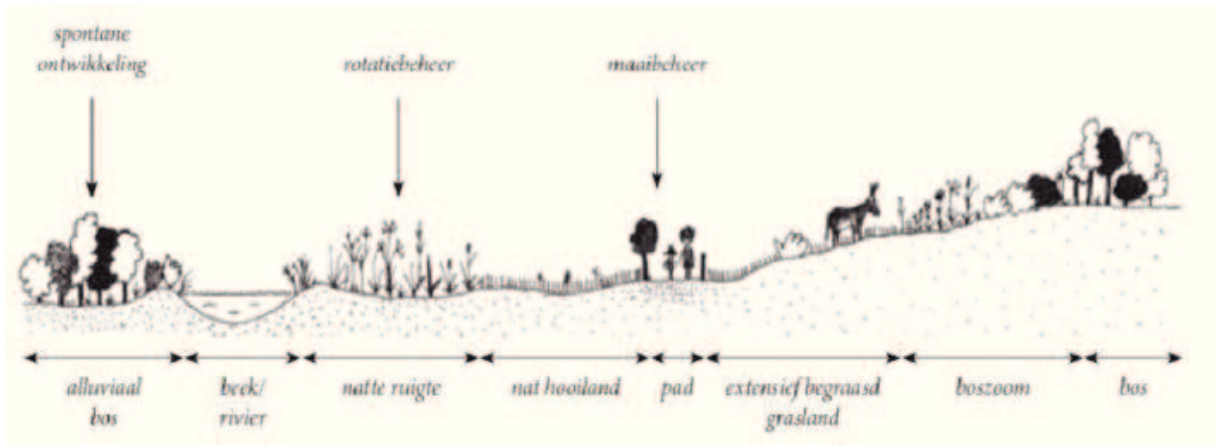
Door de hoge kwetsbaarheid is het beheer moeilijk te combineren met een economisch rendabel bossysteem. Het is voornamelijk gericht op het behouden van een goede oppervlakte- en grondwater kwaliteit en de natuurlijke overstromingsdynamieken (bv. verbreden van greppels, plaatsen van kleine stuwen, regenwater afvoeren om verzuring te voorkomen, verlagen van dijken) Door verdroging, bv ten gevolge van waterwinning, zal er verruiging optreden met soortenverlies tot gevolg. Door de natte bodem is begrazing niet geschikt. Daarnaast streeft men naar het behoud en de ontwikkeling van de typische en soortrijke kruidlaag (zie sleutelsoorten) en een bosstructuur met een gevarieerde boomsoortensamenstelling en voldoende dood hout (4-10%).

6430,rbbhf,bos

**Voedselrijke zoomvormende ruigten' of 'regionaal belangrijk biotoop
moerasspirearuigte met graslandkenmerken, onder aanplant of met bosopslag'**
(Zie verder hieronder 6430)

6430 Ruigtes en boszomen

Dit habitatype omvat ruigten langs waterlopen (natte ruigten) en voedselrijke boszomen (meestal op drogere stukken). Dit wordt weergegeven op onderstaande figuur. Natte ruigten en goed ontwikkelde boszomen zijn zeer tot uiterst zeldzaam in Vlaanderen. Ze komen verspreid voor o.a. in de vallei van de Grote Nete en de Drie Beken. De vegetatie bestaat uit kruiden en grassen die 's winters afsterven en een dikke , voedselrijke strooisellaag kunnen vormen. Ze ontwikkelen op neutrale altijd natte of vochthoudende leem of kleibodems. Doordat de ruige vegetatie niet of zeer onregelmatig wordt gemaaid zijn vele insecten op deze ruigten aangewezen voor hun voortplanting en herbergt de vegetatie een grote faunistische diversiteit (voornamelijk zeldzame sprinkhanen spinnen, nachtvinders).

Flora

Sleutelsoorten

Blonde zegge (*Carex hostiana*), Blauwe zegge (*Carex panicea*), Vlozegge (*Carex pulicaris*), Spaanse ruiter (*Cirsium dissectum*), Karwijselie (*Selinum carvifolia*), Zaagblad (*Serratula tinctoria*), Blauwe knoop (*Succisa pratensis*), Geel schorpioenmos (*Hamatocaulis vernicosus*)

Nevensoorten Teer guichelheil (*Anagallis tenella*), Bevertjes (*Briza media*), Bleke zegge (*Carex pallescens*), Herfsttijloos (*Colchicum autumnale*), Moerasstreepzaad (*Crepis paludosa*), Bosorchis (*Dactylorhiza fuchsii*), Vleeskleurige Rodwell orchis (*Dactylorhiza incarnata*), Moeraswespenorchis (*Epipactis palustris*), Ruw walstro (*Galium uliginosum*), Grote muggenorchis (*Gymnadenia conopsea*), Paddenrus (*Juncus subnodulosus*), Addertong (*Ophioglossum vulgatum*), Pijpenstrootje (*Molinia caerulea*), Parnassia (*Parnassia palustris*), Welriekende nachtorchis, (*Platanthera bifolia*), Tormetil (*Potentilla erecta*), Betonie (*Stachys officinalis*), Kleine valeriaan (*Valeriana dioica*)

Bepalingen naar inwendig beheer:

Gezien natte ruigten en boszomen voorkomen in smalle strookvormige vegetaties worden ze in de meeste gevallen niet als een apart type beschouwd en beheerd.

De beheersmaatregelen sluiten dus meestal aan bij die van het naburig gelegen habitatype (meestal grasland of bos). Specifieke maatregelen zijn voornamelijk een cyclisch maaibeheer (om de 2 tot 5 jaar), extensieve of gestuurde begrazing (om de 2 tot 3 jaar) en een regelmatig kapbeheer. Veel voorkomende oorzaken van eutrofiëring met soortenverlies tot gevolg zijn herbiciden gebruik en achtergebleven maaisel.

Natte ruigten zijn gevoelig voor verdroging door drainage, eutrofiëring of bedijkingen.

Ven/Ivon

*Duurzame Dialoog, TV Studiebureau voor Restauratie, Architectuur en Bos - & Natuurbeheersplanning Ferfers
& Landschap ontwerp bureaubureau De Zwarte Gracht
Geraardsbergsesteenweg 31/7, 9860 Oosterzele tel:09/362.14.5 e-mail: ferfers@skynet.be*

Gewestplan

Het kasteeldomein Ronsevaal is volledig ingetekend als parkgebied. Daarbuiten is het gebied evenwel omgeven door een uitgestrekt woongebied met uitbreidingsmogelijkheid en een langgerekt industriegebied langs de linkeroever van de Dender. Het kleine gedeelte van de parking en het voetbalveld ten zuiden van de Gerstjens werd aangeduid als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen. Het K.B. van 28.12.1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen bepaalt voor parkgebieden dat ze in hun staat bewaard moeten worden of bestemd zijn om zodanig ingericht te worden dat ze hun sociale functie kunnen vervullen. Slechts die werken en handelingen zijn toegelaten, die strikt noodzakelijk zijn voor de openstelling, het behoud, de verfraaiing en/of de aanleg van het park. Artikel 14 houdt zodoende geen absoluut bouwverbod in, maar beperkt wel de mogelijkheden aanzienlijk omwille van de specifieke bestemming van het gebied.

Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP)

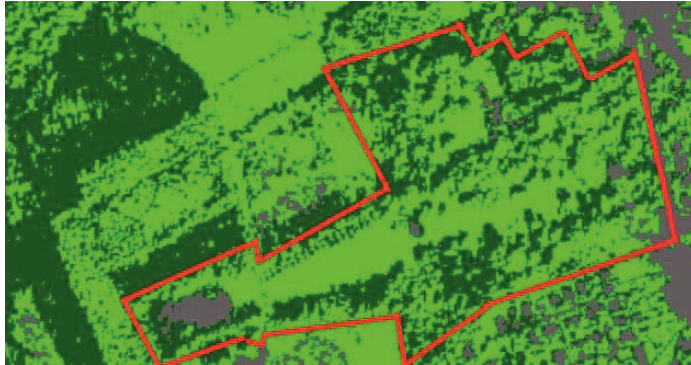
Van toepassing voor de percelen in bezit van de stad Aalst. In de gewenste ruimtelijke structuur van het regionaalstedelijk gebied Aalst wordt het gebied 'Gerstjens' aangeduid als een stedelijk natuurelement en randstedelijk groengebied. Deze komen in aanmerking voor de ontwikkeling van een groot en samenhangend natuur- en recreatiegebied o.a. door middel van stedelijk groenprojecten met een sociaal-educatieve en/of recreatieve functie maar ook door natuurbouw en -ontwikkeling. Omwille van hun belang voor de stedelijke leefbaarheid moeten beide als samenhangend geheel behouden blijven en in overeenstemming daarmee verder worden ontwikkeld. Het gebied krijgt een laagdynamische recreatieve invulling op het niveau van het stedelijk gebied. Tegelijk is er sprake van het creëren van ruimtelijk-ecologische en toeristisch-recreatieve verbindingen naar andere groengebieden – in dit geval tussen 'Osbroek-Gerstjens' en het 'Kluisbos' via het randstedelijk groengebied 'Zomergembeek'.

Deeplan GR

Stedelijke beleid

Stedelijk groen 2002-2003

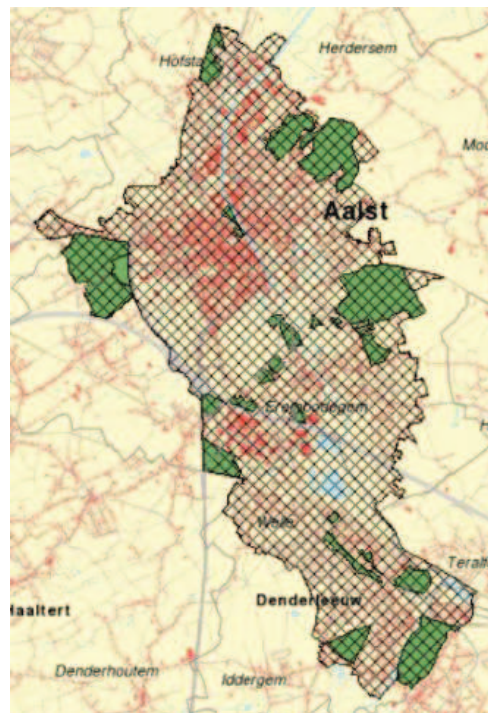
Code	grijs	geen beplanting
	licht groen	grassen
	donker groen	beplanting

Deze kaart geeft een licht vertekend beeld. Heel wat beboste zones op het domein, zeker de parkbossen met gesloten bladerdak en de meer natuurlijke parkbossen hebben geen grasachtige kruidlaag, wat hier wel voor 100 % is ingekleurd.

Een voorzichtige bijsturing: 42 % kruidlaag met dominatie aan grassen en 58 % typische bosachtige gediversifieerde kruidlaag.

Ruimtelijk uitvoeringsplan Aalst

Het beschermde gebied maakt deel uit van het afgebakende geheel: Afbakening regionaal stedelijk gebied Aalst. RUP 02000 212 00001 00001 goedgekeurd op 10/07/2003.

In het bindend gedeelte van het Ruimtelijk structuurplan stad Aalst vinden we op pagina 192 en 193 dat het domein Ronsevaal niet opgenomen is in de lijst “op te maken Gemeentelijke uitvoeringsplannen”.

De Gerstjensvijver maakt deel uit van het Natuurinrichtingsproject Gerstjens – Ossebroek aanzet in het GRS.

Het GRS dient ervoor te zorgen dat de toekomstige ontwikkeling van het gebied niet wordt gehypothekeerd.

Het GRS dient ervoor te zorgen dat de toekomstige ontwikkeling van het gebied niet wordt gehypothekeerd. De gewenste ruimtelijke en natuurlijke structuur (RSA) voorziet daarom in de volgende ontwikkelingen:

- Brongebieden en waterrijke depressies moeten gevrijwaard blijven van bebouwing en verharding. Natuur wordt er verweven met andere functies of komt er als hoofdfunctie voor. Behoud en versterking van de bestaande verscheidenheid wordt nagestreefd.
- Osbroek en Gerstjens zijn gebieden van bovengemeentelijk belang, d.w.z. dat de stad wenst dat het Vlaams Gewest of de provincie acties ondernemen. Om de bovengemeentelijke ecologische structuur te kunnen realiseren zijn enkele herbestemmingen nodig, waaronder de herbestemming van de woonuitbreidingsgebieden in Gerstjens naar natuurgebied, en een uitdovingsbeleid en omzetting naar parkgebied en recreatiegebied van het industriegebied tussen Gerstjens en het Osbroek.
- Het Osbroek en de Gerstjens worden door de stad als één groengebied gezien met een verweving van natuur en recreatie; dit betekent dat naast een natuurlijke ontwikkeling van het overgrote deel van het gebied op een beperkt aantal plaatsen (stadspark, Schotte, enz...) enkele goed uitgebouwde infrastructuren worden voorzien.
- De huidige bedrijvigheid die een barrière vormt tussen beide gebieden, wordt opgeheven. De stad Aalst suggereert aan de Vlaamse overheid om een structuurschets op te maken voor het hele gebied en deze te vertalen naar een meer verfijnde ordening van het gebied bijvoorbeeld d.m.v. een GRUP. Daarin kunnen sommige parkgebieden worden geschrapt, natuurgebieden worden ingetekend en bijkomende recreatiegebieden worden voorzien.

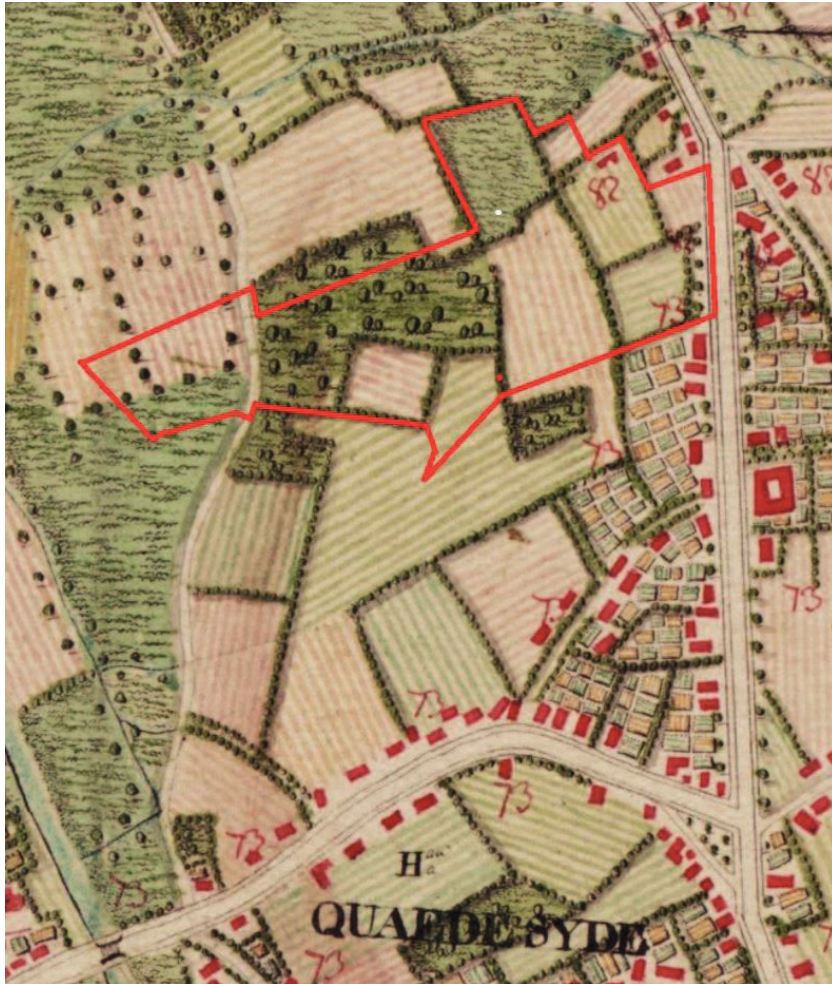
In de gewenste economische (toeristisch-recreatieve) structuur wordt het gebied Osbroek-Gerstjens voorgedragen als groen-recreatieve pool van Aalst met een regionaalstedelijke uitstraling. Hiertoe worden bijkomende mogelijkheden voor recreatie gecreëerd, zoals de uitbouwen van een aanlegplaats voor riviertoerisme en de infrastructurele verbinding van Osbroek en Gerstjens. Principe van het GRS is o.a. de lokale concentratie van bovenlokale, hoogdynamische of grootschalige voorzieningen voor sport en recreatie in het stedelijk gebied en de verweving van laagdynamische recreatie in natuurlijke gebieden.

Bepalingen Gerstjens:

Een groot aantal populieren zijn in de zomer van 2003 gestorven. Na het kappen van deze bomen worden geen jonge bomen aangeplant, maar behouden we de boompjes die er spontaan groeien. Hierdoor zal er zich een meer natuurlijk bos ontwikkelen. De Gerstjensvijver en de vijvers in het Osbroek worden heringericht zodat er terug meer waterplanten en -dieren (bv. kikkers, salamanders en insecten) in kunnen gedijen.

2. Historische nota

a. Landschappelijk en bouwkundig historisch onderzoek

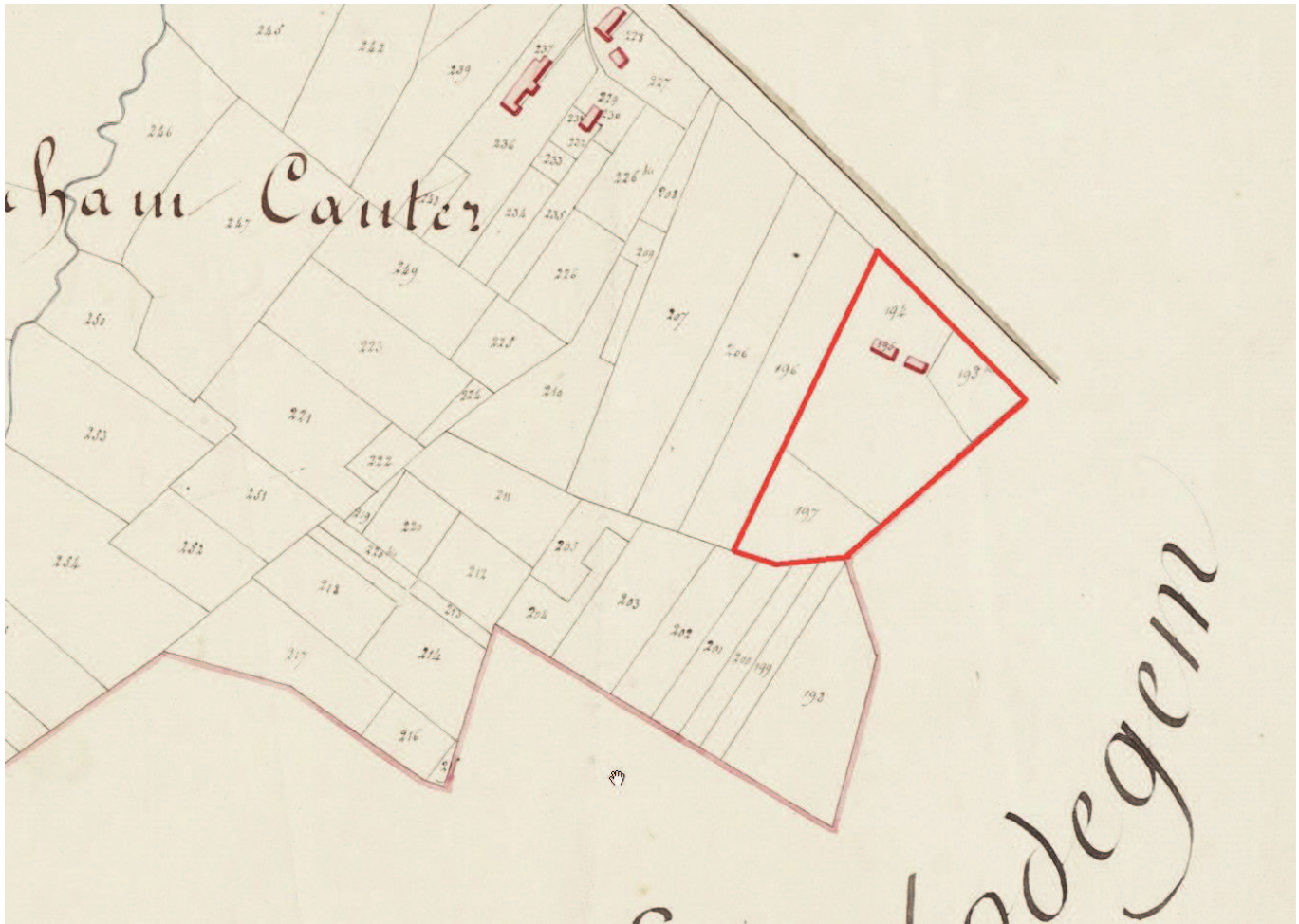

Ferraris kaart ontstaan tussen 1771 en 1778

De kaart van Joseph Graaf de Ferraris toont de landschappelijke situatie ter hoogte van de site eind 18 de eeuw. Min of meer op de plaats waar de percelen met nummer 73 (Erembodgem) raken aan de percelen met nummer 83 (Aalst) ligt de plaats waar later het domein “Ronsevaal” zal worden gerealiseerd (*).

Ten zuiden van de site, te Erembodegem, zien we vooral vrij staande kleinere rijwoningen met achterliggende grond. Dit zijn fruit - & hoofdzakelijk moestuinen.

Tussen het meest noordelijk gelegen huis en de knik in de Brusselsesteenweg (gekasseid in 1704) vinden we het landschap zoals het was voor de aanleg van het domein: met hagen omzoomde weiden en akkers met lager, in de meer drassige delen, struwelen met kreupelhout (Elzen-Wilgen). Aan de overzijde van de Gerstenstraat vinden we weilanden en met bomen omzoomde akkers. Vrij grote kans dat deze bomen wilgen rijen waren die in een landelijke economie pasten door de mogelijkheid op periodieke houtkap en een loofogst als veevoeder

Kadaster 1818

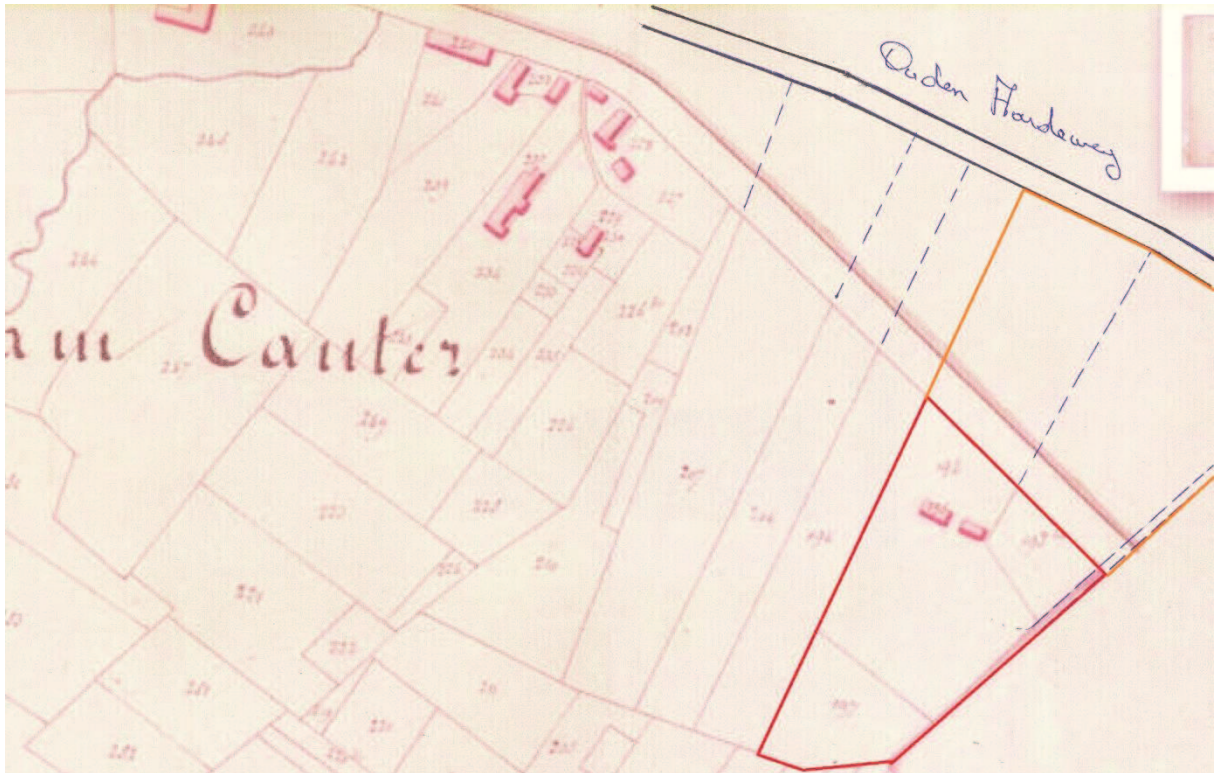
Op bovenstaande kadasterplan uit de Hollandse periode vinden we 2 gebouwen van gemiddelde omvang op het perceel. De plaats en ligging op het perceel geeft indicatie dat de gebouwen zich oriënteren volgens de perceelranden en op een afstand van de Brusselsesteenweg liggen.

Deze 2 gebouwen en percelen oriënteren zich volgens het vroegere wegtracé Brussel - Aalst, de "Ouden Aardeweg", daterend van voor het rechte trekken van de Brusselsesteenweg in 1704. Toegang volgens kaart Leclerc. (zie pag.22)

() Bij het lezen van de kaartenatlas van Generaal/Veldmaarschalk Graaf de Ferraris dienen we er rekening mee te houden dat hij zijn opdracht uitvoerde vertrekkende vanuit een militair standpunt. Op zijn kaarten werden gegevens genoteerd die van betekenis konden zijn voor troepenverplaatsingen, cavalerie en artilleriestellingen.*

Heel wat elementen werden "iconisch" geregistreerd of weggelaten omwille van irrelevant. Gebouwen die verder afgelegen waren van wegen werden vaak niet genoteerd omdat zij geen strategische invloed hadden op verplaatsingen langs de weg.

Op basis van deze kaart kan dan ook geen uitspraak gedaan worden over het al of niet aanwezig zijn van bebouwing op het domein eind 18 de eeuw.

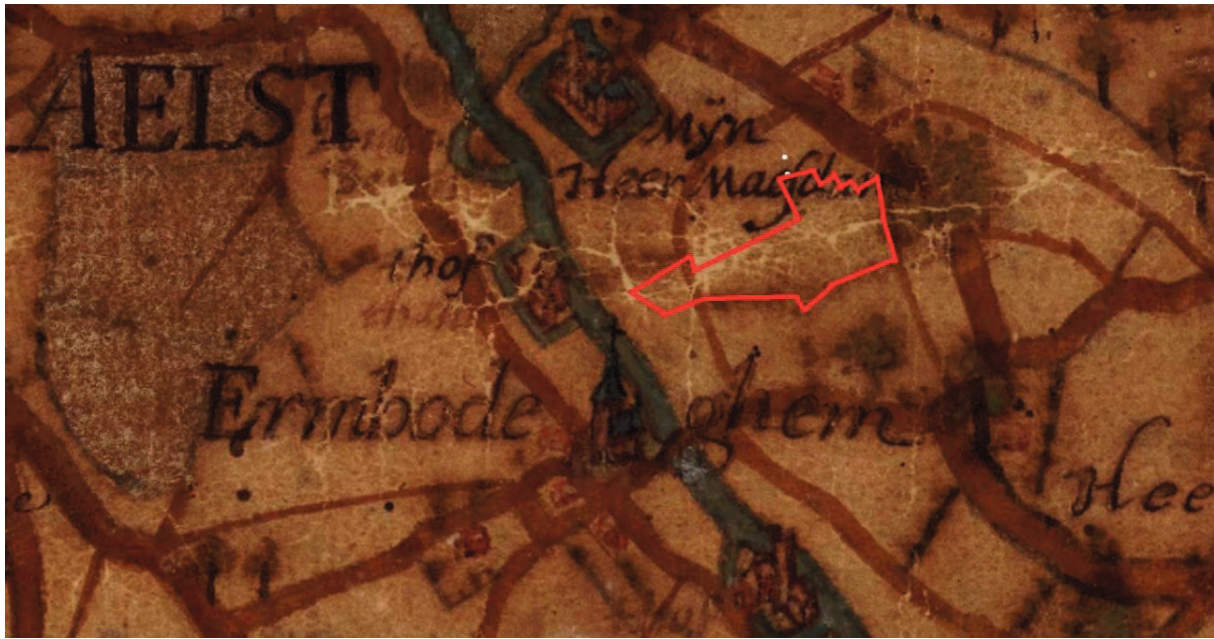
Bewerkt detail 1818

Op het bewerkt detail hierboven kunnen we duidelijk vaststellen hoe de oudere perceellijnen over de nieuwe Brusselsesteenweg doorlopen.

Bovenliggende plan bij kadaster van 1818

De meeste omliggende gebouwen op het kadaster van 1818 oriënteren zich eveneens naar de oude Brusselsesteenweg uit 1704. Deze gebouwen dateren dus van voor 1704. Op de kaart van Ferraris (pag.7) zien we een aanvulling met heel wat gebouwen georiënteerd op het tracé van de nieuwe verharde Brusselsesteenweg.

Horenbault 1596

Sanderus 1644

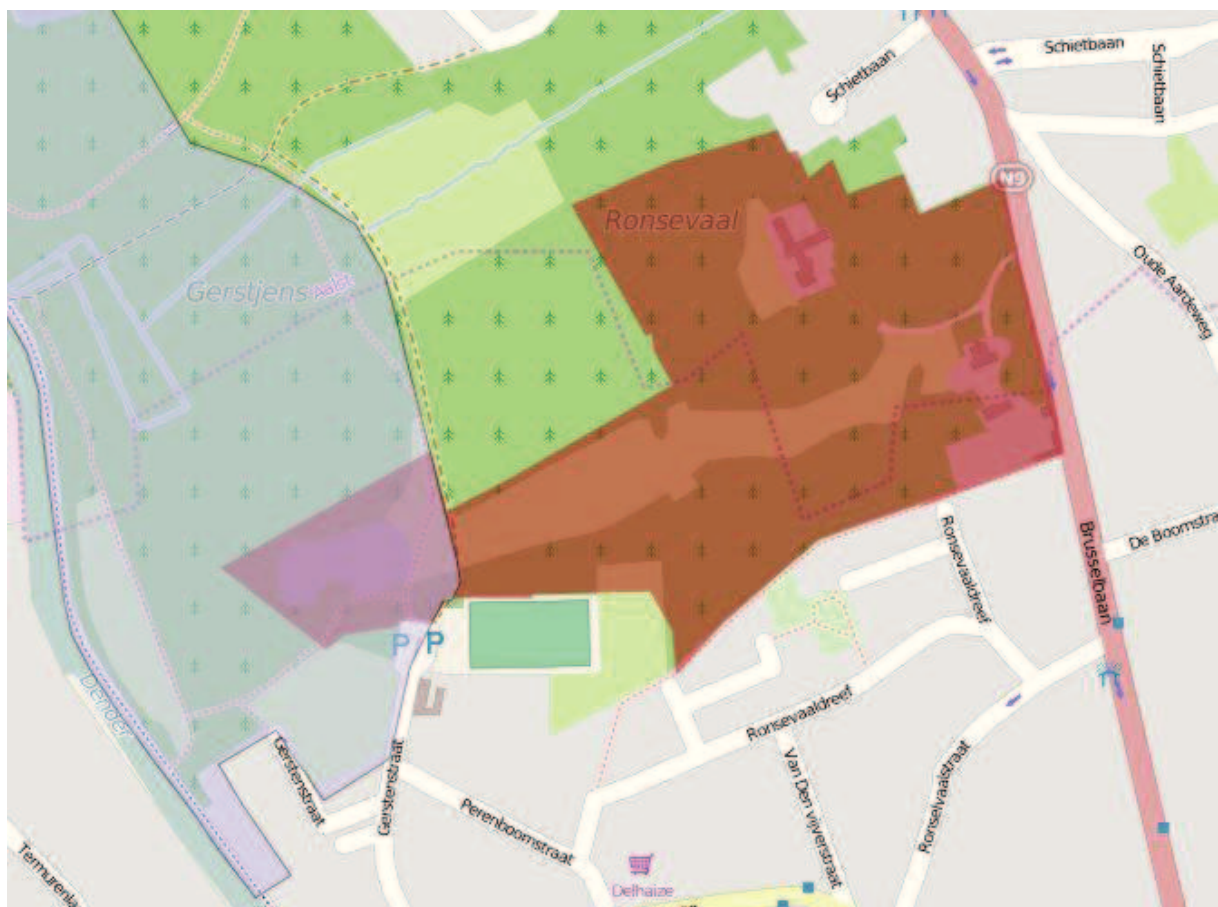
De kaarten van Horenbault, Sanderus en Lecler (zie volgende pagina) geven hetzelfde tracé aan voor de oude weg naar Brussel. Bij Horenbault en nog meer in detail bij Lecler zien we een wegje dat evenwijdig loopt aan zowel de Gerstenstraat als aan de Oude Aerdenweg. D.i. ongetwijfeld het wegje dat de oorsprong vormde voor het tracé van de later rechtgetrokken Brusselsesteenweg.

De eerste op kaart geregistreerde gebouwen op het domein, deze uit 1818, dateren dus waarschijnlijk van voor 1704. Deze bebouwde zone kan dus interessante archeologische gegevens bevatten.

Jacobus Josephus Lecler 1784 (naar kopie van 1612)

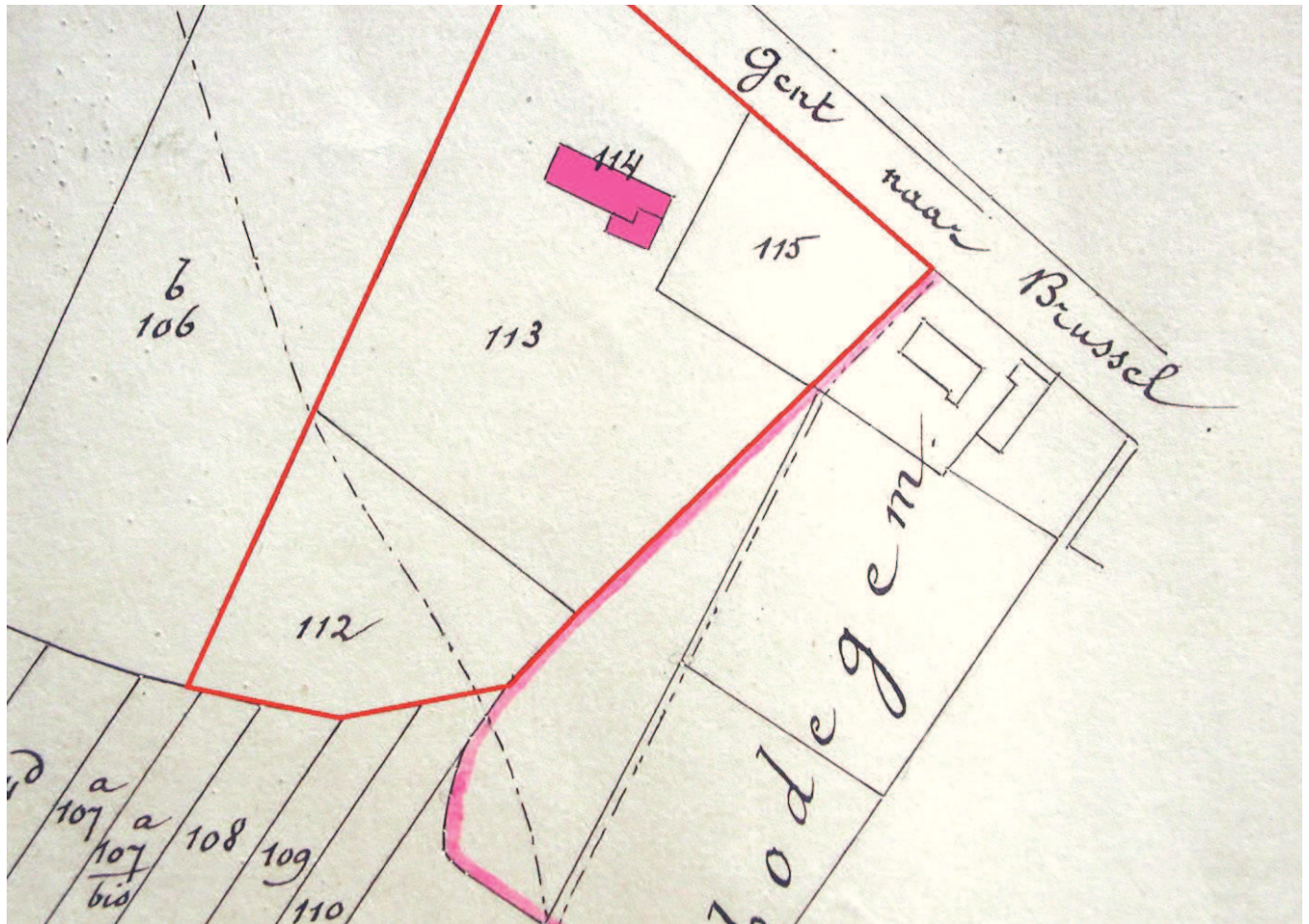
Hierboven de situering van de mogelijke oude toegangswegen tot het perceel van voor 1704 en hieronder de huidige situatie met de oriëntering naar de Nieuwe Brusselsesteenweg.

Google maps 2015

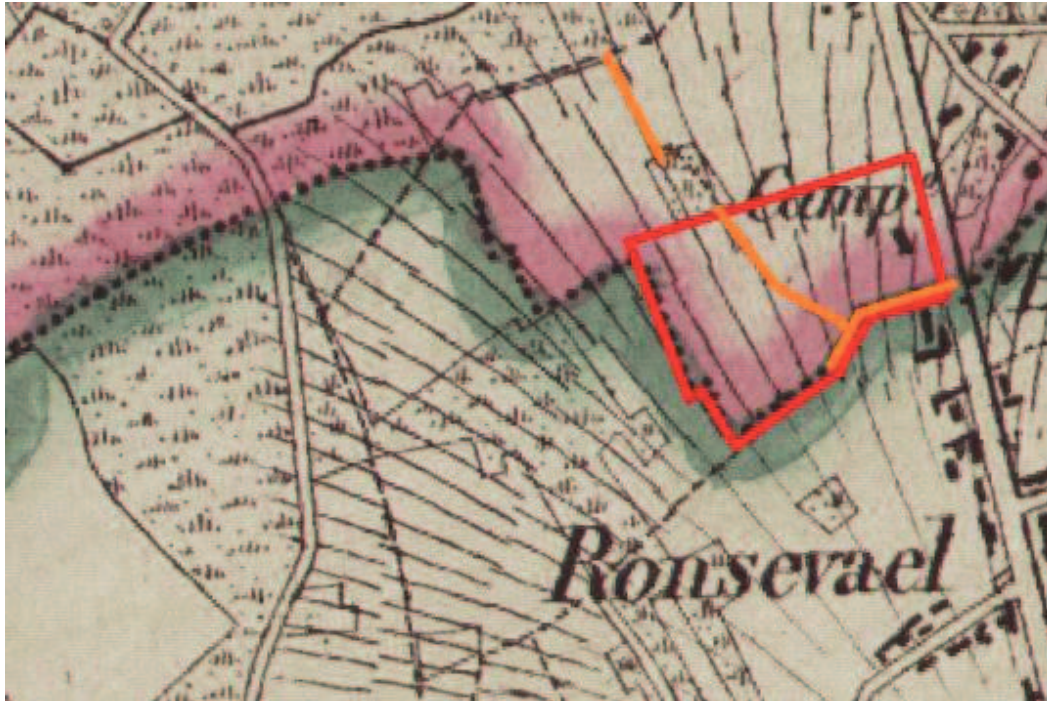
Het eerste landhuis op het perceel oriënteert zich ook volgens deze oudere gebouwen, ligt eveneens op een afstand van de Brusselsesteenweg en vertoont ongeveer dezelfde lengte. Dit kan er op wijzen dat het “eerste landhuis” gebaseerd is op de ligging en afmetingen van de gebouwen van voor 1704. (*Vergelijk onderstaande kadasterplan met dat pag.19 & 20.*)

Op het primitief kadaster uit 1834 is een langwerpig bebouwd perceel 114 van te zien. Het L-vormige perceel nr. 113, genoteerd als een “tuin” van 52 a groot, laat vermoeden dat het om een “Landhuis” gaat.

Primitief kadaster uit 1834

Dit wordt bevestigd door de benaming Camp(e) op de kaart van Vandermaelen uit 1848. Camp(e) staat namelijk voor campagne/maison de campagne (*) of landelijk “huis”. Deze notering wordt gebruikt voor woningen met grotere allure gelegen in een omvangrijkere aangelegde tuin.

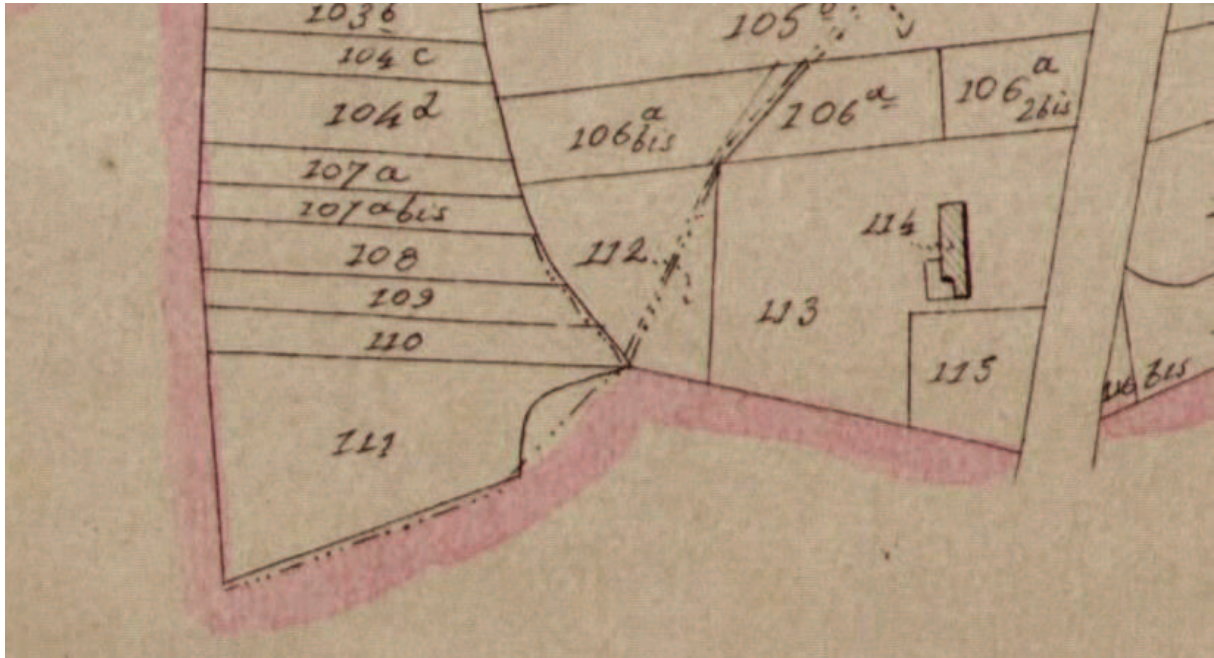
Vandermaelen kaart 1848

Interessant is hier vast te stellen dat deze bebouwing zich dichterbij de Brusselsesteenweg bevindt dan het huidige kasteel en dat de zuid-westelijk gelegen percelen gemengd akker en weiland zijn geworden. Er loopt ook een dienstpad tussen de percelen op de grens tussen Erembodegem en Aalst dat verderop het terrein dwars in meer noordelijke richting. (zie ook kaart van Jacobus Josephus Lecler 1784 op pag.22, oranje)
Mogelijks vormde dit pad een inspiratiebron voor de latere meer westelijk gelegen promenade.

(*) De vestigingsplaats van een maison de Campagne/landhuis werd specifiek gekozen omwille van zijn gunstige ligging/landschapspotentieel en de bereikbaarheid via in elk seizoen berijdbare steenwegen vanuit steden (hier Brussel). Hoge terreinen waren te verkiezen boven lage en vlakke terreinen boven hellende. Een terrein met een lange, rechthoekige plattegrond was het meest geschikt voor de aanleg van een buitenplaats. De nabijheid van een rivier vormde een meerwaarde, dit betekende naast de steenwegen een andere eenvoudige mogelijkheid voor het transport van rurale opbrengsten. De rurale opbrengsten konden zo in de stad aan een goede prijs verkocht worden en de behoeften konden op de lokale markt goedkoop worden aangekocht. Uiteraard betekende dit ruraal commercieel aspect dat de grond vruchtbaar diende te zijn. Het huis zelf werd best op het hoogste punt van het domein gebouwd en aanplantingen of het reliëf zorgden er voor dat het beschermd stond tegen de wind. We stellen vast dat Ronsevaal aan deze voorwaarden voldeed.

Met die uitzondering echter dat de rijke grond eerder te vinden was in het overstromingsgebied van de Dendervallei. De hoogst gelegen armere zandleembodem werd dus gebruikt voor de moestuin.

De kaart van Phillipe Chrétien Popp geeft eenzelfde beeld: Een langwerpig bebouwd perceel met een zuidelijk gelegen terras.

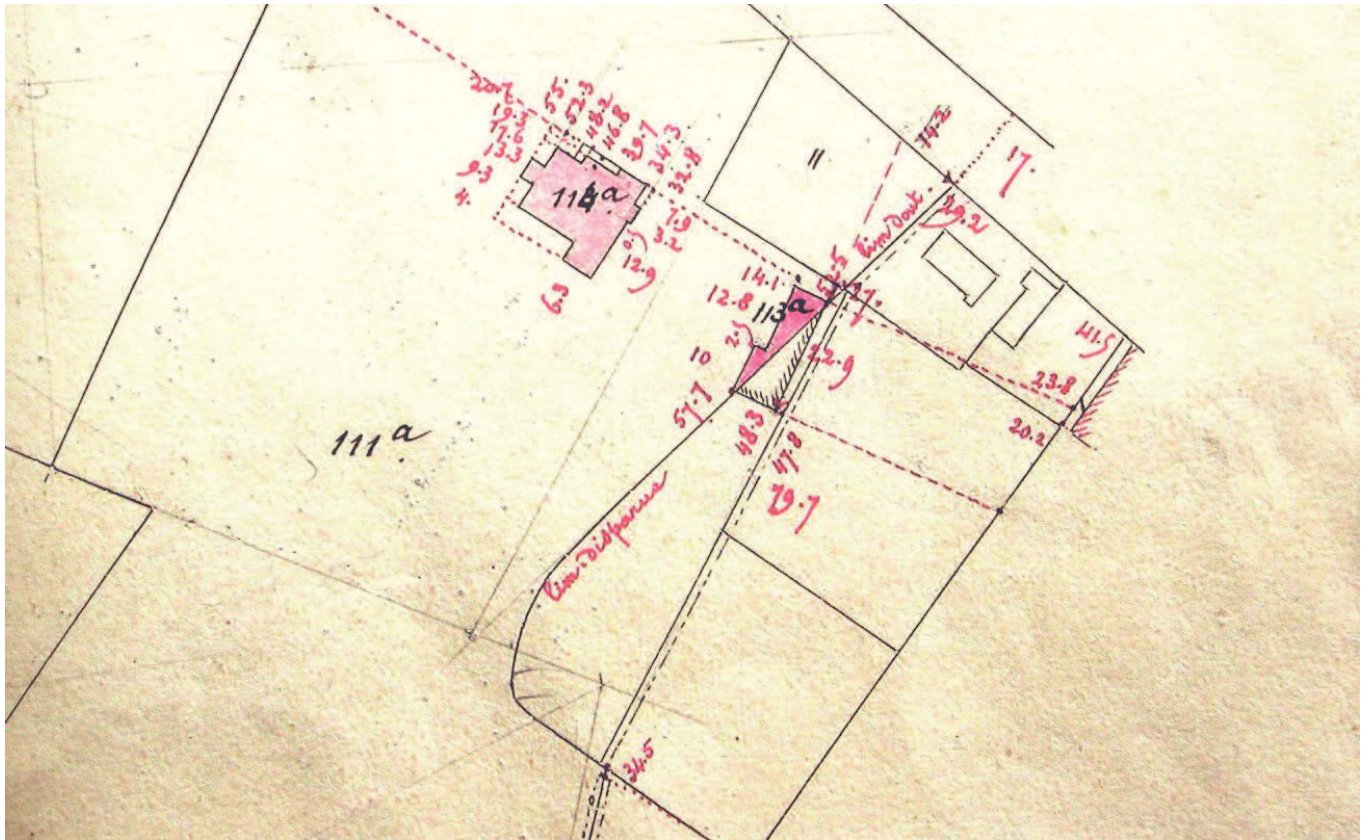
Phillipe Chrétien Popp (gerealiseerd tussen 1842 en 1860)

Phillipe Chrétien Popp (met aanvulling Erembodegem)

De net ten zuiden van de gemeentegrens gelegen percelen 1042, 1044, 1045 (zie eveneens primitief kadaster en Ferraris kaart) zijn in het bezit van een landbouwer.

Opvallend is hierbij dat de Popp kaart een meer gedetailleerde situering heeft van het parallel aan de Brusselsesteenweg gelegen gebouwtje. De perceel opdeling laat vermoeden dat het hier om een bijgebouw gaat van de woonst op het perceel 1046.

Kadastrale schets 1892

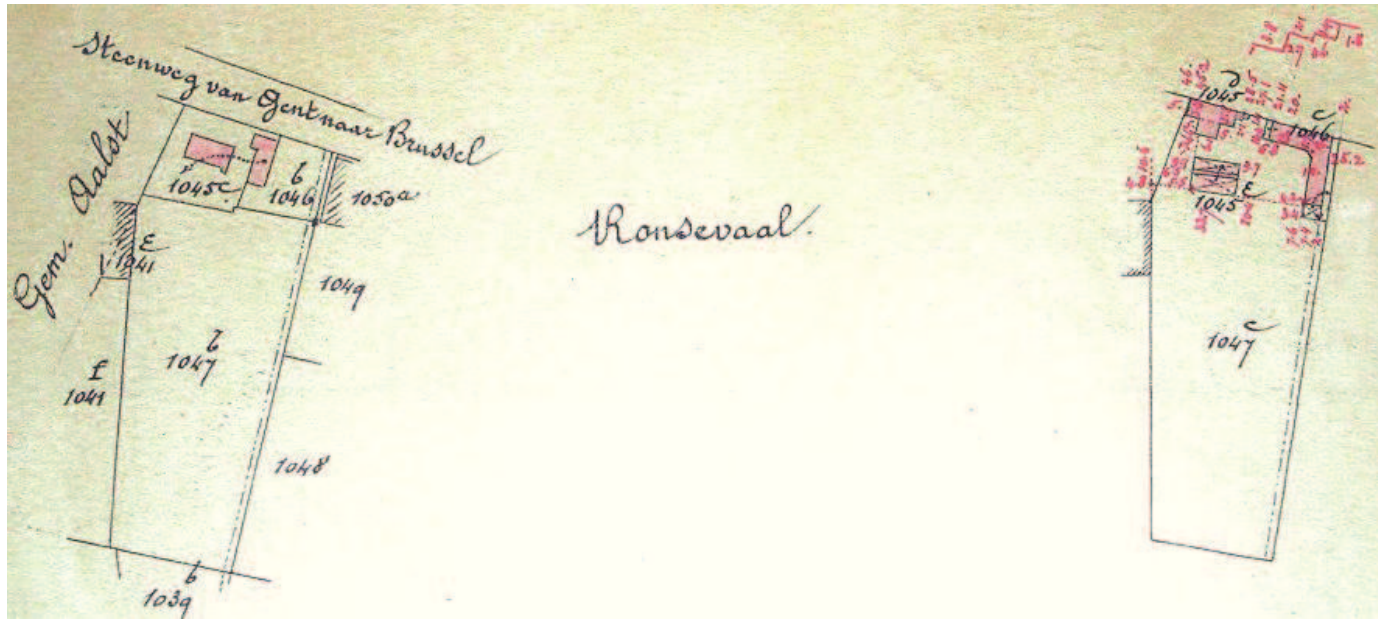
Geheel anders wordt het vanaf het kaartenmateriaal uit 1892

Rond 1870 werd het eerste “landhuis” op de site getroffen door een brand.

Vanaf 1892 volgt een snelle opeenvolging van diverse bouw – en landschappelijke initiatieven in opdracht van Ridder Louis Schellekens:

- Vanaf 1892 wordt gestart met de bouw van het huidige kasteel/landhuis en het koetshuis. Afgewerkt in 1895.
- In 1895 wordt de zuidelijk gelegen boerderij opgekocht en afgebroken waarna een tuinmanhuis met jachtkamer, een serre en een het kar- & werkhuis, hondenhok stal met oranjerie wordt opgericht. Achterliggend worden verschillende kleinere percelen samen getrokken tot een groter geheel bestaande uit: moestuin, boomgaard, (grond)serres en sierperken. De serres werden niet gebouwd op de voorziene plaats. kadastraal geregistreerd onder nr1045e. Zij werden in het verlengde van de oranjerie gerealiseerd. (Zie hierboven)
- Net voor 1895 wordt ook met de eerste tuinaanleg begonnen. Deze aanleg zal, gezien het tijds kader, de vorm van een Victoriaanse landschapstuin hebben gehad. Kenmerken: formeler rondom het huis, landschappelijk verder weg, grotere perken met eenjarigen en (sub)tropische planten, boomclusters al of niet op open grasveld, het huis hoog in een groot grasveld, aanzienlijke oprijlaan, uitzichten en doorzichten.

III 1

Mutatieschets kadaster Erembodegem 1895

- Bij het nieuwe kasteel vinden we een aangelegd park met een 8 - vormig wandelpad met twee, mogelijks zelfs 3, toegangen liggende langs de Bursselsesteenweg. 2 ten noorden van het landhuis en 1 ten zuiden.
Het 8 vormige wandelpad situeert zich ten noorden en ten westen van het landhuis.
De eerste ingang ten noorden is ongetwijfeld nog steeds de huidige ingang en deze ten zuiden de ingang aan de poort net onder van het tuinmanshuis.
Zie illustratie 2.

III 2

Militaire stafkaart uit 1895

Op de kaart van 1895 lezen we ook de aanwezigheid van weideland tot aan de Gerstenstraat ten westen van het domein. Deze weiden hebben min of meer nog steeds dezelfde vorm als deze op de kaart van 1848.

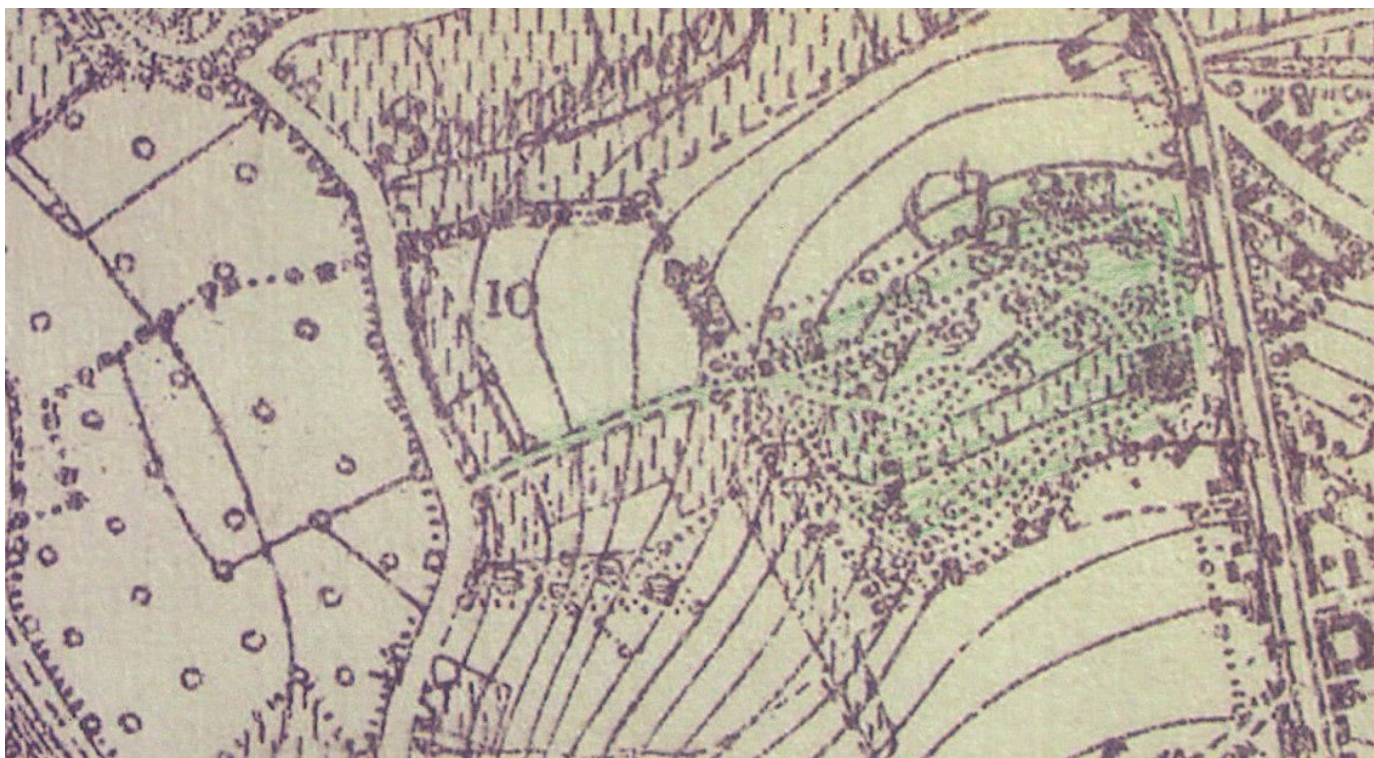

Ronsevaal uit de periode rond 1925-30.

Op de stafkaart van 1923 zien we een aanzienlijke uitbreiding van het domein:

- Ten noorden van de lager gelegen weilanden werd er een nieuwe dreefvormige ingang gerealiseerd.
- De wandelpaden werden in een vrij patroon sterk uitgebreid.
De structuur van de volledige rondgang met tussenverdeling laat vermoeden dat de tuin volledig heraangelegd werd. Deze significante toename in het aantal lopende meter wandelpaden ging ongetwijfeld ook gepaard met een toename in diversifiëring in aanplantingen.
- Direct ten westen van het landhuis wordt een langwerpig weidelandschap gerecreëerd.
- De officiële ingang tot het domein ligt nu aan de Gerstenbaan. Het domein is enkel nog bereikbaar vanaf de Brusselsesteenweg via de poort aan het tuinhuis.
- Het bospark wordt duidelijk d.m.v. afwisseling in snel - en traag groeiende bomen golvend aangelegd. Contrastrijke aanplantingen zorgden voor perspectief.

Een goede reden voor de heraanleg van de tuin in 1923 kan worden gezocht in volgend gegeven: In 1918 wordt het landgoed verkocht aan een Nederlandse houthandelaar. Dit was een puur speculatieve aankoop want hij verkoopt de bomen (schaars na de oorlogsjaren 14-18) en verkoopt opnieuw het landgoed in 1923 aan dhr. Leon Camu.

Militaire stafkaart 1923

Wat op valt is dat de uitbreiding in 1923 de facto meer aansluit bij de Engelse Victoriaanse tuinstijl: Landschappelijke aanleg in de ruime context met sfeerclusters en speels gestructureerde accenten (vaak met natuurlijke toegangsbogen) en formelere perken met eenjarige bloemen dichtbij huis en oprijlanen

De formelere opdelingen uit de Belle Epoque voor het geheel vinden we hier niet terug. De lange dreef als toegang, het weidse graslandschap tot aan het terras van het kasteel, de losse boomgroepen en zelfs de latere vijver sluiten geheel aan bij het tijdsbeeld van de tweede

helft van de 19 de eeuw. Anderzijds werd de tuinarchitectuur vanaf 1910 ook meer een verlengde van het interieur van de architectuur van een gebouw. De lange vista vanuit de woonkamer, gecreëerd door het langwerpige grasland, sluit dan weer aan bij de ontwerpcriteria voor tuinen uit de Belle Epoque.

In het interbellum veranderen [REDACTED] en zijn vrouw Denise dan ook, geheel volgens deze stijlaanpak, de oriëntatie van het gebouw door de inkom naar de westzijde te verplaatsen. Zie foto hieronder. Een duidelijk gevolg van de ingrepen die de vista in het domein meer oost-westelijk oriënteerden. Het gebruik van de tuinzijde als inkom geraakte later weer in ongebruik.

Er werd een vijver gegraven van ongeveer 1000 m² met een diepte van ongeveer 2 meter.

Naast de meer Victoriaanse hoofdstructuur vinden we meer gemengde of eclectische stijlkenmerken in de detailstructuur. Alhoewel er geen echte strikte scheiding is tussen tuin en park worden rondom de woongedeelten meer gecultiveerde, formelere vormen gebruikt. Duidelijke zoneringen geven de plaats aan voor bloementuin, kruidentuin, moestuin en parkbos. (Zie foto pagina 28 en 30)

De serres werden gebruikt om niet winterharde exotische bloemensoorten te kweken.

De huidige bloemmassieven, terug meer in landschappelijke stijl, situeren zich nog steeds op deze plaatsen rondom de gebouwen. (Zie kaart 3)

De zones met solitaire bomen in het hooiland zijn delen van het parkbos.

In de onderste weide, richting Gerstjens, werd de bosrand niet uitgewerkt.

Mogelijks verdween het zuiver utilitair ruraal karakter van deze percelen hier niet volledig.

Het kasteel van Ronsevaal rond 1925 (eclectische landschapkenmerken zoals op de stafkaart uit 1923)

De aanleg van de kruidentuinen, bloemenperken, moestuinen en serres sluiten dan weer aan bij de Cottage stijl van na 1900: verdeling in met paden verbonden “kamers” en de wanden van deze kamers bestaan uit hagen met lokaal enkele Topiary.

In het Interbellum wordt Villa Les Trembles uit 1934 in gerietdekte Cottagestijl (+/-1900) met vals vakwerk, gebouwd. Mogelijks was dit oorspronkelijk een strooien dak. De tuin van deze villa werd voor de eerste maal aangelegd door mevr. Denise Fontaine in de jaren 30.

Op de stafkaart van 1950 kunnen we enkele nieuwe gegevens aflezen:

Een stafkaart uit 1950 grijpt vaak terug naar gegevens van voor 40-45 en bevat dus veel elementen uit het interbellum.

- Er zijn twee nieuwe ingangen aan de Brusselsesteenweg. Een voor het Landhuis en een voor de Villa.
- De inrit en het pad naar Villa Les Trembles verloopt geheel afgescheiden van de andere paden.
- Het wandelpad op het domein is hoofdzakelijk ovaal vormig met een reminiscentie van de vroegere tussenverbindingen in het westelijk deel van de rondgang.
- Aan de andere zijde van de Gerstenbaan werd een vijver in het verlengde van de dreef aangelegd. Hij vormt het eindperspectief van de vista vanuit de woonkamer. De Gerstjensvijver werd omzoomd met aanplantingen die het spiegeld effect van het water accentueerden. De aanleg van de vijver dateert uit de jaren 30 maar werd pas op de kaart van 1950 opgenomen.
- De weide naast de dreef wordt ten zuiden duidelijker omzoomd door een bosstrook.

Stafkaart 1950

Tijdens de 2 de wereldoorlog, ging het grote glas in lood raam in de oostvleugel verloren door een bominslag. In 1945 verdween de oude boomgaard ter hoogte van Gerstjens grotendeels. Deze werd vervangen door een aanplanting van Canadapopulieren. Ook de beplanting rond het kasteel (zie pag. 30) werd vervangen door de minder formele aanplanting die tot op heden rondom het kasteel staat.

In 1950 liet mevr. Denise Fontaine de beschadigde torenspits afbreken en de glas in lood veranda tussen de pijlers van de oude inkompartij verwijderen.

Andere initiatieven uit deze periode zijn:

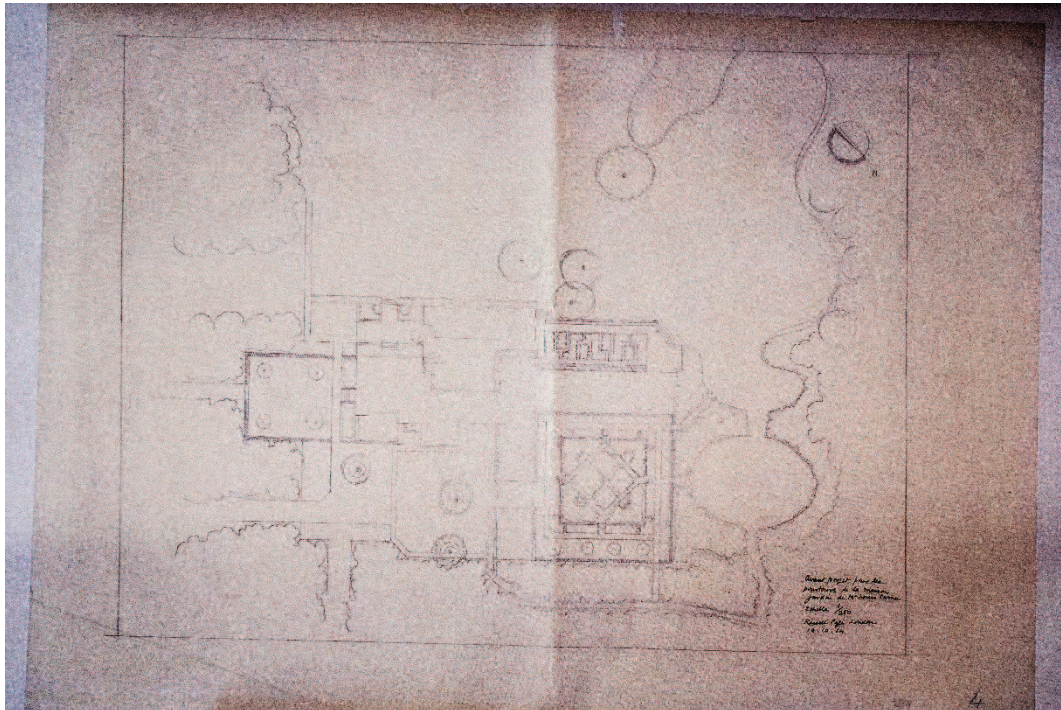
- Het aanleggen van een V-vormige helling in het weidelandschap. Het profiel lag dwars over de lange vista. De diepste as ligt in het midden van de lange weide tussen het kasteel en de zwemvijver. De zachte hellingen zijn gericht naar de bosranden aan beide zijden van de weide. Dit werk vormde meteen de grootste ingreep op het vlak van de substructuur. Hierdoor ontstond een weidser perspectief vanuit de woonkamer.
- Met hetzelfde doel werd een grote beuk gerooid die zich midden in deze zichtas situeerde. De drainage op het diepste punt van deze V-vorm werd op traditionele wijze met ondergrondse takken aangelegd en is, gezien de vernatting, aan herziening toe.

We kunnen stellen dat rond 1950 het domein zich qua landschappelijke opsplitste:

- Het deel rond de Villa Les Trembles kreeg een moderne look, zeker na het bouwen van de noordelijk gelegen uitbreiding. (pag. 34 – 35)
- Het deel van het domein rond het Landhuis/Kasteel werd Victoriaans onderhouden bijgewerkt. (pag. 36 - 39)

Verdere evolutie van het deel met de **Villa Les Trembels (*)**:

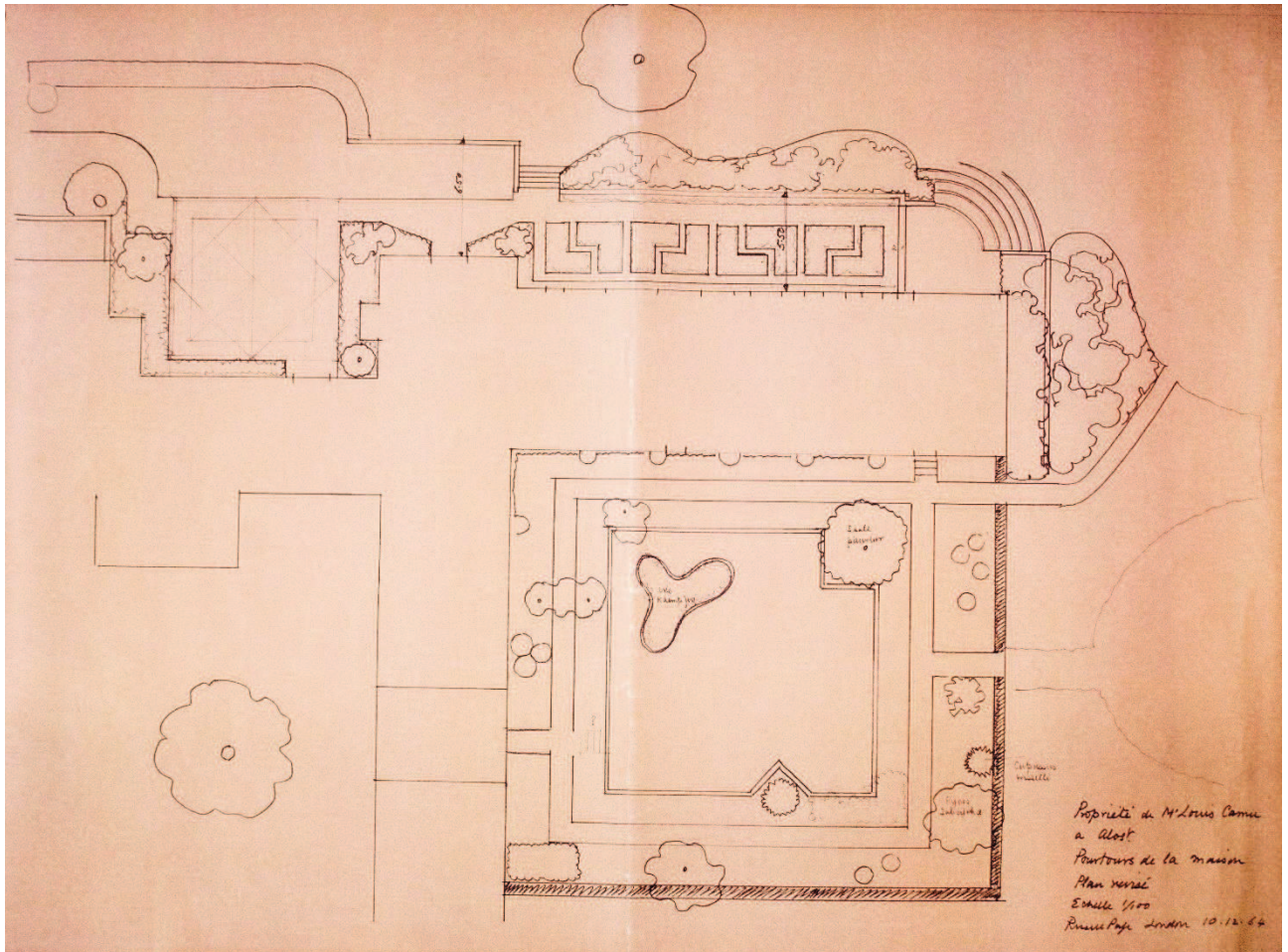
- In 1960 werd de villa uitgebreid in een gewilde contrasterende moderne stijl. Het ontwerp van de nieuwe vleugel was van de hand van architect Jack Robertson. Een klein boerderijtje op de eigendomsgrens ten noorden van het domein diende hiervoor te worden afgebroken. (zie *Ferraris pagina 8*)
- Oorspronkelijk was het terrein rondom deze nieuwe vleugel beplant met populieren. Deze werden op enkele overgebleven exemplaren na gedurende de daaropvolgende jaren vervangen door diverse park/tuinrealisaties.
- De terrassen en aanplantingen rondom de villa werden in 1964 gerealiseerd door de gerenommeerd **Britse tuinarchitect Russel Page** (o.a. ook ontwerper van de Koninklijke tuinen te Argenteuil). Russel Page, die een moderne eenvoud samen met dynamiek nastreefde, zorgde voor de strenge tuinstructuur rond de Villa Les trembles. Als “kleur accent” ontwierp hij het bloemenmassief in Gentse Azalea’s gemixt met Kamperfoelie. Dit prachtige geheel is te vinden in de noord – west hoek van het domein. Doordat het relatief ver lag van de villa vormde het een verrassingsaccent tijdens de wandeling door het park.
- **Tuinarchitecte Brigitte de Villenfagne** zorgde in 1990 dan weer voor enkele “fleurige/kleurige” elementen in deze strakheid door het ontwerpen van:
 - o het rozenbosje/ de Rosaria, ten noorden van de villa
 - o het aanleggen van de mixed border als rand voor de westelijk gelegen terrassen
 - o het bloemen massief ten noordwesten (ingesloten door twee gazon gangpaden).

Eerste voorstel tuinaanleg rond de Villa (Russel Page, Garden Museum Londen)

(*) Denise Fontaine koos de naam van het huis niet omdat er trilpopulieren (*Populus tremula*) groeien, maar na lectuur van de roman *Dominique* van de Franse schrijver en schilder Eugène Fromentin (1820-1876), waarin het hoofdpersonage in het kasteel Les Trembles woont in Saint Maurice bij La Rochelle.

Dit meer met geometrische vormen gevulde ontwerp werd uiteindelijk vervangen door het plan op de volgende pagina.

Definitief voorstel tuinaanleg rond de Villa (Russel Page, Graden Museum Londen)

We zien hier duidelijk een meer de modernistische “less is more” aanpak. Tevens is de ruimere omgeving minder betrokken bij het ontwerp. Objectmatige accenten worden onmiddellijk rond de nieuwbouw gelegd. De uiteindelijke uitvoering werd nog soberder: de buxus L-vormen en verschillende aanplantingen rond en in het grote voerkant werden weg gelaten.

Details	Bomen	Zie kaart 3
	Bloemmasieven door Russel Page	Bosje Gentse Harde Azalea met enkele Kamperfoelie (Lonicera)
	Bloemmasieven door Brigitte de Villenfagne	Mixed border aangelegd door in 1990
		Een tuin met oude rozen
		Struiken geheel ingesloten door gazon gangpaden (N)
	Bloemmasieven (andere)	Rhodondhendrons (idem)
	Planten	Varen collectie

De hedendaagse vormgeving van tuin in het deel met **Het Landhuis** vindt zijn oorsprong in een heraanleg uit gevoerd rond 1950 (zie pagina 14 bovenaan).

Rond 1970-71 werd 10 HA van het domein, gelegen aan de overzijde van de Gerstenbaan verkocht aan de stad Aalst. Dit met de afspraak dat de vroegere eigenaars steeds medezeggenschap kregen in de aanleg en het beheer van dit verkochte deel.

Het deel in eigendom van [REDACTED] werd in 1990 bijgewerkt door tuinarchitecten:

- **Larch Brigitte de Villenfagne:** aanleg Reuze Jeneverbes bonsai structuur aan het kasteel en de Leylandii wintergroene haag als halfronde afscherming van de parking voor het kasteel

De tuinman en Brigitte de Villenfagne tijdens de Bonsai snoei van de Juniperus

Het resultaat na de heraanleg

- **Larch Benoit Fondu.**

De samenwerking tussen de tuinarchitect en de opdrachtgever [REDACTED] kan als volgt omschreven worden: Door zijn uitstekende kennis van het effect van flora-aanplantingen op het landschap adviseerde Benoit Fondu de opdrachtgever bij het verder structuur/reliëf geven aan zijn deel van het park.

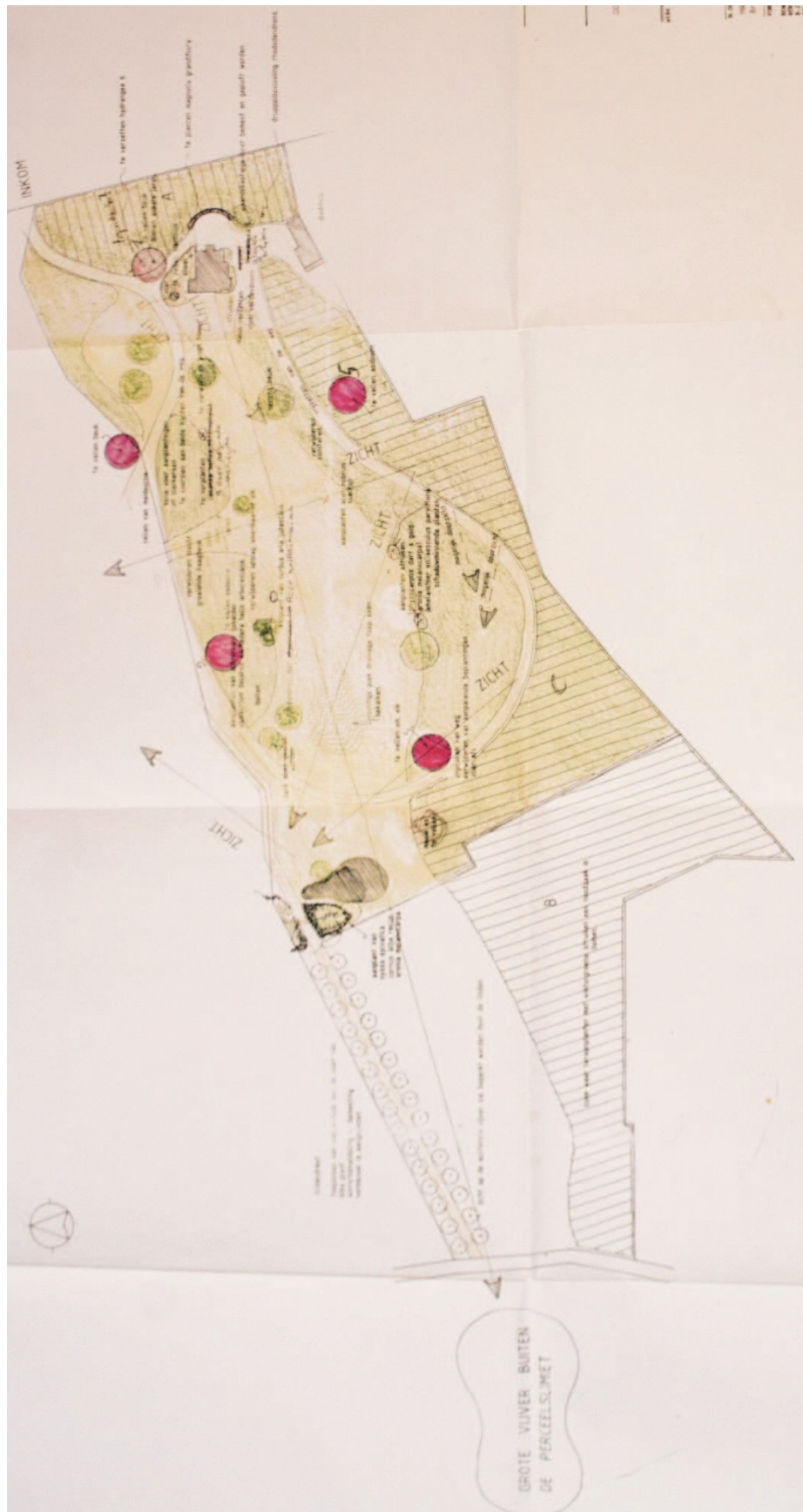
De doelstelling was het creëren van reliëf door verscheidenheid in hoogte, vorm en kleurcontrast in de aanplantingen. Onder meer door aanplantingen met lichte of contrasterende kleuren. Dieptewerking door lichte kleuren op de voorgrond en donkere kleuren op de achtergrond. Dit door middel van de combinatie van groen - , bruin – zilver - en goudbontbladige of naaldvormige bomen en struiken. Diverse aanplantingen in beide zijden van de bosranden langs de weide zijn hier getuige van. Deze contrastzoekende tuinstijl vindt zijn oorsprong in de tweede helft van de 19 de eeuw. Veldonderzoek toont aan dat de ontwerpschetsen gedeeltelijk zijn uitgevoerd.

Op de ontwerpschets van Benoit Fondu (blad hierna) vinden we indicaties over:

- Te vellen bomen (rode bollen) uitgevoerd
- Te verplaatsen struiken (gearceerde bol aan het kasteel)
- Te verwijderen uitgroeiende natuurlijke opstand uitgevoerd
- Te verwijderen meidoornmassief uitgevoerd
- Zichtassen in krachtlijnen uitgevoerd
- Aanplantingssuggesties zoals :
 - Sierkersen aan beide zijden van de weg na het kasteel richting dreef niet uitgevoerd
 - Struikmassieven die diepte en reliëf brengen, aan beide zijden van de lange vista en aan de zwemvijver in krachtlijnen uitgevoerd
 - Magnolia's naast het pad naar het kasteel
 - Wintergroene struiken in het wit gearceerde deel bos om intimiteit te creëren.
- Beheersuggesties
 - Vorm snoei voor de Lindendreef
 - Bekalken weide ter ondersteuning bloemengroei gestopt
 - Bemesting, winterperiode Lindendreef en Paardenkastanje aan het kasteel.
 - Aanleggen drainage op het onderste deel van de weide boven de zwemvijver nog uit te voeren
- Nieuwe vormgeving voor het pad rond de vista. Het is een schetsmatige voorstelling die dicht aanleunt bij de symmetrische ovalen toegangspaden in de meer Franse landschappelijke tuinstijl.
De huidige paden zijn dus eerder een gevolg van vroegere aanleg.
Wel vinden we hier voor het eerst een tekening van de gemeenschappelijke verbinding tussen de dreef, de Villa en het Kasteel. (noordzijde plan)
We mogen dan ook aannemen dat deze suggestie uitgevoerd werd.
uitgevoerd

Samengevat zijn de krachtlijnen van zijn advies:

- Vrijstelling van open zones om zichten te creëren en de leesbaarheid te ondersteunen.
- Toevoegen van struiken, bloemen massieven om accenten en diepte te geven aan de randen van de vista's.

Ontwerpschets door Larch Benoit Fondu (1993)

Detail	Bomen	Zie kaart 3	
	Struiken door	Brigitte de Villenfagne	
		Reuze jeneverbes als bonsai gesnoeid	(Juniperus)
	Struiken door	[REDACTED]	
		Kornoelje	(Cornus)
		Perzisch IJzerhout	(Parrotia persica)
	Bloemmassieven	Magnolia's	(idem)
		Rhododendrons	(idem)
	Planten	Mammoetblad	(Gunnera)
		Varen collectie	

Topografische kaart situatie 2014.

De topografische kaart uit 2014 toont aan dat de aparte ingang en wandelpaden voor de Villa les Trembles samen werden gebracht in 1 oost-westelijk gelegen verbinding.

(Advies van Larch Benoit Fondu in 1993)

Bijkomend zien we het verdwijnen van het verlengde stuk “dreef” tot aan de vijver over de Gerstenbaan en de aanleg van een zwemvijver ongeveer in het midden van de weiden.

De omliggende urbanisatie is tevens sterk toegenomen. De meest zuidelijk gelegen lus van het wandelpad werd niet meer in de rondwandeling opgenomen en ingekort door het gebruik van de bestaande doorsteek (zie verschil stafkaart 1950 pag. 22 en hierboven)

De indeling van de kruiden en bloemenperken bij de dienstgebouwen d.m.v. buxushaagjes zijn een recente inbreng door de echtgenote van [REDACTED]

De evolutie van het domein in het bezit van de stad **Aalst**.

De vijver in het deel Gerstjens werd ter hoogte van de weg omzoomd met een houten hek en het wandelpad sluit aan op de wandelstructuur in het deel Gerstjens.

b. De evolutie in het beheer

Om tot een concreet beeld te komen van de verschillende evoluties in het beheer baseren we ons op de gegevens verzameld en verwerkt in het vorige hoofdstuk

Om een leidraad te vinden in de kenmerken van het vroegere beheer kan een tijdslijn met intervallen gebruikt worden.

Voor 1834 Utilitair ruraal gebruik, het “boerenland”

Vertrekkende van het beschikbare kaartenmateriaal kan een utilitaire rurale omgeving vooropgesteld worden. Er zijn geen sporen van gebouwen van die grote orde dat er sprake zou kunnen zijn van tuinaanleg.

Reminiscenties van dit zuivere utilitaire ruraal gebruik gericht beheer vinden we in:

- De lange weide.
- De overgebleven Populieren ten noorden van de Villa Les trembles.
- De zuidelijk gelegen boskant langs het deel weide tussen de zwemvijver en de Gerstenbaan.
- De kippenren.
- Seizoensgebonden moestuin en de fruitcultuur.

Tussen 1834 en 1918 (tijdsspanne 84 j)

De eerste parkontwikkeling en de vormgeving van de substructuur

Hier kunnen we duidelijk spreken van een gemengde overgangsvorm in beheer. Enerzijds blijft het utilitaire rurale beheer door lopen in de delen van het domein die nog niet in eigendom waren en in de zuidelijke gelegen bijgebouwen. De orangerie vormt een nieuwe aanvulling op dit type beheer. Anderzijds zien we op de Militaire stafkaart uit 1895 (pag. 11) duidelijk de aanleg van een tuin/park. Het aanplanten en onderhouden van deze aanplantingen zal dus zeker deel hebben uitgemaakt van het beheer. Helaas kunnen we weinig inhoud geven aan deze periode door het volledig rooien van het park in 1918 en het afwezig zijn van enige archiefgegevens.

Als we echter de stijlkenmerken van het huidige domein extrapoleren naar deze vroegste parkperiode vinden we heel wat elementen terug die typisch waren voor de tuinarchitectuur in de tweede helft van de 19 de eeuw:

- Het golvende kruinenreliëf van het parkbos en de contrasterende werking van de beplantingen..
- De Victoriaanse lange vista over de lengte van het perceel.
- De plaats van het pastorale landschap in de landschapstuin en de duidelijke opdeling, gazon, hooi - & weiland, parkbos en tuin.
- Kamervormige opdeling van tuin zones dichtbij de woongedeelten.
- Het opsnoeien van de bomen

Mogelijks werd de heraanleg in de periode tussen 1923 en 1950 geënt op restanten van deze eerste aanleg waardoor er een continuïteit te vinden is in stijlkenmerken.

Ofwel werd, bij een volledige tabula rasa in 1918, bijzonder zorg gedragen om de verdwenen aanleg te herstellen.

Tussen 1923 en 1950 (tijdsspanne 32 j)

**De ontwikkeling en diversifiëring van het “masterplan”:
de hoofdstructuur en de uitbouw van de detailstructuur**

Structurele werken, aanplantingen en het verleggen van de woonaccommodaties zijn kenmerkend voor deze periode. Uiteraard blijft de reminiscentie van het vroegere zuivere rurale gebruik zoals in de periode tussen 1923 en 1950 verder door lopen.

- Moestuinen; spitten, bemesten, kweken en planten
- Onderhoud en gebruik van de broeikassen
- Onderhoud boomgaard en leifruitbomen

Het beheer is dus duidelijk, naast het onderhouden van de aanplantingen, gericht op het vorm geven aan het park.

In deze periode zien we vooral vormgevende structurele ingrepen in de landschappelijke aanleg:

- De lange vista in Engelse Victoriaanse landschappelijke tuinstijl
- Het realiseren van de dreef in vierkantsverband (*zie lijst vaktermen*) en de vijver. De dreef volgde hierbij een recht tracé typisch voor de tuinstijlen daterend van voor de Landschapsstijl. Dit is een gevolg van de perceelvorm en een eerdere functie als rurale utilitaire toegang – of dienstweg. Snoei-beheer in jan, feb of maart.
- Het aanleggen van de vallei in V – vorm om een diepte effect te bekomen tussen het Landhuis en de Gerstjensvijver en het uitgraven van de (vis)vijver. Uitgevoerd met kleine kruiwagens.
- De aanleg van de paden die slingerend doorheen het domein diverse “landschappen” en detailbeplantingen accentueerden voor de te verrassen wandelaar/bezoeker. De hoofdstructuur volgt hier +/- een ovale vorm, neigend naar een meer “Franse” Landschappelijke tuinstijl. (*Zie pag. 27*)

Er werd geen onderscheid gemaakt in breedte voor wat betreft de hoofdstructuur. De tussenliggende paden zijn inmiddels verdwenen. (*Zie pag. 18*)

De toplaag bestaat uit zand vermengt met steengruis. Het aandrukken, walsen/verharden en heraanvullen behoorde tot een periodiek terugkerend beheer gespreid over meerdere jaren. Aanvullend onderhoud bestond uit wieden, gaaf houden uitlijning en jaarlijks vrijhouden van bladafval.

- De meer formele Belle Epoque benadering in de direct omgeving van het Landhuis
- Cottage tuinstijl aan de zuidelijke gelegen bijgebouwen
- Beperkt inbrengen van grasland met bosjes Stinzen.

Het beheer:

Het pastorale weiland (*zie lijst vaktermen*) wordt, gezien de neiging tot drassigheid, begraasd met lichte grazers. Sporen van vroegere weilandafspanning is niet meer terug te vinden. Het hooiland wordt 2 x per jaar geoogst.

Het gazon wordt afhankelijk van de seizoenen en de hoeveelheid neerslag met regelmaat gewied, ontmost, gewalst en gezeist. In de wintermaanden werd (kunst)bemesting aangebracht.

Het parkbos werd op niet reguliere basis geschoffeld.

Een ander onderhoudskenmerk van het parkbos was het opsnoeien van de bomen en het verwijderen van het strooisel. We vinden weinig of geen natuurlijk uitgegroeide bomen met laaghangende takken (althoewel gewenst in de meer geavanceerde toepassingen uit die tijd). De op een sokkel geplaatste Vederesdoorn vormt hier een uitzondering op.

In de serres werden de niet winterharde exotische bloemensoorten jaarlijks gekweekt. In de wintermaanden vonden planten die niet tegen koudere temperaturen konden hun onderdak.

Het spitten, bemesten en beplanten van de parterres.

Bescherming van niet winterharde planten in de Oranjerie.

Plaatsen van het tuinmeubilair in de stapelplaats naast de Oranjerie.

Tussen 1950 en nu (tijdsspanne 65j)

Het leggen van accenten: het verder uitwerken van de detailstructuur

In deze periode bestaat het creatief vormgevende beheer hoofdzakelijk uit het aanbrengen van accenten:

- Het restylen van bepaalde stukken door gerenommeerde tuinarchitecten zoals Russel Page (rust vs. dynamiek), Brigitte de Villenfagne (verwevenheid) en Benoit Fondu (reliëf).
- Reliëf door kleur, contrast en hoogtedynamiek in de aanplantingen.
- Heraanplanten van de dreef met Koningslinden.

Het dagdagelijks beheer bestaat verder uit het onderhoud van de tuinen en het utilitair rurale aspect gelijkaardig als periode 1923-50.

Wel zijn er evoluties zoals:

- geleidelijke afname van typische beheersactiviteiten zoals het schoffelen van het bos en het walsen van de paden
- in onbruik geraken van de ijskelder
- het gebruik van de Oranjerie als winterhuisvesting voor niet winterharde planten
- een toename in het gebruik van hulpmiddelen zoals een grasmachine en tuinverzorgingsproducten
- het onderbrengen van het tuinmeubilair in de stapelplaats naast de Oranjerie

Het huidige beheer

Het behoud en de het verhogen van de belevingswaarde

Door [REDACTED] bestaat uit,

- het toevoegen van een gevarieerde planten keuze in het park met het oog op meer perspectief -, vorm - & kleuraccenten. Het valt hierbij op dat lokaal vista's en hooilanden ingenomen worden door "hooiland met solitaire boomaanplant".

De authentieke landschappelijke aanleg verliest hierdoor wat van zijn heldere leesbaarheid.

3. Beschrijving en inventaris van de erfgoedelementen binnen de afbakening – huidige toestand

3.1 Erfgoedelementen – huidige toestand (AOE)

a. Algemene omschrijvingen ruimtelijke context

Situering

Domein Ronsevaal bevindt zich op de grens van Erembodegem en Aalst, tussen de Brusselse Steenweg in het oosten en het natuurgebied de Gerstjens en de Dender in het westen.

Een ijzeren hek tussen twee wit geschilderde bakstenen hekpijlers met sokkel, druiplijst en deksteen van blauwe natuursteen geeft toegang tot zowel het kasteel als de villa.

Een gebogen oprijlaan, afgeboord door rododendrons, leidt naar en draait rond het huis en het gekasseid erfje bij het koetshuis. Voor het kasteel onttrekt een hoge, halfronde haag van Leylandcypres (*Cupressus leylandii*) het zicht op het huis van op de steenweg.

Ten zuiden van het kasteel bevinden zich het koetshuis en de bedrijfsvleugels, die onafhankelijk bereikbaar zijn via een inrijpoort aan de Brusselbaan (Erembodegem). Een muur met een nu verdwenen hek in het verlengde van het koetshuis sluit het dienstterf aan de kant van het herenhuis af.

Achter en naast het landhuis strekt zich het park uit, met zijn hoge bomen, breed grasveld en ijskelder, oorspronkelijk met prieel. Met het kasteelhek als inrit vanaf de straat en achteraan het secundaire hek als rechtstreekse toegang tot het park vanuit Erembodegem-dorp, is de landgoed-typologie compleet. De dienstgebouwen, waartoe ook de orangerie en zogenaamde jachtpaviljoen behoren, liggen rond een eigen erf, waarop de serres en de moestuin aansluiten. Daarachter ligt de boomgaard.

Het kasteel staat een 20-tal meter van de rooilijn en is gebouwd in eclectische stijl met een complexe plattegrond en een geleed volume. Het telt twee à drie bouwlagen met een souterrain en zolderverdieping. De leien daken variëren van vorm: een mansardedak met zuidelijk schild boven het hoofdvolume, haaks daarop een zadeldak tussen trapgevels, een piramidedak op de toren, een zadeldak met topgeveltje of trapgeveltje voor de twee torenachtige uitsprongen in de zuidelijke en noordelijke gevel, platte daken voor het portiek in de voorgevel en voor de wintertuin in de parkgevel. Ook de dakkapellen vertonen trap- of topgeveltjes.

Het koetshuis is samen met het landhuis gebouwd in de periode 1890-1892. Het L-vormig bakstenen gebouw wordt afgedekt met verspringende leien zadeldaken met versierde

nokpannen. De hogere puntgevel van de koetshal heeft houten windborden en een sierlijke zinken piron ter bekroning. De iets lagere paardenstalling heeft een zijtrapgevel.

De bedrijfsgebouwen en de moestuin worden van het park gescheiden door een hoge muur in het verlengde van het koetshuis en een hek. Het hek naar het dienstterrein is verdwenen, maar niet de natuurstenen hekjeplaatjes met arduinen siervazen.

Het gekasseide erf is aangelegd als bloementuin en kruidentuin met perkjes omzoomd door buxusheggen. Tegen de muur en de gevel van het koetshuis bevat de siertuin ook twee mooie voorbeelden van vorm snoei. Rond het erf, waaraan ook de blinde gevel van het koetshuis grenst, liggen de eenlaagse dienstgebouwen met een volwaardige zolderverdieping, gebouwd in 1892-1896. Ze bestaan uit de woning met een vierkante toren (ten noorden), de dienstvleugel (ten zuiden) en tussen beide de inrijpoort. De inrijpoort staat in een met blauwe hardsteen afgewerkte halsgevel, onder een luifeldak op lange daklijstbalkjes en met een versierde nok. De sluitsteen is verfraaid met het familiewapen. In de houten poort, waarvan de hengsels met lange, versierde bladen verlengd zijn, is een voetgangersdeurtje ingewerkt.

De pittoreske villa Les Trembles van 1930 is volledig geïnspireerd op de Engelse gerietdekte cottage van eind 19de en begin 20ste eeuw. De integratie in de aanwezige natuur werd zo goed mogelijk nagestreefd, en voorzien van een passende tuinaanleg.

De uitbreiding van de villa met een L-vormig volume uit de beginjaren 1960 werd gebouwd onder leiding van de Amerikaanse architect Jacquelin Taylor Robertson, een vriend des huizes. De architectuur breekt naar verluidt volgens de wens van de bouwheer volledig met de bouwstijlen uit het verleden. De witgeschilderde bakstenen constructie bestaat uit twee eenlaagse langgerekte volumes met in de oksel een hoger dominant volume van twee bouwlagen, de daken zijn gedekt met leien.

Het park

Achter het huis strekt zich het naar de Dender afdalend park uit, aangelegd kort na de constructie van het huis in landschappelijke stijl. Het eigendom werd met de jaren vergroot door de verwerving van percelen, die bebost werden aan de noordkant en weide bleven ten westen om het vergezicht naar de rivier vrij te houden.

De zuidelijke en veel bredere noordelijke parkranden zijn beboomd en bebost, maar het brede gazon vormt een vrije middenstrook die vanuit het huis een vergezicht toelaat op het landschap en de vijver in de verte, waar enkele waardevolle parkbomen voorkomen, zoals een stel watercypressen (*Metasequoia glyptostoboides*), treurwilgen (*Salix alba* 'Tristis'), moerascypres (*Taxodium distichum*) en Kaukasische vleugelnoot (*Pterocarya fraxinifolia*) die dit parkbeeld versterken. Dit zicht wordt van op het terras prachtig omlijst door een oude witte en blauwe regen (*Wisteria sinensis*) die zich rondom de gietijzeren steunen winden. De lichte uitschulping van het gazon maakt dat de randen iets hoger liggen en maken deel uit van een geplande aanleg. De beide randen vormen een golvende lijn met bomen verschillend van vorm en kleur.

Dankzij [REDACTED] die voor de revitalisatie samenwerkte met de tuinontwerpers Benoit Fondu en Brigitte de Villenfagne, is in het park meer vorm en kleur toegevoegd dankzij boomsoorten met verschillende hoogten, vormen en kleuren.

Op een afstand van ongeveer 150 meter eindigt dit deel van de parkaanleg en ligt er een grote weide tot aan de Louis Camustraart. Op de grens van het park staat een hek dat eertijds de rechtstreekse toegang was tot het park. Het hek is van het eenvoudige type met ronde spijlen van smeedijzer en de pijlers zijn monolithische vierkante pilasters. Het wordt voorafgegaan door twee kaarsrechte platanen, die het vertrekpunt zijn van het rechte laantje dat op de kaarten voorkomt sinds 1923. Nu is het met jonge koningslinden als dreef beplant, ter vervanging van de oude, door de oorlog beschadigde geënte paardenkastanjes. Deze laan was voor de bewoners de kortste weg naar de dorpskerk en naar het station van Erembodegem.

Tussen het private en openbare deel vormt de Louis Camustraart en de omringende bebossing de zichtbare begrenzing.

Overzicht kaarten nr. 2 & 3
Foto's: pag. 5, 6 & 89 - 121

b. Beschrijving van de verschillende elementen

Voorbereidende oplijsting van de elementen

Gebouwen patrimonium

- Kasteel
- Koetshuis met paardenstallen, mestput, waterpomp en kippenren
- Tuinmanshuis met jachtkamer en inkompoort dienstgebouwen
- Kar- & werkhuis, hondenhok stal en orangerie met kweekbakken en verwarming
- Villa "Les Trembles"
- Serres
 - Serre met waterput en kweektafels
 - Serre zonderkweektafels
- Broeikassen
- Ijskelder met paviljoentje
- Houtreserve opslagplaats
- Stroreserve opslagplaats

Landschappelijk patrimonium

Houtige begroeiingen beschrijvingen

- Algemeen
- Parkbos
 - Uitzonderlijke bomen
 - Parkbos met open bladerdak
 - Parkbos met gesloten bladerdak
 - Park - tot natuurlijker bos
 - Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire bomen

- Hagen
 - Loof
 - Meidoorn
 - Wilde (Liguster)
 - Buxus
 - Coniferen
 - Leylandii
 - Taxus
- Dreef
- Halfstammige bomen
 - Losstaande fruitbomen
 - Leibomen

Graslanden, heide en akkergewassen

- Gazon
- Hooiland/Open ruig graslandschap met bloemen
- Park-weiland met omheining
- Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire loofbomen

Poelen, vijvers, grachten, sloten en waterlopen

- Periodiek natte grachten
- Vijvers en poelen

Paden

- Privaat
- Openbaar
- Bestrating: loopvlakken naast gebouwen, kasseien voor het koetshuis,
- Rioleringen, afvoeren, deksels, brugjes en duikers

Bijhorende infrastructuur

- Inkompartij Brusselsesteenweg, metselwerk en metaalwerk (hekken en kolommen)
- Poort aan lindendreef, hekkenwerk met Blauwe Hardsteenzuilen
- Tuinmuur tussen Landhuis en Tuinmanhuis met doorgang pilaster met arduinstenen sierkoppen
- Hekkens, weideafspanningen e.d.

Andere historische landschappelijke elementen

- Bloemen - & plantencomposities
- Kruidenperken & moestuin
- Terrassen, trappen en lage scheidingmuurtjes (substructuur)

Inventaris en beschrijving van de erfgoedelementen volgens bovenstaande lijst

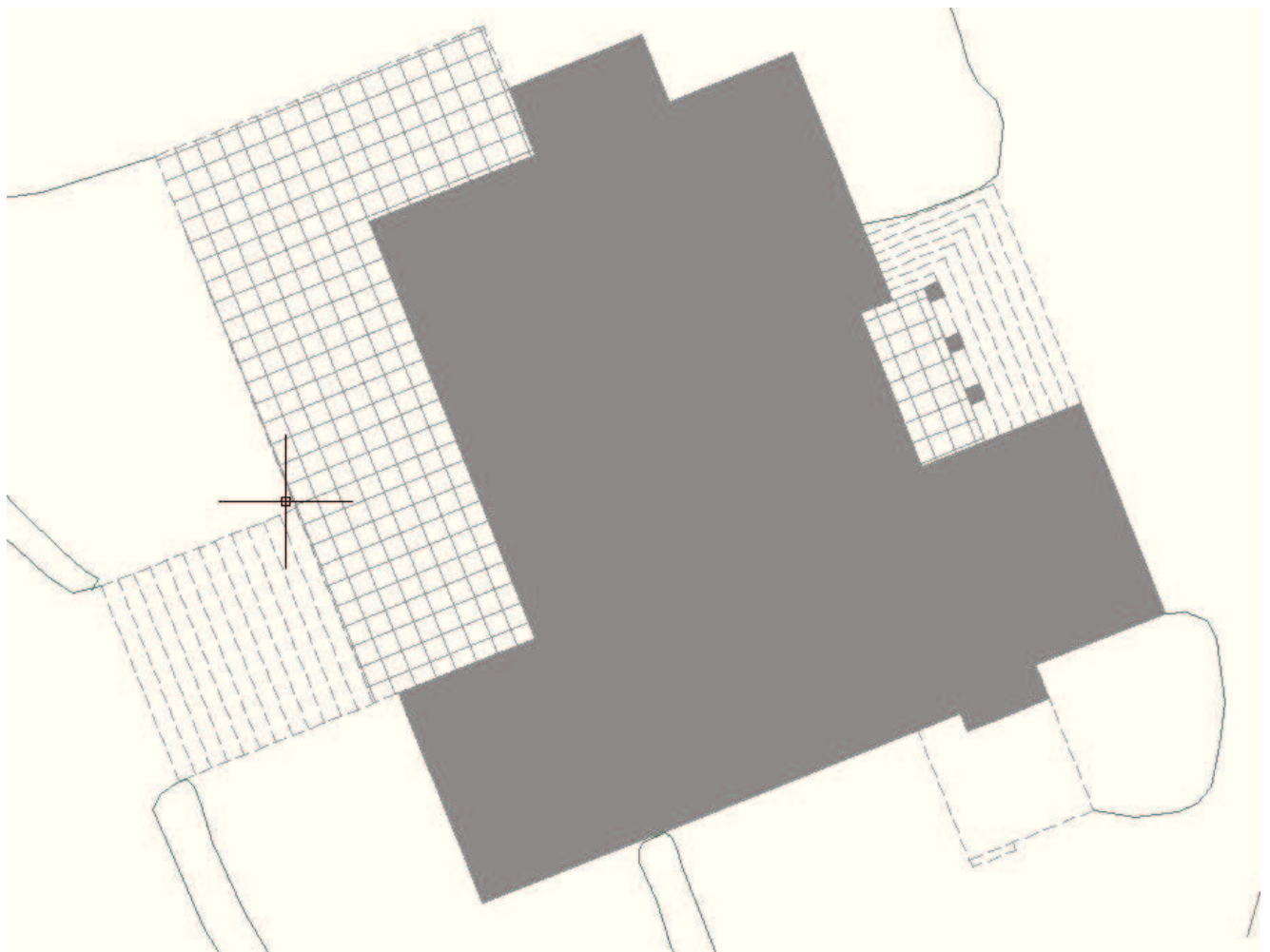
1. BOUWKUNDIG ERFGOED

Er zijn geen plannen van de gebouwen beschikbaar.

Hieronder wordt een kadasterdetail van elk gebouw uit het grote plan bijgevoegd, zie bijlage, toegevoegd. De bovenkant van de toegevoegde plannen, zoals te zien op de grote plannen, is steeds de noordzijde. De schaal is eveneens af te lezen op de plannen in bijlage.

Deze foto's zijn weergaven van details van grotere gehele patrimonium of infrastructuur. De plaats van de opname wordt omwille van deze reden (te situeren op het object) en om de leesbaarheid van kaart 2 te beschermen, niet meer weergegeven op kaart 2.

1/ Kasteel/ Landhuis

Algemeen

Het Landhuis is een prille getuige van de geboorte van het modernisme.

De planmatige opbouw van kasteel is een typisch voorbeeld van de stijlverschuivingen die zich op architecturaal vlak halfweg de 19 de eeuw manifesteerden.

Het verzet tegen het bekrompen vasthouden aan historische vormen en klassiek gerichte planmatigheden, komende uit de Barok, de Rococo, het Classicisme, de Gotiek en de Neo-stijlen, manifesteerde zich rond 1850.

Het resulteerde in een herbronning waarbij bouwmaterialen en (plan)vormen niet meer gebruikt werden om stijlen te kopiëren (maar dan goedkoper), maar om terug het logisch verband tussen ontwerp, functie en het gebruik van materiaal te realiseren.

Form follows function, de slogan van het modernisme, is dan ook volop te lezen in de planmatige opbouw van het Kasteel. Nergens speelt symmetrie of klassiek gerichte structuren een rol. De circulatiezones en de kamers volgens de logica van het gebruik.

Ook de gevels vertolken deze logica, klassieke verhoudingen zijn origineel meetkundig verwerkt tot een verassend eclecticismisch geheel waarbij de eenheid te vinden is in het gebruik en niet in stijlenmerken. De inrichting/aankleding daarentegen verwijst dan weer naar de uitdovende neo-architectuur uit de 19 de eeuw.

Exterieur

In de centrale dakkapel boven de voorgevel is het wapen van de familie Schellekens in natuursteen aangebracht. Aan de zuidoostelijke hoek bevindt zich een vierkante traptoren, die tot vóór de Tweede Wereldoorlog voorzien was van een uitgewerkte, hoge torenspits, zoals nog te zien is op een oude prentbriefkaart. *(zie pag. 17)*

De bakstenen gevels met hun breukstenen plint zijn verrijkt met speklagen en diamantpunten van natuursteen, die ook werd gebruikt voor de lateien, hoek- en sluitstenen boven sommige muuropeningen, de afwerking van de dakvensters en de trapgevels.

De torenggevels vertonen nog meer natuurstenen elementen en ook dieperliggende muurvlakken uitlopend op een rondboog met een oculus en een omlijsting van natuursteen.

De meeste vensters en deurvensters zijn rechthoekig, al zijn sommige bekroond met een rondboog die oorspronkelijk gevuld was met een kleurrijk glasmazaïek.

Deze mozaïektableaus boven de ramen erodeerden in de loop der jaren met sterk verlies van de beeldvorming. Eén daarvan in de rechter trapgevel is door de eigenaar gerestaureerd.

Het metselwerk bestaat uit een strengpers machinesteen en de voegen waren geknipt (zie lijst vaktermen).

Tussen de in- en uitspringende gevellijnen is er ten oosten een breed ingangsterras gevormd en ten westen een terras dat om de hoek doorloopt en uitzicht biedt op het park. Het ingangsterras is drie traveeën breed en was aanvankelijk een gesloten portiek, maar toen in de jaren 1950 de deur van kleine, in lood gevatte ruitjes sneuvelde, werd ze niet meer vervangen. De gemetselde pilasters werden wel behouden, evenals de mozaïekvloer met de begroeting “SALVE” ingeschreven in contrasterende kleuren. Het balkon boven dit portiek heeft een sierlijke smeedijzeren leuning tussen pilasters met bolbekroning.

De brede, beglaasde deur van de uitbouw achteraan, vermoedelijk oorspronkelijk bedoeld als wintertuin, opent op het terras. De brede trappen daarvan zijn aangezet met twee pilasters van natuursteen en bovenaan zijn twee hoge gietijzeren zuilen ingewerkt als steunen voor jarenoude wisteria's. De voet van het terras wordt gevormd door een zwak hellend talud dat volgens een oude prentkaart naar de mode van de tijd beplant was met eenjarigen die nu vervangen zijn door vaste planten (zie eerder). Het talud is tegelijk ook een goede isolatie voor de kelders die in de zijgevels ongeveer gelijkvloers zijn gelegen. Via deuren in deze zijgevels zijn de keuken en de brede keldergang, die van noord naar zuid het huis doorkruist, rechtstreeks bereikbaar. Een overluifeld klokje hangt aan zuidelijke gevel.

Interieur

De vestibule heeft een neogotische aankleding. De neogotische schouw van witte natuursteen heeft op de schouwbank het gekroonde wapen van de familie Schellekens met de spreuk "Time Deum" (Vrees God). De schouwvanden zijn neogotische zuiltjes met bladkapiteel, een getrapte en gedecoreerde console vormt de overgang naar de schouwbank en de schoorsteenraveling vertoont gotisch tracerwerk en ingeschreven vierpassen.

Zware gordijnen in de doorgangen naar het achter liggende salon, aan weerszijden van de schouw, zijn vervangen door de ruggen van de boekenkasten. De eiken lambrisering bestaat uit vier registers van rechthoekige briefpanelen boven elkaar en een zware, getande kroonlijst. Ze wordt onderbroken door twee aan twee tegenover elkaar geplaatste, hogere, dubbele deuren met gelijkaardige briefpanelen en dezelfde kroonlijst. Tussen deze deuren zijn zitbanken ingebouwd met een rij ingeschreven driepasmotieven op de overluifeling.

Boven de lambrisering waren er aanvankelijk donkere landschappen geschilderd die vandaag niet meer zichtbaar zijn. De witte verflaag, die sedert enkele decennia de polychrome sjabloonschildering tussen de kinderbalken van de zoldering bedekte, is weer verwijderd. Zo is de oude decoratie weer zichtbaar met onder meer de omcirkelde "S" van Schellekens afgewisseld met een omcirkelde kroon. De balken zijn geprofileerd en de consoles onder de moerbalken zijn figuratief uitgewerkt. De vestibule zowel als de omringende salons hebben een eiken parketvloer, telkens met een verschillend patroon.

De huidige woonkamer met de voormalige wintertuin in de aanbouw bezit een schouwmantel van rode marmer met roze zuiltjes in neorenaissancestijl. Twee zuilen bepalen de overgang van woonkamer en aanbouwsel. Vanuit de aanbouw heeft men een prachtig zicht op het park tot de vijver in de Gerstjens. Het glas-in-lood in de zijgevel, dat de kamer een mooie lichtinval bezorgde, werd vernield tijdens de oorlog. De aanpalende salon heeft een neoclassicistische aankleding met een schouw in Belgische griotte-marmer, nu als open haard in gebruik. De ingebouwde boekenkasten aan weerszijde van de schouw vervangen de aanvankelijk open doorgangen naar de vestibule.

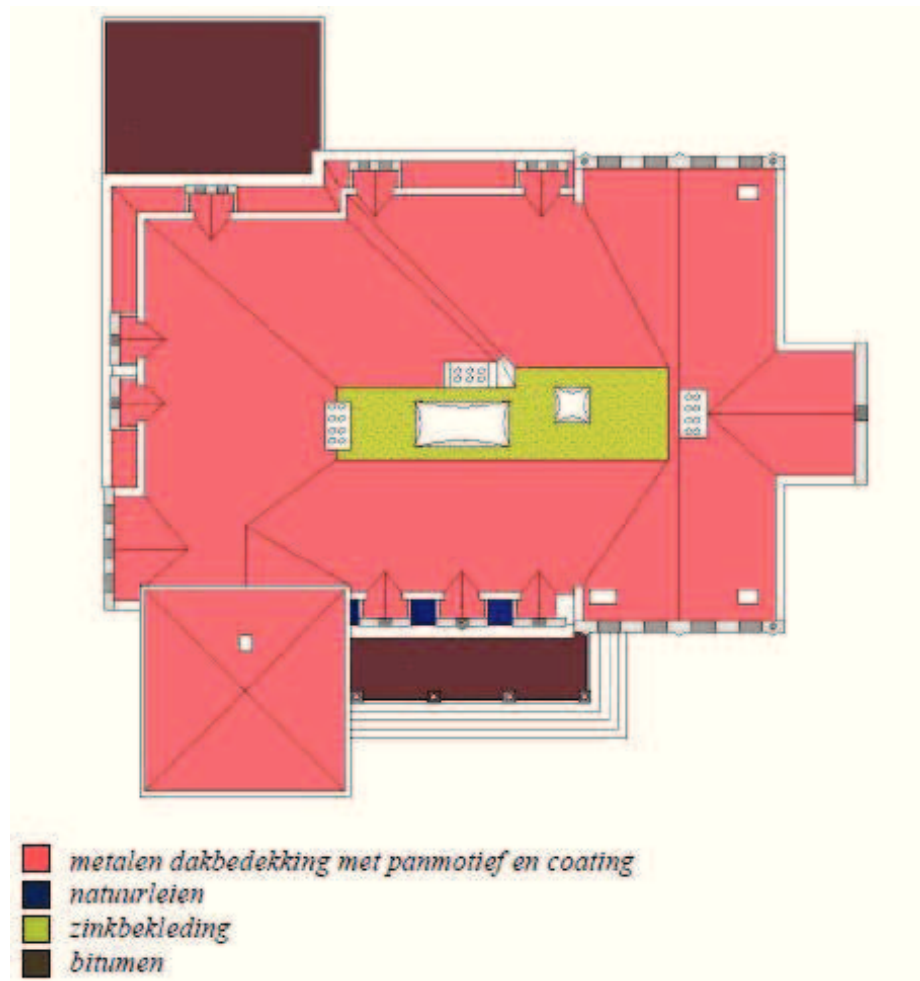
Het bureau in de noordwestelijke hoek bezit een schouwmantel van grijs geaderd wit marmer in classicistische stijl. Toen Léon Camu Ronsevaal verwierf (1923) kreeg deze ruimte een nieuwe aankleding met art deco-inslag van de toen bekende decorateurs Wéry & Gillot. In het kleine salon in de noordoostelijke hoek, waar Esther Declercq zich tijdens het verblijf van de Duitse kolonel terugtrok, liet ze de bestaande schouw met het wapenschild Schellekens vervangen door een moderne schouwmantel in blauwe hardsteen, een ontwerp van architect Jean-Jules Eggericx, die kort voordien (1939) het Brusselse huis van haar zoon had ontworpen.

De gesloopte schouw was van hetzelfde model als die in de vestibule en werd aan de familie Schellekens geschonken. Een porseleinen servies gedecoreerd met het wapenschild Schellekens keerde in ruil terug naar Ronsevaal.

Achter de tweede deur rechts van de vestibule ligt de traphal met de houten bordestrap die slechts de eerste, voor de familie bestemde bovenverdieping bedient. De hoge trappaal is druk geprofileerd en eindigt op een bol en de trapleuning heeft dunne spijltjes.

In de tegenovergestelde hoek bedient een veel kleinere diensttrap alle verdiepingen, van de kelder tot de zolder. Het souterrain, een volwaardige kelderverdieping met keukens, toegankelijk via de zijgevels, is voorzien van een cementen vloertegeltapijt en wit betegelde lambrisering met blauwe afboording. Op de bovenverdieping zijn er vier ruime kamers met hun respectievelijke dienstvertrekken, in de dakverdieping zijn er tien slaapkamers en een bijkomende kamer in de toren, bestemd voor de kinderen en het personeel.

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief:: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen		
Dakvlakken		
<i>leien</i>	Het betreft de mansarde aan de oostzijde van dak. De natuurleien en leihaken in roestvrij staal zijn in goede staat.	
<i>Metalen dakbedekking met panmotief en coating</i>	De dakbedekking is algemeen in goede staat. Op enkele plaatsen komen wel doorgaande nagels voor waardoorheen lichte kans op waterinfiltratie bestaat. Momenteel is dit verwaarloosbaar. De oude natuurleien werden niet verwijderd en zitten nog onder de metalen dakbedekking. Deze bedekking krijgt medio 2016 een onderhoudsbeurt: nazicht corrosie	<i>Deze dakbedekking past niet in het "historisch" kader van het gebouw en is esthetisch storend. Het is dan ook raadzaam op termijn het dak terug te brengen in de originele toestand.</i>

	bevestigingen en aansluitingen onderling en naar opgaand metselwerk.	
<i>Zinkbekleding</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alle zink gerepareerd en voorzien van uitzetvoegen.	
<i>Bitumeuze dakbedekkingen</i>	Op alle platte daken, zowel dit aan de westzijde als het terras aan de oostzijde, werd de bitumeuze dakbedekking tussen 2012 en 2014 voorzien van een nieuwe laag derbigum. Het platte dak aan de westzijde Alle aansluitingen met de goten werden tussen 2012 en 2014 gerepareerd en waar nodig vervangen. Zo ook de zinkbekleding. De afkastingen werden tussen 2012 en 2014 gerepareerd en herschilderd. Het terras De aansluitingen met het hekwerk en de goot werden gerepareerd.	Bij de aansluitingen met het muurwerk werden geen slabben geplaatst maar is de dakbekleding koud tegen de bakstenen geplakt. Deze manier van uitvoeren biedt op termijn geen garantie. Momenteel stellen zich nog geen problemen.
<i>Aansluitingen</i>		
<i>Nokken, hoek - & kilkeperafwerkingen</i>	De nokken, hoek – en kilkeperafwerkingen in metaal worden in de herfst van 2016 gerepareerd.	
<i>De zalingen</i>	Herstel herfst 2016.	
<i>Opgaand muurwerk</i>	Metalen dakbedekking met panmotief en coating: De aansluitingen zijn algemeen in goede staat. De slabben zijn opgekit. Plaatselijk begint de kit (siliconen) wat te lossen maar dit heeft alsnog geen gevolgen. Natuurleien: De loden slabben vertonen wat verwerking maar zijn voor het overige in goede staat.	
Dakdoorbrekingen		
<i>Dakkapellen</i>	Werden verwijderd tijdens het aanbrengen van de metalen dakbedekking.	<i>De geïntegreerde houten dakkapellen werden bij de laatste werken (vermoedelijk) aan het dak verwijderd. Het is raadzaam bij vernieuwing van het dak de toestand te herstellen in de oorspronkelijke staat.</i>
<i>Lichtkoepels</i>	Het betreft de kunststoffen koepels op het zinken plat dak. De koepels zijn in goede staat.	<i>De koepels kunnen niet geopend worden waardoor het dak niet vlot bereikbaar is</i>

<i>Dakramen en -luiken</i>	De dakramen in kunststof zijn in goede staat.	
<i>De schoorstenen</i>	Deze worden, et uitzondering van de betonnen dekstenen, in de herfst van 2016 hersteld.	
<i>Topbekroningen</i>	Windroos op de toren in goede staat.	
Dakstructuur & zolder		
<i>Kappen met houten hoofdstructuur</i>	Het betreft kapconstructies in naaldhout. De toren: Op enkele plaatsen komen oude sporen van huisbokter voor. Er werd in een verleden een curatieve behandeling (besproeiing en injectie) uitgevoerd en deze blijkt effectief. De vroegere aantastingen hebben weinig of geen invloed op de stabiliteit van het geheel. Het hoofddak bovendeel: zie toren	Het hoofddak onderste deel: Ingevolge de afwerkklagen van het interieur zijn deze structuren niet zichtbaar voor controle. Bij de eerstkomende vernieuwing van de dakbedekking is het nodig deze kapstructuren grondig te controleren en indien nodig werken (constructief en/of curatief behandelen van aantastingen) uit te voeren.
Regenwaterafvoeren		
<i>Hangoten</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alles gerepareerd.	
<i>Bakgoten</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alles, zowel de metalen onderdelen en de omkasting gerepareerd en geschilderd. Loshangende en ontbrekende ornamenten werden herplaatst. Doorvoeren nagezien en hersteld.	
<i>Afvoeren</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alles gerepareerd.	
Buitenwerk		
<i>Opgaand baksteenmetselwerk + voegwerken</i>	Het baksteenmetselwerk vertoont normale verwerking maar is structureel in goede staat. Verspreid over het gebouw komen barsten voor die wijzen op zettingen. Deze zijn beperkt en vermoedelijk gestabiliseerd. Het voegwerk: Verspreid, maar voornamelijk bij de hogere bouwdelen en trap/puntgevels, komt uitgespoeld weggefallen voegwerk voor. Dit is zowel het geval bij de gevels als de aandaken.	Verspreid, maar vooral ter hoogte van de dakkapellen, zijn herstellingen gebeurt aan het voegwerk. De uitvoering is weinig vakkundig en benadert qua kleur en uitvoering niet het originele voegwerk. Dit schaadt het

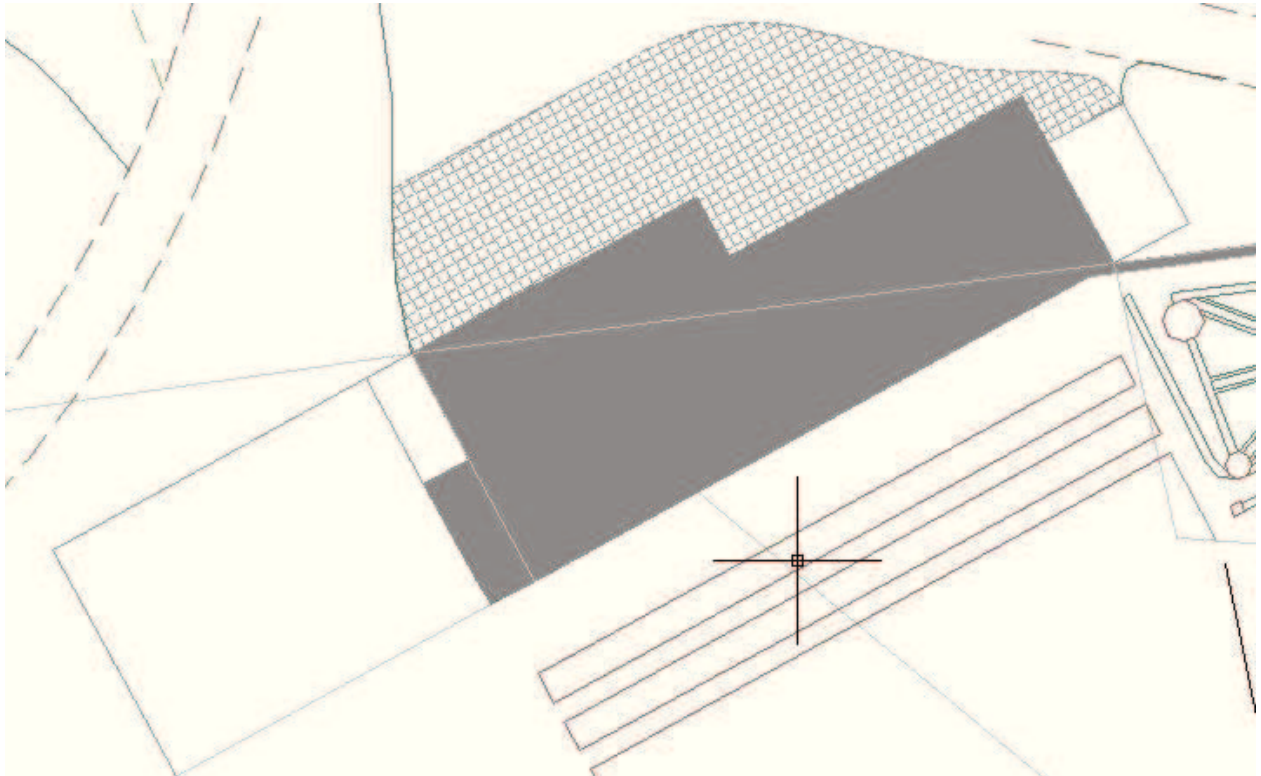
	In de herfst van 2016 wordt, volgens de budgettaire mogelijkheden, een deel van het bovendakse voegwerk hersteld. Bekroning noordwestelijke trapgevel/ In de herfst van 2016 worden heir herstellingen uitgevoerd. Ter hoogte van de inwerking van het hekwerkje aan de terraszijde in de zuidwestgevel: 	karakter van het gebouw. Lokaal is de aangewende cementmortel niet geschikt voor historisch baksteenmetselwerk. Structureel stellen zich geen problemen maar op termijn hervoege zal wel nodig zijn. <i>Bij het voegen wordt best het volledige bouwdeel/gevel aangepakt omdat dit minder visueel storend werkt als plaatselijk herstel.</i> Ingevolge het roesten (expansie) van het hekwerk is schade ontstaan aan het metselwerk. Verwijderen of degelijk ontroesten van het hekwerk is nodig bij het herstellen van het metselwerk.
Natuursteen + voegwerken	Blauwe hardsteen: Het natuursteenmetselwerk vertoont normale verwerking maar is structureel in goede staat. Plaatselijk is wat verdieping van het voegwerk merkbaar maar dit heeft alsnog geen gevolgen. Verspreid over de plint komen in de lateien en de dorpels fijne barstjes voor die wijzen op zettingen/spanningen. Aangezien deze ingeklemd zitten, stellen zich geen problemen aangaande de stabiliteit van deze onderdelen Plint aan de uitbouw aan de noordwestzijde:	Ingevolge het roesten (expansie) van het hekwerk van het terras isschade ontstaan aan de natuursteen. Verwijderen of degelijk ontroesten van het hekwerk is nodig bij het herstellen van de natuursteen Hier is een barst in de plint merkbaar en dreigen blokken invulwerk op termijn los te komen..

	 Kalkzandsteen: Het natuursteenmetselwerk vertoont normale verwerking maar is structureel in goede staat. Uitgespoeld voegwerk: Plaatselijk is wat verdieping/uitspoeling van het voegwerk merkbaar tussen de elementen maar dit heeft alsnog geen gevolgen.	Plaatselijk werden de barsten in de kalkzandstenen lateien gedicht. Momenteel stellen zich geen echte problemen maar opvolging is wel raadzaam. Indien een verzakking optreedt, is het nodig het latei te versterken(ondersteunen of verlijmen). Uitgespoeld voegwerk: Het is raadzaam bij het voegen van het baksteenmetselwerk ook de aandacht aan te besteden.
<i>Afwerklagen opgaand muurwerk</i>	Pleisterwerk: Het betreft de beraping op het funderingsmetselwerk van de uitbouw van de woonruimte Sierelement gelijkvloerse aan de noordoostzijde: De mozaïek en het ijzeren draagprofiel werden gerestaureerd en zijn in goede staat. 	Het cementeerwerk is vrij slordig aangebracht, vertoont beschadigingen en barstjes. In orde stellen is raadzaam. <i>Te herstellen bij goede budgettaire mogelijkheden.</i>

	Sierelementen overige: De grotendeels verdwenen mozaïeken werden met een pleisterlaag opgevuld. Kunststoffen gevelafwerking: In goede staat	
<i>Ankers, roosters, diefijzers, hekwerken terrassen en aanverwante</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alles gerepareerd en geschilderd.	
<i>Muurberkroningen</i>	Dekstenen: Normale erosie, in goede staat Topbekroningen: De natuursteen vertoont normale verwerking en is algemeen goed.	Verdwenen bekroningen: In meerdere dekstenen komen nog ijzeren doken voor die wijzen op de aanwezigheid van bekroningen. Deze zijn roestig en de kans op schade ingevolge roestexpansie is op termijn mogelijk. Het is raadzaam ze bij gelegenheid te verwijderen. Bij het eventueel plaatsen van nieuwe bekroningen moeten roestvrijstalen exemplaren voorzien worden.
<i>Buitentrappen</i>	Normale slijtage en erosie. Lokaal hersteld.	
<i>Buitenschrijnwerk</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alles gerepareerd en geschilderd.	Enkele delen, zoals de onderblokken, zijn gerepareerd maar vragen om langere termijn om vervanging.
<i>Beglazing</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alles gerepareerd.	

<i>Andere</i>	De mobiele luifel tegen de zuidwestgevel Inkomportaal: gemetselde gewelven Ingevolge vroegere waterinfiltratie via de terrasbekleding is schade ontstaan aan de bakstenen. Het betreft schade door vorst en zouten onder de vorm van afschilfering. Inkomportaal: draagprofielen terras Sterke corrosie Inkomportaal: Mozaïekvloer Lokale herstellingen ter consolidering werden uitgevoerd. Klokhuisje tegen zuidoostgevel: Sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012, werd alles gerepareerd.	De zinken afdekking is fel verweerd en ingescheurd waardoor waterinfiltratie mogelijk is. Het ijzeren mechanisme vertoont roest en dient behandeld te worden. Men kan wel overwegen om de zouten eens af te borstelen zodat deze visueel minder storend zijn. Vraagt dringend om anti corrosie behandeling.
Interieur		
<i>Binnenwanden</i>	Gelijkvloers en hoger: Vrij goede staat. Lokale sporen van vochtindringing.	Afwerken geveldetails en voegwerk.
<i>De vloeren</i>	De vloeren zijn in goede staat. Lokale herstellingen tgv inspectierapport 2012 werden uitgevoerd. Ter hoogte van de badkamer werd verzakking hersteld medio 2016 tgv zwamaantasting. Oorzaak: lekkende waterleiding door corrosie.	
<i>De kelders</i>	Wanden: Lokale insijpeling van vocht met erosie pleisterlaag tot gevolg. Alle plaatselijke aantastingen worden medio 2016 met eigen middelen en werkmans aangepakt. Plafonten: Alle plaatselijke aantastingen zoals corrosie dragers wordt medio 2016 met eigen middelen en werkmans aangepakt. Schrtijnwerk en trap: Aantasting door kleine klopkever.	Betere afvoer oppervlaktewater van het terras aan te raden. Verluchting kelder te verzorgen. Werd behandeld, doch op te volgen.
<i>Vaste interieur afwerking</i>	In goede staat. Interieurafwerking in eigen beheer.	
<i>Trappen</i>	In goede staat	
Technische installaties	De isolatie rond de verwarmingsbuizen en warm water leidingen zijn geïsoleerd met asbest Stijgende mate van lekkage door corrosie van ingekapselde leidingen.	Op termijn te vervangen.

2/ Koetshuis met paardenstallen, mestput, waterpomp en kippenren

De klimop tegen de voorgevel verbergt grotendeels het met speklagen van natuursteen verrijkte baksteenmetselwerk. Het dak in natuurleien bestaat uit een langs zadeldak met versierde nokvorsten evenwijdig met het kasteel en een hoger eveneens zadelvormig dwarsdeel bekroond met een T – vormig houten ajourwerk. Twee laadvensters boven de inrijpoorten geven uit op de hooi- en strozolder die door twee kleine topvensters wordt verlicht. Het lagere dakdeel eindigde op een trapgevel met blauwe hardstenen afdekstukken.

In de hoek tussen de koetshal en de stalling en aanleunend tegen de gevel is een waterpomp geïnstalleerd, nodig voor de verzorging van de paarden en het onderhoud van de koetsen.

In de stal zijn de uitrusting voor vijf paarden (de twee brede boxen links en rechts zijn bestemd voor de merries met eventueel hun veulen), de bakstenen vloer en de bakstenen troggewelfjes op ijzeren liggers intact bewaard.

De stalzolder heeft zowel voor- als achteraan een laadvenster in een trapgeveltje.

Vooraan staat het centraal, maar achteraan, waar de gevel onversierd en volledig blind is, is het volledig excentrisch geplaatst. Dit voor het aanbrengen van een halfronde druivenserre. Deze serre werd verwijderd in de jaren 40 door de invoer van goedkope Italiaanse druiven.

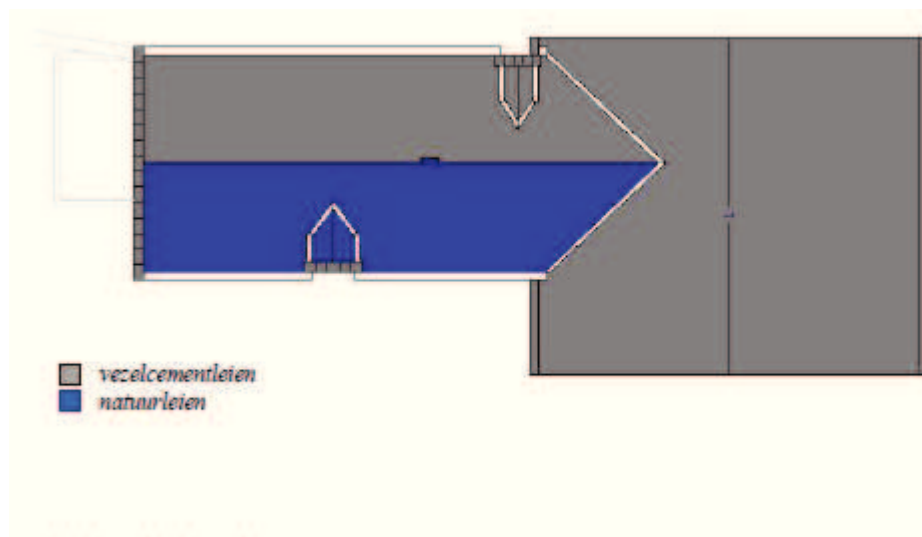
Alle houten schrijnwerk en dakranden zijn wit getimmerd. Het glas is opgedeeld met rechtopstaande rechthoekige tussenverdelingen.

Tegen de rechter zijgevel van het koetshuis bevindt zich een kippenren en een kennel. Deze is ingericht tegen de korte westelijke zijgevel van het koetshuis en zal voor de jachthonden zijn gereserveerd. Het afgezet met spijlenhekken van smeedijzer voorzien van een poortje.

Bouwkundige details met diagnose

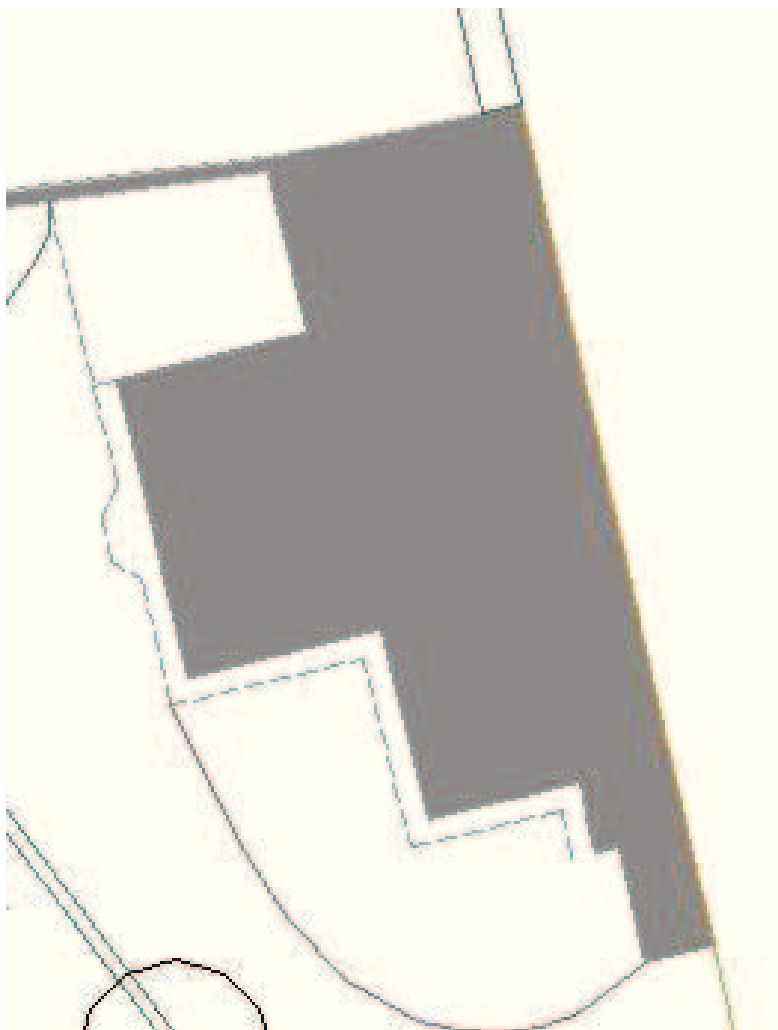

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief:: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen		
<i>Leien</i>	Natuurleien: De natuurleien werden geplaatst in koperen leihaken. De leien zijn oppervlakkig verweerd maar algemeen nog in goede staat. Vezelcementleien: De leien zijn algemeen oppervlakkig verweerd maar in redelijke staat. Bij enkele dakvlakken werden de leien voorzien van een nieuwe coatinglaag.	Nazicht en waar nodig herstellen leien, noordelijk deel. Nazicht en herstel leienbedekking oostelijke dakvleugel

	<i>De leien zijn vermoedelijk asbesthoudend.</i> Dakvlak west volledig vernieuwd. Een deel van de leien werd ontmost.	Verder te ontmossen
<i>Aansluitingen</i>	Nokken: Hersteld sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012. Kilkeperafwerking: Hersteld sinds 2012 Topgevelbeëindiging: De gootlijzen werden vernieuwd en het uitstekend schrijnwerk gerepareerd en geschilderd sinds 2012. Opgaand muurwerk: Hersteld sinds 2012	Evolutie herstellingen op te volgen.
Dakdoorbrekingen		
<i>Dakkapellen</i>	Zowel de noordelijke als de zuidelijke dakkapel werd volledig hersteld sinds 2012	
<i>Topbekroningen</i>	De noordelijke pignon werd hersteld.	
<i>Andere</i>	De zinken duivenuitloop	Vraagt om dringend herstel.
Dakstructuur en zolder		
<i>Daken</i>	Houtstructuur is hersteld sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012.	
Regenwaterafvoeren		
<i>De bakgoten</i>	Hersteld en herschilderd sinds de inspectie van Monumentenwacht, in 2012.	
<i>Afvoeren</i>	Zinken afvoerpijpen: Het zink is oppervlakkig verweerd maar nog in goede staat. Lokaal hersteld.	
<i>Riolering</i>	Normaal onderhoud.	Periodiek op te volgen
Buitenwerk		
<i>Opgaand baksteenmetselwerk + voegwerken</i>	Algemeen: Het metselwerk is oppervlakkig verweerd en licht vervuild maar algemeen nog in redelijke staat. Het voegwerk is voornamelijk door vroegere lekkages via de goten/afvoeren plaatselijk licht tot matig verdiept en hier en daar komen enkele beschadigde of uitgekankerde bakstenen voor. West zijde en spatvochtzone zuid. Verspreid komen enkele zettingbarsten voor. De zettingen lijken gestabiliseerd maar opvolgen van de toestand blijft raadzaam. Hier en daar komen eveneens onvakkundige herstellingen voor met niet aangepast voegwerk. Het voegwerk is te cementrijk – onvoldoende dampdoorlatend waardoor de vochthuishouding in het metselwerk verstoord wordt en sneller vocht- en/of vorstschade ontstaat.	Opvolgen zettingsbarsten. Aanpassen onvakkundig herstellde voegen en lokaal hervoegen.

	De oostelijke trapgevel: De uit het lood staande gevel is in slechte staat. Verlies van stabiliteit ernstige te nemen. Zuidelijke dakkapel: Hersteld sinds 2012 Mestput: Het metselwerk is ter hoogte van de put fel verweerd door vocht en zouten. Verspreid komen uitgekankerde bakstenen en uitgespoeld voegwerk voor. Het pleisterwerk is grotendeels weggevallen/beschadigd.	Hoog dringend te restaureren en te hervoegen ! Mee te nemen in de restauratie van de oostgevel.
Natuursteen + voegwerken	Blauwe hardstenen plint: De steen is algemeen in goede staat. Plaatselijk komen enkele zetting barsten voor. De zettingen lijken gestabiliseerd maar opvolgen van de toestand is raadzaam. Op enkele plaatsen is het voegwerk lichtjes losgekomen of weggevallen. Blauwe hardstenen dorpels: Een enkele deurdorpel ligt gebarsten. Voor het overige zijn de dorpels algemeen in goede staat. Euville kalkzandsteen: In orde	Voegwerk op te volgen
Muurbekroningen	Dekstenen: Door de slechte toestand van het onderliggend baksteenmetselwerk liggen vermoedelijk meerdere dekstenen los. Nazien en eventueel herverankeren is noodzakelijk, bij het herstellen van het gevelmetselwerk.	Mee te nemen in de restauratie van de oostgevel.
Buitenschrijnwerk	Sinds de inspectie van Monumentenwacht werd alles gerepareerd en herschilderd. De duurzaamheid van de reparaties is op te volgen.	
Beglazing	Hersteld sinds 2012	
Andere	De waterpomp: Hersteld sinds 2012	
Interieur		
Structuurelementen	De wanden en vloeren: In goede staat De gewelven: corrosie ijzeren liggers	Op te volgen
Trap	In goede staat	

3/ Tuinmanshuis met jachtkamer

Het geheel vormt een architecturaal verzorgd ensemble met een mooi volumespel en een pittoreske uitstraling. Aan de straatzijde (Brusselbaan, Erembodegem) zijn de gevels witgeschilderd en aan de tuinzijde is het baksteenmetselwerk verlevendigd met cordons van gekleurde cementtegels. Typisch zijn de bovendakse pironnen, vorstkammen in zink en houten kruis-schoor ajourwerken aan de dakvensters en laadkappen. De bakgoten zijn decoratief uitgewerkt met houten lijsten.

Alle deuren en vensters zijn licht steekboogvormig. De zadeldaken in leien van de dienstgebouwen hebben wolfseinden, muizentand onder de versierde dakranden en houten windborden. De toren eindigt op een ingesnoerde naaldspits en onder zijn dakrand loopt een fries van overhoekse muizentand boven een reeks blindboogjes.

Het huis zelf beschrijft een T door het sterk vooruitspringende middendeel dat eindigt op een architecturaal verzorgde topgevel. De behandeling van deze gevel is verwant met die in de toren van het kasteel: baksteenmetselwerk op verschillende diepten en het centrale deel uitlopend op een rondboog met oculus, hier nog geflankeerd door lagere, gespiegelde halve rondbogen. Het wit geschilderde schrijnwerk is van recentere datum.

De ruime kamer op de gelijkvloerse verdieping maakt niet echt deel uit van de hovenierswoning en was vermoedelijk de jachtkamer van Léon Schellekens.

Ze is rechtstreeks van buiten af toegankelijk via een dubbele, beglaasde deur en omwille van haar aankleding wordt ze de 'Vlaamse kamer' genoemd. Dat is te danken aan de opschriften op de schouw en aan weerszijden ervan: “(E)ER WY WAT WETEN ZIJN WIJ VERGETEN / EIGEN HEERT IS GOUD WEERT / IN GODES WEGHE IS GODES SEGE”.

Het vertrek heeft een houten zoldering met geprofileerde kinderbalkjes en twee beschilderde moerbalken met de datering “ANNO 1896”, gedragen door uitgesneden balkconsoles met

gekleurde wapenschilden. De open haard heeft een bakstenen boezem, een houten bordenlijst en een geprofileerde schouw balk op getrapte wangen van afwisselend rode en gesinterde baksteentjes. De vloer is gelegd in polychrome cementtegels met geometrische motieven.

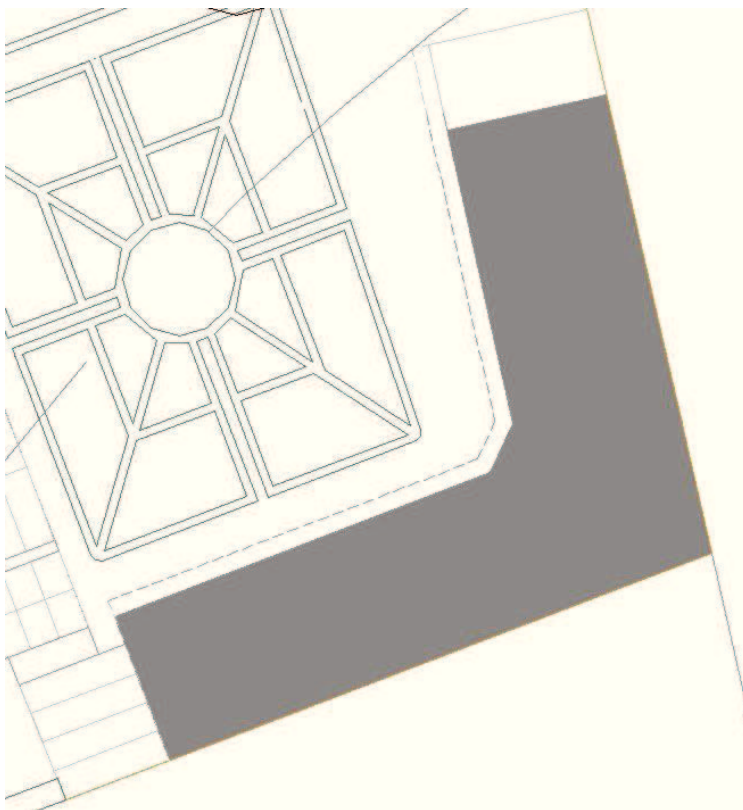
Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief:: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen		
<i>Dakvlakken</i>	De natuurleien werden geplaatst in inox pinhaken en zijn algemeen in goede staat. Werd hernieuwd.	
<i>Aansluitingen</i>	Nokken: Het betreft koperen nokslabben bevestigd met koperen nokbeugels. Kilkeperafwerking: De loden kilgoten zijn algemeen in goede staat. Topgevelbeëindiging: Het betreft de ingevlochten loden loketten afgewerkt met koperen randprofielen. Schrijnwerk en zalingen: Gerepareerd en geschilderd sinds 2012. Opgaand muurwerk: Het betreft de aansluitingen uitgevoerd met loden/koperen slabben/traploketten. Algemeen in goede staat.	Lokaal te herstellen door losgekomen verbindingen met opgaande wanden.
<i>Dakkapellen</i>	Sinds de inspectie van Monumentenwacht werd alles gerepareerd en herschilderd.	
<i>Schoorstenen</i>	Voegwerk hersteld sinds 2012	Details op te volgen.
<i>Topbekroingen</i>	Het betreft de bekroning op de torenspits. Herstellingen werden sinds 2012 uitgevoerd.	Verder op te volgen.
Dakstructuur & zolder		
<i>Kappen met houten hoofdstructuur</i>	In goede staat, onzichtbare delen niet te bepalen. Geen zettingsscheuren in het metselwerk door bewegingen dakhout.	
<i>Regenwaterafvoeren</i>	Bak – en hanggoten: Sinds de inspectie van Monumentenwacht werd alles gerepareerd en herschilderd.	Lokaal is de duurzaamheid van de reparaties op te volgen.
<i>Afvoeren</i>	Kunststofpijpen in goede staat.	<i>Niet passen bij het historische karakter van de woning.</i>
Buitenwerk		
<i>Opgaand baksteenmetselwerk + voegwerken</i>	Het baksteenmetselwerk is oppervlakkig verweerd en licht vervuild. Het voegwerk was vroeger vermoedelijk uitgevoerd met een geknipte voeg. Het voegwerk is licht	

	verzand en hier en daar wat verdiept; de geknipte voeg is grotendeels vervaagd door erosie. Hier en daar komen enkele beschadigde bakstenen voor. Hier en daar komen eveneens onvakkundige herstellingen voor met niet aangepast voegwerk. Het voegwerk is te cementrijk. De straatgevel: Volledig aangepakt en herschilderd. Gevels aan de binnenkoer: Erosie van het voegwerk in de geveltoppen dakzijde en ter hoogte van de spatvochtzones net boven het maaiveld.	Te hervoegeen.
Natuursteen + voegwerken	Blauwe hardsteen: De steen vertoont normale oppervlakkige verwerking en onzuiverheden (zoals uitgespoelde koolstofaders) maar is algemeen in goede staat. Verspreid komt (lichte) afschilfering en kleine beschadigingen voor. De voegen tussen de stenen werden sinds 2012 met plastische kit opgevoegd.	
Beton en aanverwante	Het betreft de sierlijsten. De cementgebonden siertegels zijn algemeen oppervlakkig verweerd en vertonen lichte beschadigingen. Het oppervlak (decoratieve onderdelen) is soms licht tot matig vervaagd. Door het plaatsen van nutsleidingen zijn enkele tegels beschadigd.	Op termijn te verharden om volledig verlies van de decoratie tijdig te stoppen.
Afwerklagen opgaand muurwerk	Schilderwerk recent hersteld	
Ankers, roosters en aanverwante	Kelderroosters: roestig Vroegere verankering elektriciteitsbekabeling: De verankering is fel roestig en kan op termijn barsten veroorzaken door corrosie-expansie in het omliggende metselwerk. Bij gelegenheid	Anti corrosie behandeling. Te verwijderen en metselwerk te herstellen.

	verwijderen is aangeraden. Het glas van de buitenlamp is eveneens gebroken.	
<i>Muurbekroningen</i>	Dekstenen: De open voegen werden sinds 2012 opgevuld met plastische kit. Topbekroningen: Herstellingen werden sinds 2012 uitgevoerd.	Verder op te volgen.
<i>Buitenschrijnwerk</i>	Werd sinds 2012 gerepareerd en herschilderd.	Duurzaamheid reparaties op te volgen.
<i>Beglazing</i>	Glas in lood: Het glas-in-loodraam boven één inkomdeur is algemeen in redelijke staat. Enkel de bindroeden zijn wat roestig. Blank glas: Stopverf werd sinds 2012 hersteld.	
Interieur		
<i>Structuurelementen</i>	Binnenwanden en opgaande structuren: Voor zover waarneembaar door de verschillende afwerkklagen komen geen noemenswaardige structurele gebreken voor. Verspreid merken we enkele zettingbarsten voor. In de schouw (open haard) komen enkele ernstige barsten voor. Het betreft differentiële en/of thermische zettingen. Structureel herstel is noodzakelijk om op termijn stabiliteitsproblemen te vermijden. 	Opvolgen zettingen. Op te volgen.
<i>Vloeren en zolderingen</i>	De tegels in gebakken aarde: liggen wat verzakt en lokaal ontbreekt een tegel. Zolderingen: Werd behandeld tegen insectenaantasting. Voor het overige in goede staat.	Bij gelegenheid te herstellen. Insectenaantasting op te volgen.
<i>Kelders</i>	De ijzeren liggers (I-profielen) vertonen lichte roest ter hoogte van de opleggingen. Door corrosie-expansie komen reeds kleine barstjes voor in het metselwerk.	Anticorrosie behandeling ijzeren liggers met mogelijks oplijmen strip aangewezen.

4/ Kar- & werkhuis, hondenhok stal en orangerie met kweekbakken en verwarming en inkompoort dienstgebouwen

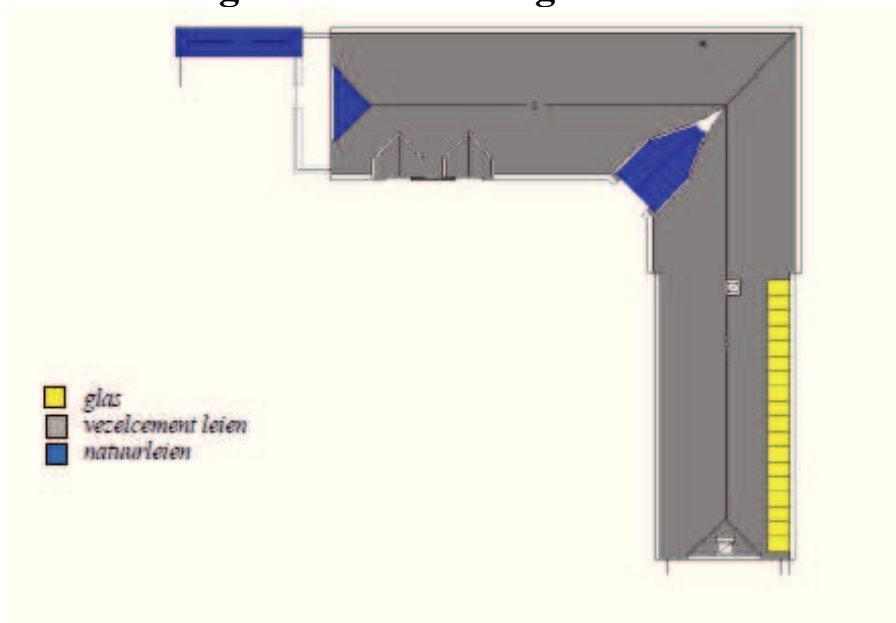
Aan de straatzijde (Brusselbaan, Erembodegem) zijn de gevels witgeschilderd en aan de tuinzijde is het baksteenmetselwerk verlevendigd met cordons van gekleurde cementtegels. Het wit geschilderde schrijnwerk is van recentere datum. Van de twee bewaarde kennels op Ronsevaal ligt de eerste naast de inrijpoort, in de hoek met het karhuis. Die was vermoedelijk bedoeld voor de waakhond deze is afgezet met spijlenhekken van smeedijzer voorzien van een poortje. *(Zie foto deel hierboven rechts naast poort)*

De bedrijfsruimten aan de andere kant van de poort vormen samen een L met het werkhuis in de hoek, het karhuis en de stal langs de straat en haaks daarop de oranjerie. Deze neemt de hele haakse vleugel in en heeft twee stookplaatsen. Het glas met kleine roedeverdeling in de drie vensters en de deur van de voorgevel laat volop licht binnen, maar dat gebeurt ook dankzij de hoog geplaatste vensters van de achtergevel en het beglaasde deel van het zuidelijke dakschild. De ruimte is uitgerust met een verwarmingssysteem in ijzer buizen op water. *(zie foto volgende pagina)*

Hier overwinteren de vorstgevoelige planten die in de zomer rond het huis staan opgesteld. In het werkhuis bevindt zich een braadoven.

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen		
<i>Natuurleien</i>	Dit dak deel werd sinds 2012 gerepareerd	
<i>Vezelcementeilen</i>	Dit dak deel werd sinds 2012 gerepareerd	
Aansluitingen		
<i>Nokken</i>	De koperen nokken van het poorgebouw: algemeen in goede staat. Loden nokken: Dit dak deel werd sinds 2012 hersteld.	
<i>Hoekkeperafwerking</i>	poortgebouw dak: De ingevlochten loden loketten van dak zijn algemeen in goede staat. Overige daken: Werd sinds 2012 hersteld.	Duurzaamheid herstelling op te volgen.
<i>Topgevelbeëindiging</i>	Alle goten met bijhorende schrijnwerk werden hersteld sinds 2012.	Duurzaamheid herstelling op te volgen
Dakdoorbrekingen		
<i>Kleine dakkapellen dak</i>	De dakkapellen werden mee hersteld bij het nazicht en herstel van het dakvlak. Uitgevoerd tussen 2012 en 2015.	Duurzaamheid herstelling op te volgen
<i>De grote dakkapel</i>	De dakkapel werd mee hersteld bij het nazicht en herstel van het dakvlak. Uitgevoerd tussen 2012 en 2015.	Duurzaamheid herstelling op te volgen
<i>De lichtstraat</i>	Draagstructuur en beglazing: De aluminium/ijzeren draagstructuur en de beglazing is algemeen in goede staat. Aansluitingen: De loden aansluitingen werden algemeen slordig uitgevoerd waardoor deze plaatselijk lichtjes loskomen. Het lood is eveneens zeer dun maar voor het overige nog in redelijke staat.	Lokaal hersteld, op te volgen.
<i>Schoorstenen</i>	De schouw is niet voorzien van een deksteen waardoor sneller vocht- en vorstschade kan ontstaan aan het metselwerk. Bij het topgedeelte (bovenste lagen) kunnen op termijn wat stenen loskomen. Het metselwerk van de schoorsteen staat achteraan wat gebold. Aanbrengen van een deksteen is aangeraden. Alle mankementen aan de schouwen en bijhorende dakvlak aansluitingen werden gerepareerd bij de aanpak van de dakvlakken tussen 2012 en 2015.	Duurzaamheid herstelling op te volgen
<i>Topbekroning van het poortgebouw</i>	Werd sinds 2012 hersteld.	

Dakstructuur + Zolder		
<i>Kappen met naaldhouten hoofdstructuur</i>	Zichtbare delen: Lokale getuigenissen van vroegere aantasting door de klopkever en vocht hebben geen gevolgen voor de stabiliteit van de kapconstructie. Kapconstructie orangerie: Bij de orangerie werd de hoofdconstructie in het verleden deels verstevigd of omgebouwd met metalen profielen. De profielen werden slordig geplaatst/verankerd en zijn algemeen wat roestig. Algemeen zijn de kappen in redelijke staat.	Bij de eerste grote herstellingswerken is het raadzaam de toestand grondig na te zien en eventueel terug te brengen naar het origineel model.
Regenwaterafvoer		
<i>Goten</i>	De bakgoot, het zinkwerk en de omkasting werd hersteld tussen 2012 en 2015.	
<i>Afvoeren</i>	Kunststof afvoerpijpen: Ingoede staat	<i>Niet passen bij het historische karakter van de site.</i>
Buitenwerk		
<i>Opgaand baksteenmetselwerk + voegwerken</i>	Het baksteenmetselwerk is oppervlakkig verweerd en licht vervuild. Het voegwerk was vroeger vermoedelijk gedeeltelijk uitgevoerd met een geknpte voeg. Het voegwerk is licht verzand en hier en daar wat verdiept; de geknpte voeg is grotendeels vervaagd door erosie. Hier en daar komen enkele beschadigde bakstenen voor. Hier en daar komen eveneens onvakkundige herstellingen voor met niet aangepast voegwerk. Het voegwerk is te cementrijk. De straat gevel werd hersteld sinds 2012 en op de binnenkoer werden herstellingen uitgevoerd. Tussen 2012 en 2015 werd de gevel naast de wegel hersteld en werd een beschermingslaag aangebracht.	.
<i>Natuursteen + voegwerken</i>	Blauwe hardsteen: De steen vertoont normale oppervlakkige verwerking en onzuiverheden (zoals uitgespoelde koolstofaders) maar is algemeen in goede staat. Verspreid komt (lichte) afschilfering en kleine beschadigingen voor. Meerdere raam- en deurdorpels liggen gebarsten.	Bij gelegenheid dichtmaken van de barsten is aangewezen.
<i>Beton en aanverwante</i>	De cementgebonden sierlijsten met tegels zijn algemeen	Op termijn te verharderen om volledig verlies van

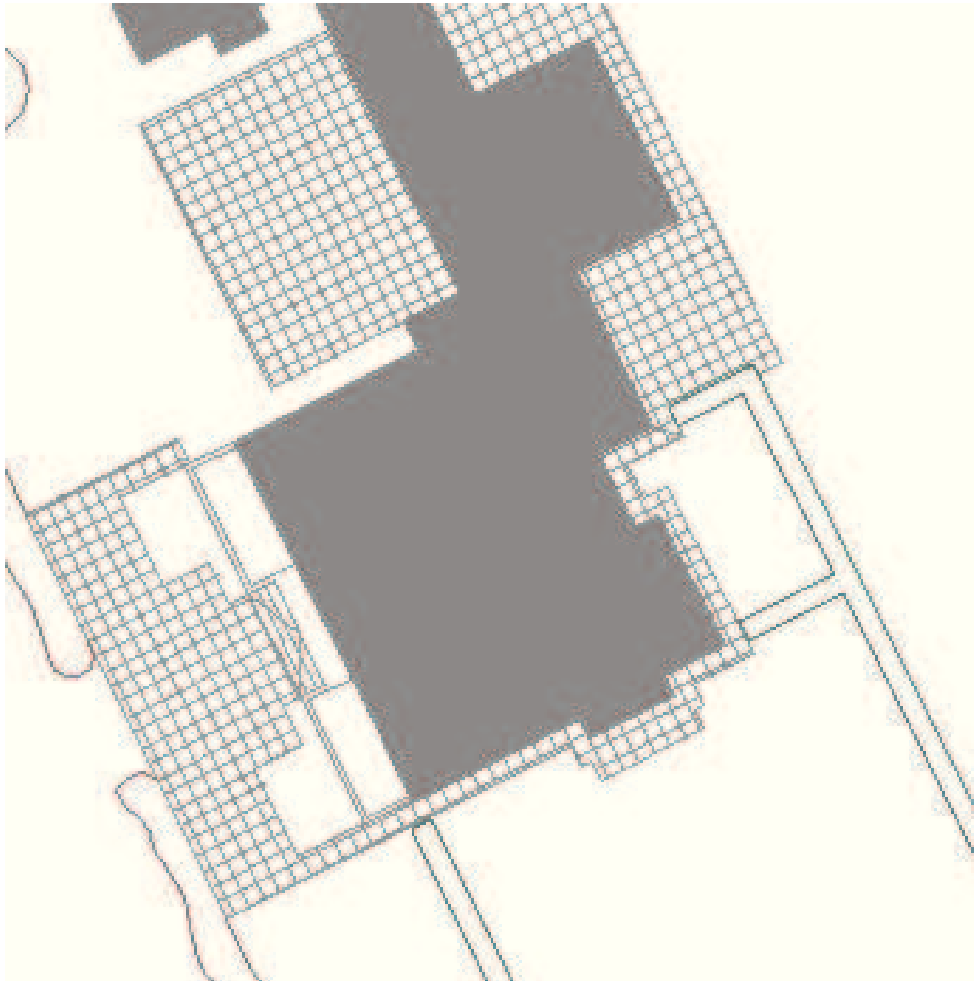
	oppervlakkig verweerd en vertonen lichte beschadigingen. Het oppervlak (decoratieve onderdelen) is soms licht tot matig vervaagd. Afwerklagen opgaand muurwerk:	de decoratie tijdig te stoppen.
<i>Afwerklagen opgaand muurwerk</i>	Plint aan de straatkant: Werd tussen 2012 en 2015 hersteld. Schilderwerk straat gevel: Werd volledig hernieuwd sinds 2012	
<i>Ankers, roosters en aanverwante</i>	Ter hoogte van een ankerplaat in de gevel van de Oranjerie is het metselwerk gebarsten en lichtjes naar binnen getrokken. Al deze platte ankers zijn vrij slordig geplaatst.	Op te volgen en te herstellen/vervangen bij aanpak dakstructuur oranjerie
<i>Muurbekroningen</i>	Het betreft de afzaten van de steunberen van het poortgebouw. De afdekking met tegels zijn algemeen in goede staat. Aan de zuidzijde zijn enkele tegels weggevallen waardoor vocht- en vorstschade is ontstaan aan het onderliggende metselwerk	Te herstellen.
<i>Buitenschrijnwerk</i>	Alle houten schrijnwerk: gerepareerd en herschilderd. Alle schrijnwerk in metalen frame: Verzwakt door roestvorming, muuraansluitingen te dichten.	Dringend aan restauratie toe.
<i>Beglazing</i>	Op verschillende plaatsen is de stopverf gebarsten en deels weggevallen. Meerdere ruiten zijn gebarsten en plaatselijk komen slordige reparaties voor.	Mee te nemen tijdens de restauratie van de ramen van de Oranjerie.
Interieur		
<i>Structuurelementen</i>	Binnenwanden en opgaande structuren: Voor zover waarneembaar door de verschillende afwerklagen komen geen noemenswaardige structurele gebreken voor. Verspreid merken we enkele felle zettingbarsten/scheuren voor. Het is ons niet duidelijk of de zettingen gestabiliseerd zijn; Vloeren en zolderingen, houten vloeren: De vernieuwde vloeren met OSB plaatmateriaal zijn in goede staat.	Opvolgen van de toestand is Noodzakelijk

	Bij de zolder ter hoogte van de ovenketel is de plankenvloer verzwakt door houtborende insecten en vroegere lekkages. Vloeren en zolderingen, bakstenen vloeren: De stenen liggen wat verzakt en vertonen normale gebruiksslijtage. Hier en daar komen slordige herstellingen voor met cementmortels. Bij het winkelgedeelte (gelijkvloers) komen beschadigingen en barsten voor ten gevolge de stabiliteitsproblemen met het keldergewelf. Gepleisterde zolderingen: In de ovenketel verwijderd.	Geschoord doch op te volgen.
<i>Kelders</i>	Gewelven: De troggewelven van de kelder zijn algemeen in slechte staat waardoor de stabiliteit op korte termijn in het gedrang kan komen. Door corrosie-expansie van de I-profielen zijn de bakstenen gewelven opgedrukt en komen barsten voor. Overige delen: Bij de muren komen sporen van vochtdoorslag via de kleine barstjes in het pleisterwerk. Er is echter een pomp aanwezig om het overtollige water vlot af te voeren. Voor het overige is de kelder algemeen in redelijke staat.	Op korte termijn te schoren en te herstellen
<i>Binnentrap</i>	De houten trap is in goede staat.	
Hondenren	Het hekwerk vertoont algemeen lichte tot matige roestdoorslag. Ter hoogte van de verbindingen komt wat verzwakking door roest voor. Ter hoogte van het deurtje is één pin weggefallen. De stijlen werden deels ingemetseld op termijn kunnen door corrosie-expansie barsten ontstaan in het metselwerk. Het pleisterwerk is algemeen slordig aangebracht en vertoont barstjes en is deels	Ontroesten en behandelen tegen roest en inkorten van de stijlen is aangeraden. Vakkundig herstellen/restaureren van het metsel- en

	beschadigd/weggefallen. Ter hoogte van het poortje is eveneens schade ontstaan aan het metselwerk door vocht- en vorst.	pleisterwerk en aanbrengen van een deksteen met een druiplijst is aangeraden.
--	---	---

5/ Villa “Les Trembles”

The cottage

In navolging van de Engelse cottage werd in de plattegrond veel aandacht besteed aan comfort en een praktische indeling. Typerend in de cottage-architectuur is het onregelmatige volume met vele in- en uitsprongen, portalen, terrassen en een levendige gevelindeling voor de verschillende gevels. Het mooie dakenspel en de dakbedekking van riet sluit eveneens aan bij het romantische karakter van de Engelse cottage. Ook het decoratieve imitatievakwerk en de houten kozijnramen met hun kleine roedeverdeling is daarop geïnspireerd. De 3 schouwen hebben alle karakteristieken van de cottagestijl, rank en dominant met uitgewerkte verbrede kop in muizentandverband.

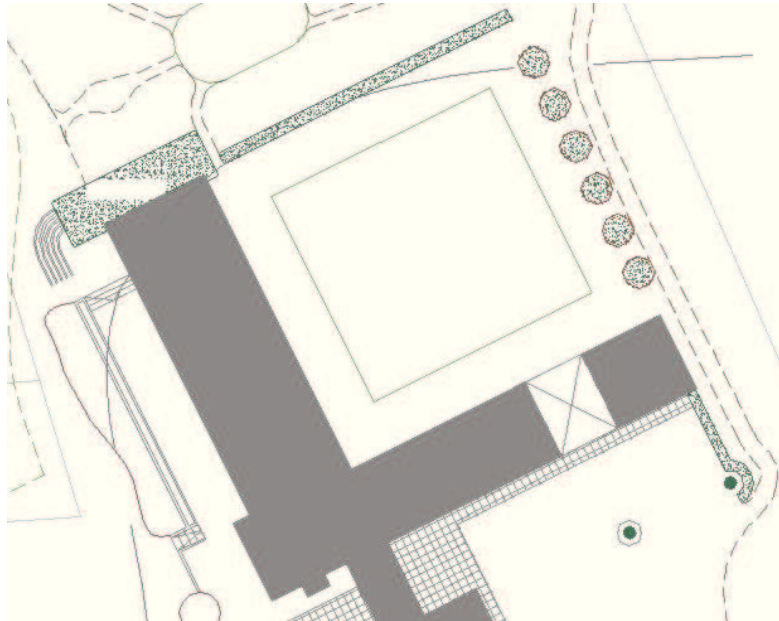

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief:: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen	Zowel de bitumeuze dakbedekking is niet conform de vaknormen bij deze toepassing met een rieten dak geplaatst. Het platte dak is ook een gevolg van het weg laten van de zadeldakvormige verbinding tussen het hoofddak en het noordelijke lagere deel. De rieten dakbedekking is niet volgens vaknormen geplaatst en vertoont vele gebreken: verkeerd gesneden zomen, slecht riet, ontbreken horizontale knelbindingen, structuurloze plaatsing onderlagen enz.. Herstel dakbedekking is voorzien voor tweede helft 2017. Het dak is bewoond door de steenmarter, een beschermde diersoort.	Volledig te vernieuwen op korte termijn. <i>Vervangen platte dak door zadeldakverbinding is historisch correcter en technisch beter op het vlak van waterafvoer.</i> Aanbrengen schrikdraad op de zoom is aan te raden om nestvorming te voorkomen.
Aansluitingen		
<i>Nokken, aansluitingen met ramen en schoorten</i>	Te vervangen door vakkundig en historisch correcte ingemetselde rode nokpannen Huidige nok technisch niet acceptabel omwille van omgeplooid riet in de nok. Wordt mee opgenomen in het pakket voor 2017.	Volledig te vernieuwen op korte termijn.
Dakdoorbrekingen	Zie dak Herstel dakkapellen is voorzien voor tweede helft 2017.	Volledig te vernieuwen op korte termijn.
<i>Dakkapellen</i>		
<i>Schoorstenen</i>	De schoorstenen zijn aan onderhoud toe: Herschilderen, lokaal hervoegen, vakkundige aansluiting met het rieten dak verzorgen e.d. Wordt mee opgenomen in het pakket voor 2017.	Onderhoud noodzakelijk. <i>De oorspronkelijke schouwen hadden geen deksteen maar een vertande metselwerk kop. Op termijn kan deze historische en esthetisch correctere opstelling best hersteld worden.</i>
Dakstructuur + Zolder		
<i>Kappen met houten hoofdstructuur</i>	De kapconstructies in naaldhout is in goede staat.	

Buitenwerk		
<i>Opgaand baksteenmetselwerk + voegwerken</i>	Het baksteenmetselwerk vertoont normale verwerking maar is structureel in goede staat. Het voegwerk is toenemend aan erosie onderhevig geworden.	Het voegwerk en schilderwerk is aan herstelling toe.
<i>Houten vakwerkimitatie</i>	In goede staat.	Op termijn aan herschilderen toe.
<i>Raam - & deurdorpels in baksteen</i>	De raamdorpels zijn in vrij goede staat. De deurdorpels en treden werden hersteld in 2016.	
<i>Bakstenen plinten</i>	Baksteen en voeg vertonen sterke erosie	Te herstellen op korte termijn.
<i>Ankers, roosters en aanverwante</i>	Het trekanker van de schouw in het westelijk dakvlak vertoont normale roestvorming. 	Anti corrosie behandeling mee te nemen in herstel dak 2017.
<i>Buitenschrijnwerk</i>	Het buitenschrijnwerk vertoont geen uitzonderlijke erosie van de afwerklagen t.o.v. de vorige behandeling.	Op te volgen.
<i>Beglazing</i>	De beglazing is in orde.	
Het interieur		
<i>Structuurelementen</i>	Binnenwanden en opgaande structuren: Het muurwerk is algemeen in goede staat. Vloeren en zolderingen: In goede staat	
<i>Vaste interieurafwerking</i>	De lambrisering en chambrands zijn in goede staat.	
<i>Trappen</i>	De trappen zijn in goede staat.	

De moderne villa

Het onconventionele geheel is een kwalitatief voorbeeld van vooruitstrevend modern bouwen, eenvoudig en helder van opzet, en met een duidelijke oriëntatie op de omliggende tuin en het aansluitende landschap. Het opmerkelijke wit geschilderde gebouw in machinesteen wordt in feite gekarakteriseerd door balkachtige volumes onder een leien lessenaarsdak. In het L -vormige plan staat in het oksel een toren van twee verdiepingen met puntig tentdak.

De plaatsing van de overhoekse ramen op de bovenverdieping zorgt niet alleen voor een optimale lichtinval maar illustreert ook het belang dat de opdrachtgever hechtte aan de vista's vanuit de woning op de groene omgeving.

De rest van de villa bestaat enkel uit een gelijkvloers.

Het concept verwijst duidelijk naar Amerikaanse architectuurvormen waarin er gestreefd werd naar het innemen van de ruimte, dit in tegenstelling tot de meer compactheid van Europese architectuur.

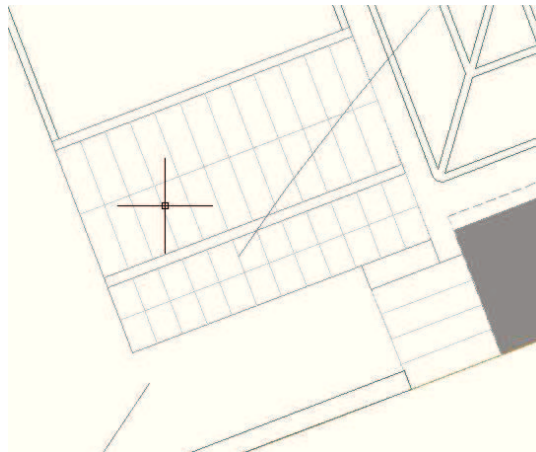

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen		
<i>Kunstleien</i>	De kunstleien zijn volledig vernieuwd in 2015 begin 2016.	
Aansluitingen		
<i>Nokken, zalingen, kil - en hoekeper afwerkingen</i>	Werden bij de renovatie van het dak eveneens volledig vernieuwd.	
Dakdoorbrekingen		
<i>Grote dakkapel</i>	Werd bij de renovatie van het dak eveneens volledig vernieuwd.	
<i>Lichtkoepels</i>	Werden bij de renovatie van het dak eveneens volledig vernieuwd.	
<i>Schoorstenen</i>	Baksteen in goede staat. De aansluitingen met het dak eveneens. Sterke erosie van de voegen. De mortel die gebruikt werd voor het metselwerk bevat zavel. Zavel zet uit bij toenemende vochtigheidsgraad. Dit is oorzaak van veel geërodeerde voegen.	Hervoegeen en herschilderen op korte termijn aangewezen. Bij het hervoegeen is het nemen van maatregelen t.o.v. de zavel aangewezen.
Dakstructuur + Zolder	In uitstekende staat	
Regenwaterafvoer		
<i>Goten</i>	Alle goten, zink, bekleding, uittimmering en doorvoeren zijn vernieuwd samen met het dak.	
Buitenwerk		
<i>Opgaand baksteenmetselwerk + voegwerken</i>	Baksteen in goede staat. De aansluitingen met het dak eveneens. Sterke erosie van de voegen. De mortel die gebruikt werd voor het metselwerk bevat zavel. Zavel zet uit bij toenemende vochtigheidsgraad. Dit is oorzaak van veel geërodeerde voegen.	Hervoegeen en herschilderen op korte termijn aangewezen. Bij het hervoegeen is het nemen van maatregelen t.o.v. de zavel aangewezen.
<i>Beton</i>	Als gevelelementen en dorpels	Lokale erosie, op te volgen en vermijden betonrot.
<i>Spatplint</i>	Lokaal afwezig	<i>Mogelijks aan te brengen om snelle erosie net boven en</i>

		<i>onder het maaiveld te vermijden.</i>
<i>Buitenschrijnwerk</i>	Structureel in vrij goede staat.	Herschilderen en kleien reparaties op korte termijn aangewezen.
<i>Beglazing</i>	In goede staat.	
Interieur		
<i>Structuurelementen</i>	Binnenwanden, vloeren, zolderingen zijn in goede staat.	
<i>Vaste interieurafwerking</i>	De lambrisering en chambrands zijn in goede staat.	
<i>Trappen</i>	De trappen zijn in goede staat.	

6/ Serres

Er zijn 3 kweekserres, één leunt aan tegen de zijgevel in het verlengde van de orangerie en de twee andere staan verderop evenwijdig aan de orangerie. Ze scheiden het erf, dat nu als bloementuin is aangelegd, van de moestuin en de boomgaard er achter.
De draagstructuur bestaat uit metselwerk muurtjes met zijgootjes.

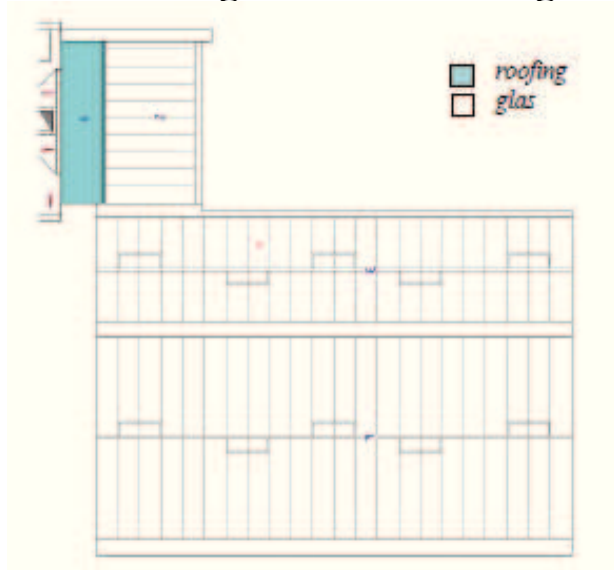
De glasconstructie, in tentstructuur, bestaat uit enkel glas met egale wit geschilderde metalen roedeverdeling op profielen.

De meest zuidelijke serre heeft een waterput en kweektafel.

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief:: esthetische of praktische opmerking</i>
Plat dak en bijhorende draagstructuur		
<i>Platte dak</i>	Dit dak deel werd sinds 2012 gerepareerd door het aanbrengen van een nieuwe laag Derbigum en het repareren van de aansluitingen.	Duurzaamheid gerepareerde aansluitingen op te volgen.
<i>Draagstructuur</i>	Werd eveneens tussen 2012 & 2015 gerepareerd.	Duurzaamheid reparaties op te volgen.
Glas en skeletstructuur		
<i>Glazen daken</i>	Glazen dakbedekking en de draagstructuur werden sinds 2012 lokaal gerepareerd.	Duurzaamheid reparaties op te volgen.
<i>Glazen wanden</i>	Werden sinds 2012 lokaal gerepareerd/onderhouden.	Duurzaamheid reparaties op te volgen.
<i>Deuren</i>	Werden sinds 2012 lokaal gerepareerd/onderhouden.	Duurzaamheid reparaties op te volgen.
Opgaand metselwerk		
<i>Baksteenmetselwerk</i>	Het metselwerk is algemeen oppervlakkig verweerd. Lokale herstellingen. Verspreid komen meerdere uitgekankerde en/of zoete bakstenen voor. Het voegwerk is op vele plaatsen (diep) uitgespoeld en/of weggefallen.	Vraagt om verder grondig herstel

	Hier en daar komen eveneens onvakkundige herstellingen voor met niet aangepast voegwerk. Het voegwerk is te cementrijk – onvoldoende dampdoorlatend waardoor de vochthuishouding in het metselwerk verstoord wordt en sneller vocht- en/of vorstschade ontstaat. Lokaal is er gevaar voor het verlies van stabiliteit.	
<i>Pleisterwerk</i>	Enkele delen van de gevels werden voorzien van een cementpleisterwerk. Het pleisterwerk werd vermoedelijk aangebracht om de slechte toestand van het baksteenmetselwerk voorlopig te stabiliseren. Het pleisterwerk is gebarsten en komt op verschillende plaatsen los.	Vraagt om verder grondig herstel
<i>Betonnen structuren</i>	Goten: Werd uitgeteeld met EPDM Regenput: In vrij goede staat.	

7/ Broeikassen

De 2 broeikassen zijn sinds vele jaren in onbruik geraakt en doen nu dienst als afgebakend “perk” binnen de moestuin. Enkel de betonnen opstaande rand getuigt nog van de eerdere constructie die de glazen platen met houten kader droeg.

Zij waren geschikt als kweekkasten voor het zaaien, opkweken en telen van planten.

Restanten van de vroegere bovenliggende houten omkadering en de bijhorende ijzers zijn nog aanwezig.

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Betonnen opstaande randen	Vormt de omkasting van de kas	Sterk geërodeerd, ruïneuze staat.
Glazen bedekking	Glas en houten kader volledig verdwenen	

8/ IJskelder

In de beboomde noordelijke rand is een ijskelder gebouwd, bestaande uit een gemetselde, gewelfde kamer voorafgegaan door een smalle gang. Zoals gebruikelijk is de constructie ter isolatie opgehoogd met aarde en onder meer met taxus beplant. De ijskelder doet dienst als huisvesting voor vleermuizen. Natuurpunt volgt deze populatie.

Er boven werd een open paviljoen opgetrokken, gebouwd van boomstammen en baksteen, naar verluidt ter vervanging van een verdwenen paviljoentje in imitatieboomstammen.

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
IJskelder	In goede staat	
Bovenbouw	Dakbedekking, dakstructuur en opgaande wanden In goede staat	Periodiek onderhoud

9/ Houtreserve opslagplaats

Deze opslagplaats bevindt zich ten westen van de boomgaard en is opgebouwd uit een houten skelet afgedekt met rode Boomse pannen. Het is een zuivere utilitaire constructie zonder historische referentie.

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen	In goede staat	
Dakstructuur	In goede staat	
Opgaande wanden	In goede staat	

10/ Stroreserve opslagplaats

Deze opslagplaats bevindt zich netten oosten van de parking aan de cottage en is opgebouwd uit een houten skelet afgedekt met rode Boomse pannen. Het is een zuivere utilitaire constructie met als waarschijnlijke historische referentie het periodiek stockeren van stro voor herstellingen aan het dak van de cottage.

Bouwkundige details met diagnose

Bouwdeel	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Dakbedekkingen	In goede staat	
Dakstructuur	In goede staat	
Opgaande wanden	In goede staat	

2. LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

*De plaatsen waar de foto's zijn genomen zijn terug te vinden op kaart 2.
Op deze kaart worden gelijkaardige landschap – of aanlegtypes op dezelfde wijze benoemd
(zie code) zodat een algemeen beeld van het domein gevormd kan worden aan de hand van de
onderstaande voorbeeldfoto's.*

1/ Houtige begroeiingen beschrijvingen

Uitzonderlijke bomen

Algemene beschrijving

Het parkbos in het domein Ronsevaal is uitgegroeid tot een uitzonderlijk waardevol arboretum dat aan de randen aansluit op natuurlijker bos. Ondanks het aanzienlijk aantal bomen op een beperkt oppervlak en de daaruit volgende wortel - & lichtconcurrentie is het overgrote deel van de opstand in goede conditie. De variatie aan zowel uitheemse aan inheemse boomsoort is op geen enkel wijze dominant ten opzichte van elkaar. Het inheemse deel is rijk genoeg aan zomereiken om de autochtone biodiversiteit te ondersteunen. Het uitheemse deel zorgt dan weer voor voldoende variatie en bacteriologische mixing wat de weerstand van het geheel verhoogt zonder tot verzuring door onverwerkt bladafval te leiden.

Detailbeschrijving en inventarisatie van alle uitzonderlijke bomen op soort - of landschappelijke waarde: Zie kaart 3 en hoofdstuk bijlagen 8, deel C: lijst met Visual Tree Assessment

Parkbos

- Parkbos met open bladerdak

Foto 1

De houtige begroeiing heeft hier voldoende tussenruimte om het daglicht tot de grond toe te laten. Het bestand is over het algemeen vrij gezond. De bomen krijgen de kans om een goede kroonvorming te ontwikkelen en de kruidlaag is lokaal sterk aanwezig.

Er zijn geen uitgroeide zaailingen in stakenfase.

Het vormt een overgang tussen opener graslanden en bossen met gesloten bladerdak.

Wat op valt is de afwezigheid van bramen en netelgroei, wat veelvuldig voorkomt in dergelijk vegetatietype. Het huidige beheer is hier dus adequaat.

Dit type van opener parkbos kwam vroeger meer voor op het domein en is uitdovend gezien de gestage uitdienende kroongroei. Nu nog te vinden aan de zuidkant van de lange vista.

- Parkbos met gesloten bladerdak

Foto 2

Deze zones hebben een goede spreiding van de opstand (*zie lijst vaktermen*) in boomfase. In deze zones komen nogal wat uitgroeide zaailingen in stakenfase voor. Zij vormen in hoofdzaak, naast het uitgroeien van de kronen, oorzaak van het sluiten van het bladerdak.

De natuurlijke kruidlaag is, gezien de lichtconcurrentie, vooral voor - & najaar gericht. In het deel met de Villa vinden we lokaal aanplanting van varens.

- Park - tot natuurlijker bos

Foto 3

Dit type vegetatie vertoont veelal een dichte mengeling van opstand in boomfase vermengd met jonge aanplant en uitgroei van bio-potentieel in staakfase. De kruidlaag is typisch bos gerelateerd.

- Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire loofbomen

Foto 4

Foto 5

Dit ruiger graslandschap met solitaire boomstammen vormt een van de grootste charmes van het domein. Dergelijke waardevolle graslandschappen zijn sowieso al zeldzaam maar de goede spreiding en verscheidenheid aan toepassing is verbluffend.

Het zorgt voor een groot aantal lopende meter bosranden binnen een relatief kleiner bosgeheel. De bomen hebben een gezonde volle takverdeling en kroon.

Deze ruige graslanden zijn vaak omzoomd met bloemenstruiken zoals Rododendron, Magnolia en Cornus.

Foto 6

Hagen

- Loof

De verschillende soorten hagen zijn op te delen volgens hun gebruik. Enerzijds zijn er de puur utilitaire hagen die dienst doen als afscheidingen van het domein met de openbare ruimte en anderzijds zijn er de met hagen die zoneringen willen scheppen binnen het domein. De utilitaire haag is rechthoekig en gesnoeid tot boven inkiijkhoogte +/- 2 m 10. De hagen op het domein hebben een sterke ornamentiek: massief, hoog en voorzien van ornamenten.

Foto 7 Bolvormig ornament boven inkom

De loofhagen:

- Wilde Liguster:
 - o Als scheiding aan de Brusselsesteenweg
Aanvankelijk was de tuin van de straat gescheiden door smeedijzeren hekwerk.
Nu vervangt een ongeveer 150 meter lange, strak gesnoeide ligusterhaag (*Ligustrum*) langs de hele eigendomsgrens het hek.
 - o Aan de zuidkant van de Villa Les Trembles (foto 7)
- Meidoorn
 - o Als scheiding tussen het domein en de Ronsevaaldreef
- *Buxus Kleinere haagjes/perkenscheidingen*

Foto 10

Buxus wordt op het domein gebruikt als begrenzing van bloemen -, kruidenperken, rondom moestuinen en borders en als Topiary.

Foto 11

- Coniferen Taxus

Aan de moderne vleugel van de Villa Les Trembles vinden we een rij wachters en een haag in Taxus als begrenzing van het vierkante gazon. Ten noorden van dit gebouw loopt de haag verder als noordelijke begrenzing van het terras. Ten zuiden vinden we in het verlengde van de wachters een oostelijke begrenzing van de oprit in taxus. Deze massieven zijn goed onderhouden en gezond.

Foto 8

Leylandii

Foto 9

Deze monumentale haag dient als afscherming t.o.v. de Brusselsesteenweg.

Dreven

Foto 12

De in vierkantsverband geplaatste bomen zijn Koningslinden. Hiervoor wordt een cultivar van de krimlinde (Hollandse linde) gebruikt, *Tilia europaea* 'Pallida'. De naam herinnert aan het gebruik om in Nederland ter ere van een troonswisseling Lindes aan te planten. De bomen zijn vitaal en de waterloten worden cilindervormig opgesnoeid.

Fruithomen

Foto 13

Foto 14

De kortstam boomgaard en de leibomen tegen het koetshuis, annex tuinmuur.
Ook al vervangen deze kortstammen de vroegere hoogstam, zij vormen een onlosmakend deel van de evoluties van een “Landhuis” in zijn ruraal karakter.

Omschrijving, onderzoek en diagnose

Landschappelijk element	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Houtige begroeiingen		
<i>Uitzonderlijke bomen</i>	Visual Tree Assessment synopsis	Aandachtspunten bij toekomstige beheer zijn: - Lokaal verwijderen van dood hout - Standplaatsconflict - Takken te verwijderen - Snoeiwerk - Opletten voor maaischade: 5b, 5c, 35b - Klimopbeheersing - Overwoekering met braamgroei - Opvolgen enkele bomen met zwamgroei en loszittende schors

<i>Parkbos</i>	Parkbos met open bladerdak: De ecostructuur is vrij gezond. Parkbos met gesloten bladerdak: Lokaal leidt bladopstapeling tot verdikking van de humuslaag en verzuring van de bodem door onverteerd strooisel. Dit leidt tot een vertragende dynamiek in de stofuitwisseling tussen vegetatie en de ondergrondse wortelzone. Groeiende concurrentie in de opstand. Park - tot natuurlijker bos: De licht - & wortelconcurrentie is sterk en zowel de bedoelde aanplant als de natuurlijke uitgroei vertoont zwakke tot matige vitaliteit.	<i>De kwijnende bomen behouden als toegevoegde waarde op esthetisch en ecologisch vlak.</i> 1/ Maaibeheer afstemmen op uitgroei biopotenteel in de kruidlaag: half juni en half september. 2/ Op lange termijn treedt het risico op dat het open bladerdak dicht groeit: Periodiek toepassen van kroonverduunnings snoei is aan te raden. 1/ Inschakelen van bodemverwerkers zoals mycorrhiza door inbreng liggend dood hout aan te raden. 2/ Het transparant maken van deze zones is nodig zodat lokaal licht kan doordringen tot op de bodem is esthetisch belangrijk en historisch correcter. Dit kan door het lokaal verwijderen van uitgegroeide zaailingen in staakfase en het verlichten van de kronen (kroonverduunnings snoei) zodat het bladerdak meer open wordt. 1/Aanduiden van de toekomstbomen en het uitdunnen is noodzakelijk. 2/ Instellen hakhoutbeheer middellaag. 3/ <i>Advies: verwerken van houtig materiaal. Deze zones vormen de overgang naar een vaak achterliggend natuurlijker bos. Een elegante oplossing om eventueel het meer natuurlijke deel van het parkbos af te zomen van het cultuur parkbos of belendende percelen werd toegepast in het bos van het kasteel van Berlare (zie volgende pagina). Het zorgt ook meteen voor een goede bestemming van het snoei afval en heeft een ecologische meerwaarde als huisvesting voor tal van diersoorten.</i>
-----------------------	--	--

	Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire loofbomen: De ecostructuur is vrij gezond en goed onderhouden.	4/ In de zone met periodiek natte grachten, zoals rondom de bomen 7d-e-f-g worden best diep wortelende boomsoorten gestimuleerd die doorheen de harde kleilaag breken: Eik (Quercus), Gewone zilverspar (Abies Alba), Olm (Ulmus), Europese Lork (Lariks decidua), Grove Den (Pinus sylvestris) en, doch gezien de Essenziekte minder toepasbare Es (Fraxinus excelsior). Dit samen met lichtere soorten in hakhoutbeheer: Wilg, Linde, Olm, Esdoorn en Els. <i>Opletten dat de vista's niet te veel ingenomen worden door nieuwe aanplant.</i>
Hagen	Loof: Wilde Liguster en Meidoorn Deze hagen zijn goed gesnoeid en gezond. Loof: Buxus Lokaal hebben de buxusstruiken last van overbepanting en schimmelinfectie. Een goede vochtthuishouding in de lagere delen van de stuikjes wordt belemmerd door overgroeiing door andere planten. Hierdoor ontstaat niet alleen wortel en dus voedsel concurrentie maar vermeerderd ook de kans op schimmelinfectie door een slechte aeratie. Coniferen: Taxus Deze massieven zijn goed onderhouden en gezond. Coniferen: Leylandii Verlies aan vitaliteit en schimmelaantasting.	Verwijderen te veel aan aanplantingen rondom de buxus. Aangetaste struiken zijn te vervangen. Andere schimmelinfecties zijn op te volgen. Aandacht naar gezondheid van deze aanplant is vereist.
Dreven	Koningslinden: Vitaal en goed onderhouden.	Schade aan de voet van de bomen door gebruik van grasmaaier zonder beschermingskap.
Fruitbomen	Kortstam boomgaard en leibomen	Periodieke snoei noodzakelijk

2/ Graslanden, heide en akkergewassen

Gazon

Foto 15

Het open graslandschap is vooral te vinden in de onmiddellijke omgeving van het kasteel en de villa. Het vormt een open perspectief naar het iets verderop gelegen hooiland/ruig grasland of maakt deel uit van specifieke zones zoals binnentuinen, toegangen (*zie foto pag. 57 & 59*) en als zoomstrook langs verharde paden met grint.

Hooiland/Ruig grasland met bloemen

Foto 16

Dit hooiland verlengd de zichtperspectieven vanuit het Landhuis, de Villa en langs het openbaar pad aan de vijver. Hier is een rijk biopotentieel (*zie lijst vaktermen*) aan autochtone flora aanwezig is wat wijst op een uitstekend beheer.

Het hooiland aan de Gerstjensvijver leunt aan bij typisch Dotterbloemgrasland.

Begraasd Park-weiland met prikkeldraad omheining

Foto 17

Het oostelijk gelegen deel van dit open weiland is periodiek waterziek waardoor het langzaam gekoloniseerd wordt door Zegge. Dit is enigszins storend voor het esthetisch concept van dit egaal bedoeld Park-Weiland.

Wat ook opvalt, is het ontbreken van typische weiland mycorrhizae.

De oorzaak is te vinden in de aanwezigheid van te veel nutriënten (*zie lijst vaktermen*) in de ondergrond. Dit resulteert eveneens in een kolonisatie door voedsel minnende, meestal dominerende, plantensoorten.

Door het continu begrazen zijn de favoriet plekken overbegraasd en worden de niet geconsumeerde planten, door kolonisatie van kaalgevreten of herstellende stukken, dominant. De kans op variatie in flora wordt ook geringer door uniforme en constante begrazing van bepaalde zones.

Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire loofbomen

(Foto's zie eerder pag. 55 en 56)

Het grasland van deze zones is uitstekend beheerd en sluit aan bij de kwaliteiten van het hooiland.

Omschrijving, onderzoek en diagnose

Landschappelijk element	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Graslanden, heide en akkergewassen		<i>Vermijden van kunstmest en herbiciden.</i>
<i>Gazon</i>	De ecostructuur is vrij gezond en goed onderhouden.	
<i>Hooiland/Ruig grasland met bloemen</i>	De ecostructuur is vrij gezond en goed onderhouden. Het beheerplan Gerstjens-Ossebroeck wil het deel aan de Gerstjensvijver laten evolueren in de richting van dotterbloemgraslandschap.	(*)
<i>Begraasd Parkweiland met prikkeldraad omheining</i>	De ecostructuur is aan het evolueren van een begraast graslandschap naar een periodiek drassige zone met dominantie van Zegge. Dit is het gevolg van het uitgraven van deze zone in V-vorm.	1/ Waterzieke zone is te draineren 2/ De overmatige toevoer van nutriënten die Zegge uitgroei stimuleert is op te volgen. 3/ Overbegrazing favoriete grassoorten verminderen door periodieke begrazing in te voeren.
<i>Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire loofbomen</i>	De ecostructuur is vrij gezond en goed onderhouden.	

(*) Advies: Aangepast bodem verarmend periodiek maaibeheer voor de zones met open ruig hooilandschap en bermen

Op een rijke bodem is het aangewezen 5 jaar lang 2 x per jaar maaien met afvoeren, half juni en half september zodat de variëteit in soorten kan toenemen.

Daarna volstaat een 1-malig maairegime half oktober. Het even laten liggen van het maaisel in bevorderlijk voor de overdracht van zaden en aldus sterk aan te raden.

3/ Poelen, vijvers, grachten, sloten en waterlopen

Periodiek natte grachten

Foto 18

Een groot deel van de grachten zijn te situeren op de perceelgrenzen en doen dienst als klassieke afwatering van bovenliggende gronden. We vinden deze ten oorden van het domein, langs de dreef, ter hoogte van het tweede deel van de graasweide en, uiteraard, in het laagst gelegen deel met de Gerstjensvijver. Lokaal zijn deze grachten onderling verbonden met duikers onder paden en wegen. In het meer zuidelijk gelegen deel van het parkbos vinden we enkele grachten die ter ondersteuning van een “drooglegging” dienen. Ze zijn niet zo strak als de typische Maria – Theresia grachtenstroken maar hebben dezelfde opzet: het geschikt maken van een perceel voor houtwinning/aanplant. Vreemd genoeg situeren deze grachten zich in de meer zandlemige zone en waterziek is deze bodem normaal dus niet. Als we dit verbinden met vlakbij staande “omvallende” bomen, mogelijks een gevolg van een tijdelijk oververzadigde bodem vergezeld met stormwinden, kan dit deel van het domein op een vrij ondiepe harde kleilaag liggen.

Vijvers en poelen

Foto 19

Als recent toegevoegd klein landschapselement gaat deze amfibieënpoel wel sierlijk op in het geheel en bevordert het de biodiversiteit.

Foto 20

De zwemvijver.

Foto 21

De Gerstjensvijver vormt qua concept;

- de gelaagdheid in het reliëf van de kruinen,
- onduidelijke oeverbegrenzing,
- het gezochte kleurencontrasten,

onlosmakend een deel uit van het domein Ronsevaal.

De aanwezigheid van enkele uitzonderlijke parkbomen verwijzen naar het domein als tuingeheel. Het vormt een boeiend orgelpunt als horizon op de lange vista vanuit het landhuis. Het huidige beheer is hier adequaat op ingesteld.

De recente aansluiting met het achterliggende natuurontwikkelingsproject vormt een boeiende uitdaging op het vlak van herstel, uitwisseling en continuïteit biodiversiteit.

Omschrijving, onderzoek en diagnose

Landschappelijk element	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Poelen, vijvers, grachten, sloten en waterlopen		
<i>Periodiek natte grachten</i>	Over het algemeen in goede staat.	1/ Nazicht en periodiek ruimen grachten/onderhoud watergang.
<i>Vijvers en poelen</i>	De amfibieënpool: Interessante toevoeging aan de biodiversiteit van het domein. Doordat de poel onderaan de V-vallei ligt heeft deze ook last van nutriënten overschot waardoor woekerplanten de zuurstof uit het water verwijderen. De zwemvijver: Het gebruik van Chloor in zwemwater dateert uit de tijd dat tuberculose nog een veel voorkomende ziekte was in onze streken. Toevoegen van chloor is niet meer noodzakelijk. Het toevoegen van een biologische zo gering mogelijk schade veroorzakende algendoder is voldoende. De Gerstjensvijver: Het volledig droog staan van de vijver in de zomer maanden is zeer nadelig voor de voorplanting	1/ Opletten dat in de zomer geen behandeld water van de zwemvijver naar deze poel wordt gepompt. De chemische samenstelling van dit aangepompte water betekend onmiddellijk het einde voor de fauna. 2/ Verwijderen algengroei en te weelderige plantengroei. 1/ Periodiek bladval - & baggerbeheer 1/ Handhaven waterpeil 2/ Periodiek bladval - & baggerbeheer (*)

	van diersoorten die wateroppervlakten nodig hebben als groeizones zoals insecten, amfibieën e.d. De nieuwste generatie sterft door te kort aan natuurlijke omgeving. Het volledig droog leggen van deze vijver in de late herfst is dan weer nadelig voor amfibieën en insectensoorten. Hierdoor wordt hun winterslaap of larvenperiode sterk verstoord en komen ze in vorstgevoeliger zones. Er dient best een continu watervlak te worden voorzien.	
--	--	--

() Advies bij periodiek machinaal ontslibben vijver.*

Het beheer van het "uitdiepen, baggeren en schonen" kent volgende vuistregels:

Algemeen:

- beste periode begin september tot half oktober*
- afval een eind op een afstand van de kant houden vooraleer af te voeren om de dieren de kans te geven terug te keren naar hun aquatisch milieu*
- het slib is zeer geschikt voor kweek van stinzenbollen*
- schonen vanuit zo weinig mogelijk oevers*
- niet ineens alles uitdiepen, baggeren of schonen, d.i. een te grote verstoring van de levensgemeenschappen, vuistregel: 1/2 ongestoord laten*

Voor dit werk is het gebruik van kleinschalige methoden met weinig oeverschade aangewezen; mobiele kraan met brede rupsen en maaikorf. Een gesloten bak is absoluut te mijden. Strooiselafval kan op een eind van de poel op een zonnige plaats worden gestapeld. Dit is goed voor de amfibieën, bodem predatoren en insecten.

4/ Wegen en paden

Privaat grindpaden

Foto 22

Deze paden vormen de hoofdstructuur van de promenade doorheen het park. De +/- ovaalvormige lus doorheen het park verkreeg zijn definitieve vorm tijdens de samenwerking van [redacted] in 1993. (Zie kaart pag. 27) De oorsprong van bepaalde delen van het tracé gaat terug tot het eerste park uit 1895. Het oostelijke deel sluit aan op de inrit aan de Brusselsesteenweg en het westelijk deel loopt uit op de dreef naar de Gerstjenvijver. De grindpaden bestaan uit fijn lichtgrijs grind en gezien de geringe mosgroei is het waarschijnlijk fijn Comblanchien grind. Verder vinden we deze paden als verbinding naar de bijgebouwen.

Privaat gras paden

Foto 23

De paden in het hooiland zijn eveneens opgevat als bewandelbare gazonstroken. Zij vormen de secundaire promenade structuur op de grindpaden en liggen veelal in het ruig graslandschap met solitaire bomen of in het hooiland (zie kaart 3)

Privaat aarde paden

Foto 24

Deze paden vormen de zuiver utilitaire verbindingen ten dienste van het onderhoud van het park en het nazicht van de dieper parkbospercelen. (zie kaart 3)

Loopvlakken naast gebouwen

Rondom het Cottage deel van de Villa Les Trembles en in de aansluiting met het modernere deel ligt een met bakstenen op hun kant geplaveide zoom. Deze rand gaat over in de op dezelfde wijze uitgewerkte terrassen.

Loopvlak naast de villa les trembles

Ter hoogte van het koetshuis is er een oprit en zoom is er een zoom/oprit uitgewerkt in porfierkasseien en ter hoogte van het tuinhuis - , kar - & werkhuis zien we een verharde zoom uit cement op bakstenen.

Kasseien voor het koetshuis

Cementen zoom op bakstenen

Publieke paden

Foto 25

Dit pad is een deel van de publiek toegankelijke wandelpad structuur door heen het Natuurinrichtingsgebied Gerstjens-Osbroek.

Openbare wegen

Foto 26

De Gerstenbaan vormt de scheiding tussen het private en het publiek toegankelijke deel van de Beschermde zone. Alhoewel nergens opgenomen in een erfgoedinventaris is deze weg de oude verbinding tussen Erembodegem en het in de 20ste eeuw afgebroken Kasteel van Overhamme. (zie pag. 10 kaart Horenbault uit 1596)

Rioleringen, afvoeren, deksels, brugjes en duikers e.a.

Langs de grindpaden komen enkele roosters voor. Dit afvoersysteem is in onbruik geraakt. Rond de gebouwen bevinden zich eveneens afvoerroosters voor oppervlaktewater.

De brugjes over de drainagegrachten in het zuidelijke deel van het Parkbos zijn vrij recent van datum en bestaan uit oude betonnen omheiningspalen in een raster op elkaar gelegd. Dit laat vermoeden dat ook dit deel van het pad van recentere datum is (2 de helft 20ste eeuw).

De duikers onderaan het domein zijn in goede staat en functioneren naar behoren. Er is geen kennis van wateroverlast bij langdurige regenperioden. De duiker tussen de dreef en de Gerstjensvijver is afwezig of verdwenen.

Omschrijving, onderzoek en diagnose

Landschappelijk element	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Wegen en paden		
<i>Privaat grindpaden</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	
<i>Privaat gras paden</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	
<i>Privaat aarde paden</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	
<i>Loopvlakken naast gebouwen</i>	Deze loopvlakken die aansluiten op de terrassen eroderen in toenemende mate.	1/ Verwijderen uitgroei biopotentieel 2/ Herstellen voegvulling tussen de stenen, hermetsen geërodeerde delen en lokaal her nivelleren tot vlak loopvlak
<i>Publieke paden</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	
<i>Openbare wegen</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	
<i>Rioleringen, afvoeren, deksels, brugjes en duikers e.a.</i>	Rioleringen, afvoeren en deksels: De roosters aan het landhuis werden onlangs vernieuwd. De roosters langs de grindpaden zijn in onbruik geraakt omdat het daaronder liggende regen afvoersysteem verdwenen is (*). Duikers: In goed staat.	De roosters, afvoeren en deksels langs de gebouwen zijn aan onderhoud/vervanging toe. 1/ Periodiek onderhoud. 2/ Het ontbreken van een water afvoer verbinding tussen de oostkant van de dreef en de Gerstjensvijver vormt in natte periodes een sterk drassige, soms niet bruikbare zone.

(*)

Dit komt het domein ten goede omdat zo het water lokaal in de ondergrond dringt en niet snel afgevoerd wordt naar de nattere zone ter hoogte van de Gerstjensvijver.

5/ Bijhorende infrastructuur

Inkompartij Brusselsesteenweg, metselwerk en metaalwerk

Een ijzeren hek tussen twee wit geschilderde bakstenen hekpijlers met sokkel, druiplijst en deksteen van blauwe natuursteen geeft toegang tot zowel het kasteel als de villa.
Het smeedijzeren poorthek staat tussen twee vaste, gebogen hekken en heeft onder meer met spiralen versierde poortstijlen.

Poort aan lindendreef

Smeedijzeren hek met Blauwe hardsteen hekpijlers, toegang tot het park op het einde van de dreef

Tuinmuur tussen Landhuis en Tuinmanhuis met doorgang pilaster met arduinstenen sierkoppen

2 m 40 hoge steense muur in bruinrode veldovensteen met kalkmortel. Vol en zat gemetst. Ter hoogte van de doorgang naar de bijgebouwen is het metselwerk uitgewerkt tot met arduinstenen sierkoppen versierde pilasters.

Hekkens & weideafspanningen e.d.

De uit prikkeldraad met houten stijlen bestaande weideafspanningen en het witgeschilderd houten hek met inkom onderaan de dreef zijn zuiver utilitair zonder historische referentie.

Omschrijving, onderzoek en diagnose

Landschappelijk element	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Bijhorende infrastructuur		
<i>Inkompartij Brusselsesteenweg, metselwerk en metaalwerk</i>	Algemeen in redelijk goede staat. Op middellange termijn is onderhoud aan te raden.	1/ Curatieve anti-corrosie behandeling en herschilderen metaalwerk noodzakelijk. 2/ Nazicht en herstel van de bevestigingen.
<i>Poort aan lindendreef</i>	Deze poort evolueert in toenemende mate naar een instabiele toestand.	1/ Op korte termijn is het verwijderen van de begroeiing en het nazicht en herstel van de bevestigingen met de draagstructuur noodzakelijk om structurele degradatie te stoppen 2/ Op middellange termijn vraagt het metaalwerk op een curatieve anti-corrosie behandeling met herschilderen en wordt de natuursteen best gereinigd.
<i>Tuinmuur tussen Landhuis en Tuinmanhuis met doorgang pilaster met arduinstenen sierkoppen</i>	Algemeen in redelijk goede staat. Op middellange termijn is onderhoud aan te raden.	Lokaal wat herstellingen aan de voegen en wat inboetwerk. Niet dringend.
<i>Hekkens & weideafspanningen e.d.</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	

6/ Andere historische elementen

Bloemen & planten composities

Een overzicht:

- Bloemenmassieven
 - Solitaire of gemixte bloemenstruiken
 - Gemende zones in het parkbos
 - Veldbloemmassieven
- Bloemenperken
- Groenstructuren, topiary, bogen e.d.
- Borders

Tegen de gevels van het kasteel bloeien verschillende klimrozen, het talud wordt gevormd door een rozenborder en aan de voet van het huis bloeien verschillende magnolia's en cornussen. Ook is er een rij rododendrons die van de oprijlaan doorloopt tot aan de noordoostelijke hoek hiervan. Bij het huis is een blauw/witte border ingericht en er staan 's zomers kuipplanten opgesteld met laurier, buxus, oranjeboomen en fuchsia. Een jeneverbes werd door Brigitte de Villenfagne als bonsai gesnoeid. Het tweede deel met als kern de villa kenmerkt zich door een sterk uitgebouwde planten: waar men onder meer Gentse harde azalea's aantreft, rododendrons, magnolia's, kerria, Perzisch ijzerhout, cornussen,... Deze aanleg sluit evenwel zonder begrenzing aan op het oudere parkdeel.

In de beboste zones van het park zijn schaduw minnende planten toegevoegd, een collectie varens en er groeien hosta's, longkruid, diopteris, cimicifuga en een prachtige Mammoetblad (Gunnera) bij het vijvertje als veldbloem/plantenmassief. Langs het hoofdpad vinden aanplantingen met Japanse sneeuwbal, Finger tree, Japanse kornoelje en Cornussen.

Groenstructuren zoals Buxus - & Taxus wachters, Topiary en rozenbogen e.d. situeren zich ter hoogte van de bloemenperken en in de tuinaanleg rondom de Villa.

Foto 27

Bloemenmassieven, vb: Gentse harde Azalea's in de tuin van de Villa

Foto 28

Bloemenperken: deze situeren zich tussen het tuinmanshuis en de moestuin en zijn omrand met buxus haagjes met topiary

Foto 29

Groenstructuren vb. haan & kip topiary,

Foto 30

Borders ter hoogte van de Villa

Kruidenperken & moestuin

Foto 31

Deze tuinbouwzone tussen de laagstamboomgaard en het tuimanshuis (zie kaart 2 & 3) is een voorbeeld van de utilitaire rurale productie als economische voorwaarde voor de vestiging van een “Landhuis”. In het eerste deel, dicht bij het tuimanshuis, vinden we perken met klassieke kruiden zoals tijm, rozemarijn, bieslook e.d.

De moestuin is gespecialiseerd in het kweken van oude stilaan in onbruik geraakte groeten.

Foto 32 Moestuin

De lange rechthoekige moestuin. Het middenpad doorheen de tuin eindigt bij twee hoge in kegel gesnoeide buxussen (Buxus). Daar achter ligt de boomgaard met uitgelezen variëteiten van appels en peren, maar ook 'ouderwetse' soorten, zoals kweeperen en een moerbeiboom.

Terrassen, trappen, ballusters, hekken en kolommen en lage scheidingsmuurtjes (substructuur)

Deze foto's zijn weergaven van details van grotere gehele patrimonium of infrastructuur. De plaats van de opname wordt omwille van deze reden (te situeren op het object) en om de leesbaarheid van kaart 2 te beschermen, niet meer weergegeven op kaart 2.

De substructuur rondom de Villa bestaat hoofdzakelijk uit terrassen in gazon en met bakstenen op een kant verharde oppervlakken. Deze sluiten aan op de zoom rond de gebouwen. De Britse tuinarchitect Russel Page ontwierp deze aanleg rondom de moderne Villa en de Cottage. (zie pag. 35) Het geheel kenmerkt zich in soberheid en subtiële variantie. Door de afwezigheid van begrenzingen in harde materialen zoals bovengrondse muurtjes en metalen leuningen e.d. straalt het geheel een onverwachte weidsheid uit die nauw aansluit bij het ontwerp van de “Amerikaanse” Villa.

De substructuur rondom het kasteel is qua concept aansluitend bij de Victoriaanse Landschapstijl. De buiten-leefruimten zijn ingericht als begrensde terrassen met metalen sierwerk en indrukwekkende trapgehlen die de overgang vormen naar de effectieve tuin.

Natuurstenen sierstuk en deel van de sterk geërodeerde metalen leuning van het terras.

Klein verlaagd terrasje ter hoogte van de dienstingang

Omschrijving, onderzoek en diagnose

Landschappelijk element	Toelichting	Knelpunt <i>Cursief: esthetische of praktische opmerking</i>
Andere historische elementen		
<i>Bloemen & planten composities</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	
<i>Kruidenperken & moestuin</i>	Het huidige beheer resulteert in een goed onderhouden geheel.	
<i>Terrassen, trappen, ballusters, hekken en kolommen en lage scheidingsmuurtjes (substructuur)</i>	De substructuur rondom de cottage en de villa bestaat hoofdzakelijk uit terrassen en treden bestaande uit volle klinkers op hun kant afgewisseld met graspartijen. Herstellingen aan de klinkers werden uitgevoerd in 2016. De substructuur rondom het kasteel/landhuis bestaat uit een verlaagde inkom aan de diensteningang en een terras met een van ornamenten voorziene brede trap aan de westzijde. Het grote terras aan de westzijde is aan onderhoud toe. Door de begroeiingen en de daaraan gekoppelde wortelwerking is ter hoogte van de keermuren schade ontstaan. Naar functionaliteit stellen zich momenteel nog geen problemen.	Periodiek ontdoen van uitgroei biopotentieel. Op korte termijn: - Verwijderen uitgroei biopotentieel - Herstellen voegvulling tussen de stenen - Lokaal herniveleren tot vlak loopvlak met adequate afvoer regenwater. - Lokaal hermeten afgebroken delen en vervangen geërodeerde stenen Op middellange termijn: - Reinigen natuursteen - Onderhoud begeleidende sierelementen: - Ontroesten, herschilderen en onderhoudsschilderwerk - Volledig herstel of vervangen door gelijkaardig element van onherstelbare delen - Herbevestigen - Beschermen tegen aantasting door overgroeien (buigen metaal) - Anti-mos behandelingen en lokaal herstel

3.2 Natuurwetenschappelijke elementen (ANB)

Reliëf

Het reliëf bestaat hoofdzakelijk uit een zeer langzaam oplopen helling. Ter hoogte van de Dender is er een vlak terrein, +/- 10 m boven zeeniveau, dat zich uitstrekt tot halfweg de Lindendreef. Deze vlakte omvat nagenoeg alle percelen van de stad Aalst binnen het beschermde gebied. Vanaf deze 10 m lijn (zie kaart 2) is het terrein oplopend, dit met ongeveer met een constante helling van +/- 2,7 cm /lm. Ter hoogte van de uiterste oosthoek van het domein, aan de Brusselsesteenweg bereiken we het hoogste punt: de 20 m boven zeepijl lijn. Het reliëf is zeer gelijkmatig, met uitzondering van de artificiële heuvel ontstaan boven en rond de ijskelder. De zichtas vanuit het kasteel loopt geheel mee met deze flauwe helling en dit tot en met de percelen in de Dendervlakte.

Waterkwaliteit

Aansluitend beekstelsel

De aan het noordelijk gelegen deel van het gebied grenzende afvoerbeek is niet geïnterviewd op waterkwaliteit en maakt deel uit van de niet geklasseerde waterlopen. Het vormt een zijtak van de “Beek van de lege Vossenholen”.

De Belgische Biotische index van het meetplaatsnr. 521920 op deze beek geeft in 1999 een waarde van 2, wat staat voor zeers slechte waterkwaliteit. Zuurstof werd niet gemeten.

Er zijn geen recentere meetgegevens. Op de vraag of recentere gegevens beschikbaar zijn kwam volgend antwoord: *Er is in 1999 inderdaad 1 staal genomen en daarna niet meer. Er zijn helaas dus geen recentere gegevens beschikbaar.*

Advies naar uitwendig beheer:

Gezien de sterk vervuilde beek grenst aan het de meest noordelijk gelegen percelen van het domein heeft dit gevolgen voor het landschappelijk erfgoed in de beschermde zone.

De minerale uitwisseling tussen opstand en bodem wordt sterk gehypothekeerd met als gevolg:

- Vertraagde groei van aanplantingen
- Aantasting wortelzone met windval tot gevolg
- Ziekte en afsterven bestaande opstand
- Eutrofiëring door slechte bladvalverwerking

De kwaliteit van dit water dient te worden opgevolgd en er dient te worden aangedrongen op verbetering er van.

Eigen metingen op het terrein

Ph waarden:

- Poel net boven zwemvijver, 7, 77
- Zwemvijver, 8,05 (hier wordt in de zomermaanden chloor aan het water toegevoegd)
- Gerstjensvijver, 7,76

De drie gemeten Ph waarden zijn eerder neutraal en is geschikt voor dieren en planten.

Het water voor de poel en zwemvijver wordt opgepompt uit een put van 50 m diep.

Gerstjens bestaat uit oppervlaktewater.

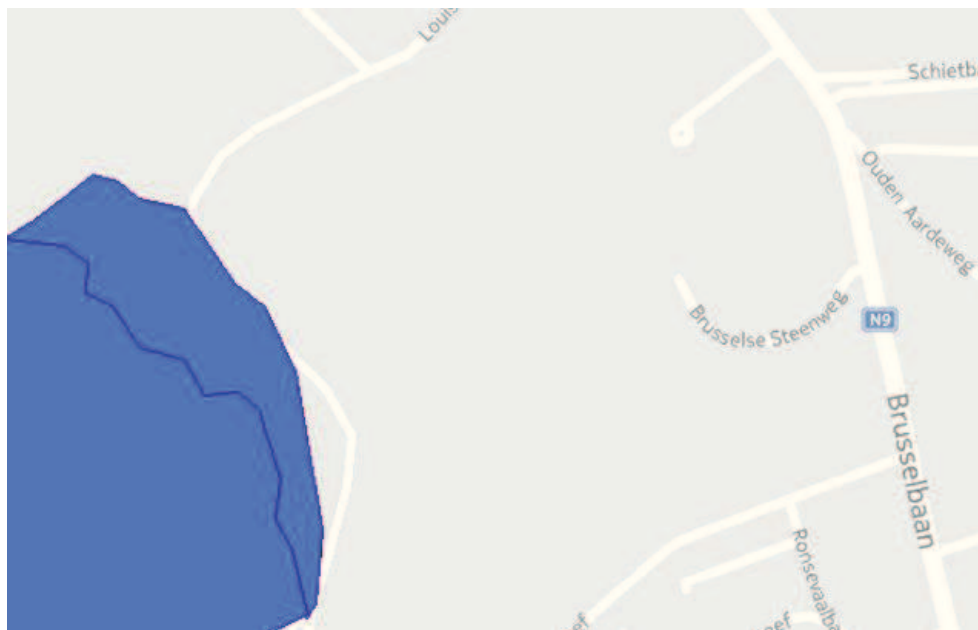
Advies naar inwendig beheer:

Het zuiveren van de zwemvijver met chloor heeft invloed op de kwaliteit van de minerale verbindingen in de bodem en het grondwater. De uitwisseling met beplanting wordt hierdoor gehypothekeerd. De toepassing van chloor is te vermijden.

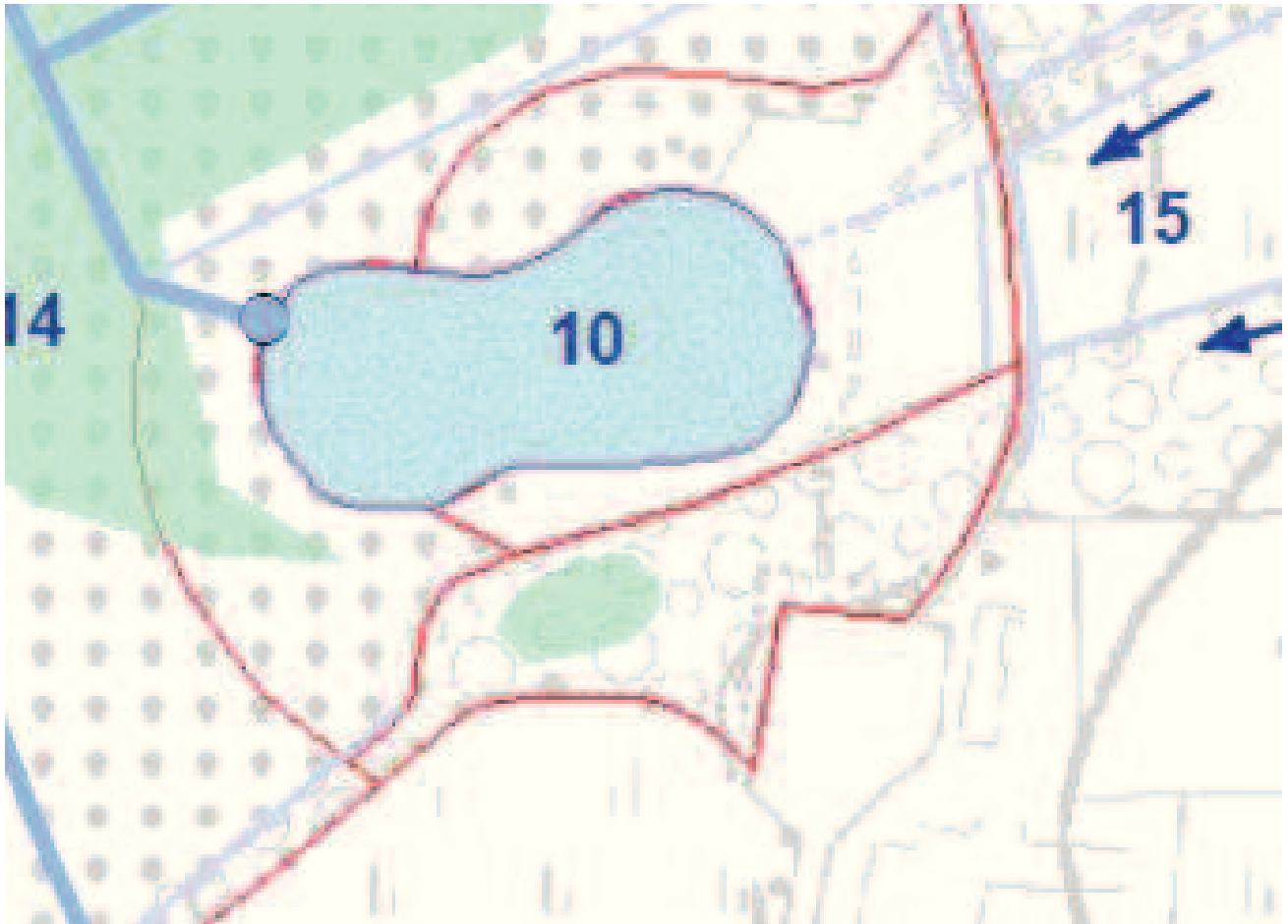
Waterbeheer en afvoeren

Het deel behorende tot de stad Aalst maakt deel uit van recentelijk door de Dender overstroomd gebied en dus ook van de risicozone voor overstromingen.

Het behoort dan ook tot het winterbed van een grote rivier.

De officiële kaart heeft een fout: De Brusselsesteenweg is verkeerdelijk geplaatst en dient in het verlengde van de Brusselsebaan te liggen op de N9

Detail Gerstjes grachtentracées

De grachten boven de vijver zijn enkel op plan verbonden via een ondergrondse grachtverbinding. In het veld kon hier geen verbinding worden vastgesteld.

Ten westen van de Gerstjensvijver bevindt zich de overloop naar een hoofdgracht. De stroomrichting op het domein zelf volgt het reliëf: dalend naar de Dendervallei in het westen.

De V-vormige vallei substructuur uit 1950 die de lange vista vanuit het kasteel ondersteund is waterziek ten oosten van het wandelpad die deze zone doorsnijdt. De vegetatie verandert in ruig nat graslandschap dat arm is aan biodiversiteit.

Advies naar inwendig beheer:

Het waterzieke gebied net ten oosten van het wandelpad die de lange vista doorsnijdt verarmd qua biodiversiteit door woekervegetatie. De slechte afvoer van grondwater is een gevolg van het aanleggen van de V-vorm. Op het terrein stelden we vast dat het zuidelijk gelegen parkbos reeds voorzien werd van grachten om een betere waterhuishouding te realiseren. Het aanleggen van een drainage is hier aan te raden.

Bodemonderzoek

Sdc: Matig natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont
D.i. een uitgeloopte bodem en dus gedegradeerde bodem door het verdwijnen van mineralen en oplosbare organische stoffen uit de top van een bodem als gevolg van een neerwaartse beweging van het grondwater in het onverzadigde deel van de bodem.

Pdc: Matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont.
Zie hierboven: uitgeloopte bodem.

Pdp: Matig natte lichte zandleembodem zonder profiel (Alluviaal)

Lhp: Natte zandleembodem zonder profiel (Alluviaal)

Eep: Sterk gleyige kleibodem zonder profiel (Alluviaal)

Ehp: Sterk gleyige kleibodem zonder profiel (Alluviaal)

(Gley gronden bevatten roestvlekken door oxidatie Fe en variërende grondwaterstand)

Interpretatie van de gegevens:

De ondergrond van het bovenste deel van het domein, vanaf +17 tot +20, bestaat uit matig natte zandleem met weinig of geen mineralen in de ondergrond.

D.i. een tamelijk lichte bodem die snel opwarmt, maar minder goed voedingsmiddelen vasthoudt. Het bio-potentieel bestaat uit secundair bos.

Voedingsstoffen voor de beplanting zijn dus eerder te vinden in de top laag.

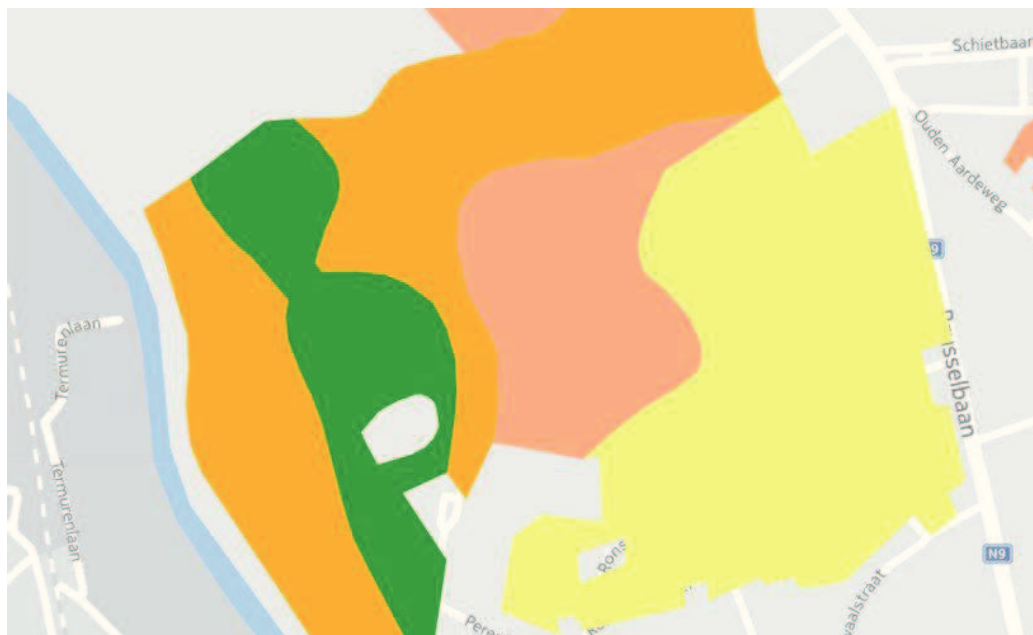
Een goed bodemevenwicht in deze bovenlaag is dus van groot belang.

De ondergrond van het middendeel, tussen +8 en +17, ook zandleem is minder arm aan mineralen en laat een dichtere uitgroei toe.

De ondergrond onder de +8 is eerder nat en bestaat uit zware en compacte grond die goed voedingsstoffen en water vasthoudt zodat de planten zelden een tekort hebben.

De wortelgroei verloopt moeizaam. Dit bodemtype warmt traag op in het voorjaar.

Onderstaande WRB kaart met de bodemtextuur volgt geheel deze logica.

Code	geel	S	lemig zand
	roze	P	licht zandleem
	oranje	L	zandleem
	groen	E	klei

De hoeveelheid zand bepaald de waterdoorlatenheid. Op het domein vinden we dus een toename van waterhoudenheid naar de Dendervallei toe door de afname van het aandeel zand in de bodem. In principe zijn zanderige gronden ook minder mineraal houden wat dan weer geheel in overeenstemming met samenvatting hierboven.

Uit het behandelingsverslag van de buxus:

Het was moeilijk om overal efficiënt te behandelen omdat er andere planten of onkruid over de buxussen groeien. Dit heeft een groot nadeel voor de buxussen.

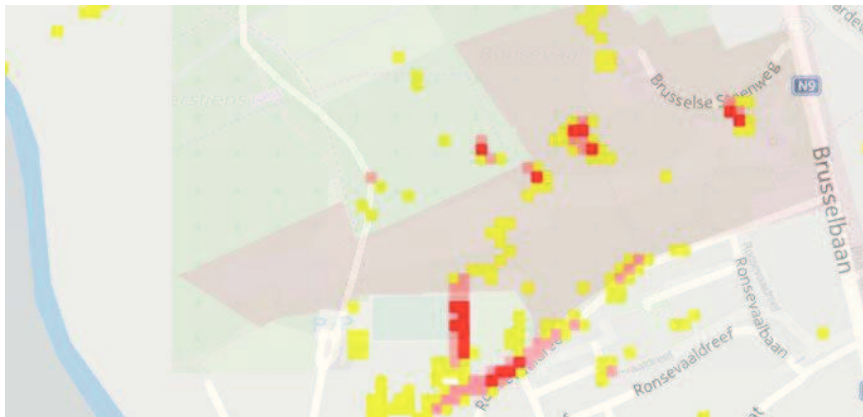
- 1) Doordat het vocht niet weg kan hebben de schimmels meer kans om te overleven.
- 2) En het is ook nadelig voor de buxus omdat hij concurrentie ondervindt van andere planten voor zon en water.

De lemige zandzone is aldus zeer gevoelig voor overbeplanting.
Wat ook tot meer onderhoud leidt.

Advies naar inwendig beheer:

Het is aan te raden in de bovenste delen eerder met meer solitaire aanplantingen of struikbeplanting te werken. Hierdoor zullen de aanplantingen in evenwicht met de bodem zijn. De middenzone laat dichtere begroeiingen toe. De onderste zone vraagt aanplantingen specifiek aangepaste wortelgroei voor kleigrond. Grosso modo komt dit overeen met de huidige aanplantingen op het domein maar het blijft dus opletten voor een te veel aan nieuwe aanplant. De ziekten op de Buxus en op de Rhododendron, het verlies van vitaliteit van bepaalde bomen en het geringe groei-enthousiasme van nieuwe aanplantingen vinden hun oorzaak in een onevenwicht met deze mineraalarme bodem.

Erosie gevoeligheid

De erosie evolueert van geel: matig erosie gevoelig tot rood: zeer hoge gevoeligheid.

We vinden enkele rood-roze zones op het terrein: de inkom aan de dreef, de heuvel met de ijskelder en de gras zone ten NW van het kasteel.

De talud aan het voetbalveld en de aansluiting met de bebouwing in het zuiden evolueren naar roze-geel. Vreemd genoeg vinden wij de substructuur ter hoogte van de grasweide door sterke vernatting het erosiegevoeligst.

De grasweide en het noordelijk gelegen deel van het domein met een grote diversiteit aan coniferen zijn matig erosie gevoelig.

De kaart met de watertoets (hier onder) geeft een minder genuanceerd beeld.

Alle zones in het groen zijn “erosiegevoelig”. De facto blijft bovenstaande van toepassing: verankering toplaag door middel van een goed wortelnet en het geven van de nodige aandacht bij rooien van bomen en het uitvoeren van maaierwerken.

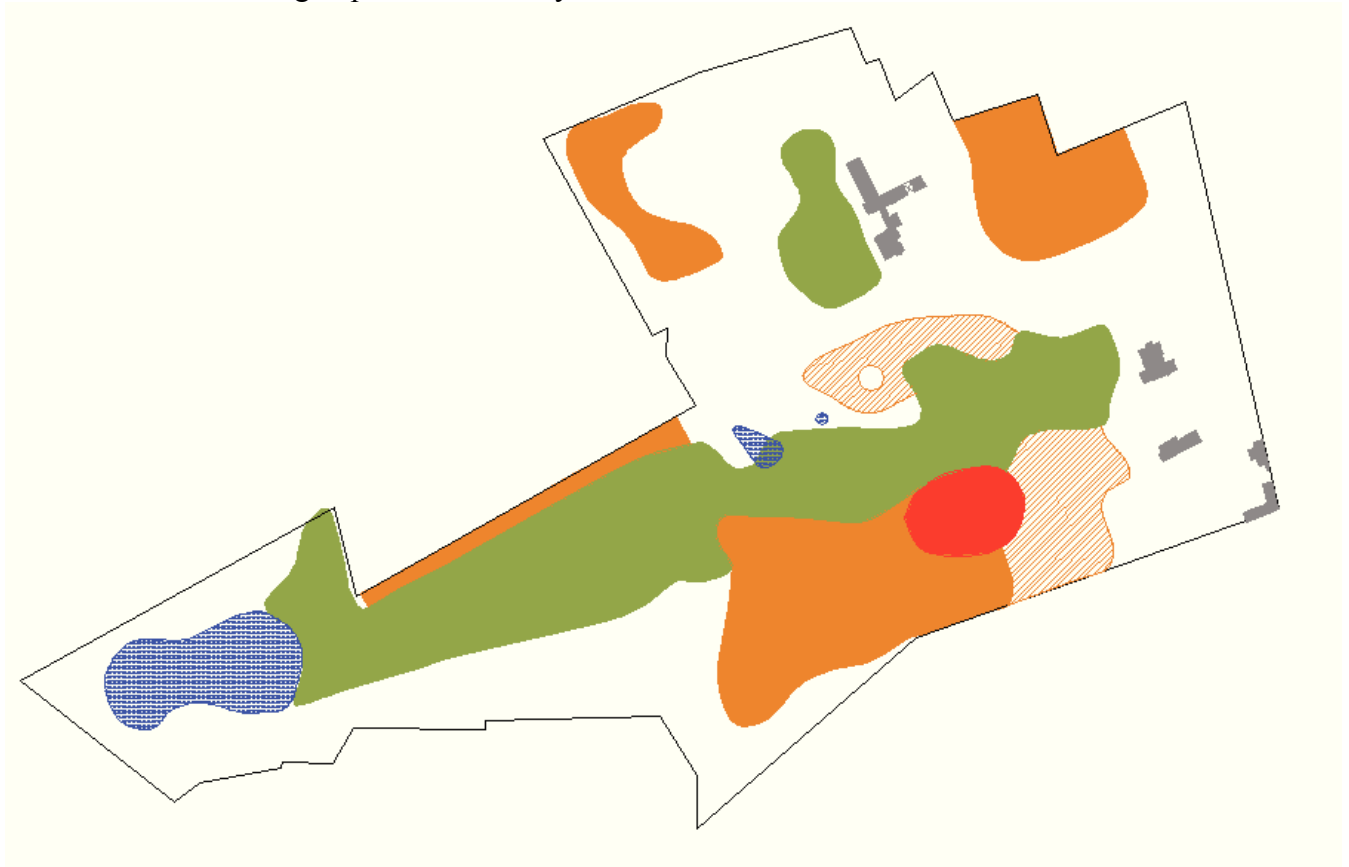
Advies naar inwendig beheer:

Belangrijk is om hierbij de nodige aandacht aan een gezonde beworteling te geven.

Te drastisch maaien in erosie gevoelige zones is nefast voor het verschuiven van de bodem en het rooien van bomen in rode zones dient best te gebeuren nadat er reeds een volgende generatie in volle groei is. De talud aan het voetbalveld wordt uiteraard best vast gehouden door een boom - en vooral een struiklaag met hoge densiteit.

Mycorrhizae

Nazicht nutriëntenkringloop bodem met Mycorrhizae als indicatoren

Code: beige-bruin vol gekleurd	gezonde bosbodem met goede nutriëntenkringloop
beige-bruin gearceerd	bodem met verminderde nutriëntenkringloop
rood	verdikking van bladafval zonder afbraakproces, toename eutrofiëring
groen	afwezigheid van Mycorrhizae wegens te eutroof, te rijk grasland
wit	quasi volledige afwezigheid van indicatoren en dus moeilijk te definiëren zones door betreding, bewerking, rompgemeenschap van exoten en invloeden door de omgeving

Advies naar inwendig beheer:

Het bosgebied van het domein bevat enkele zones met goed bodemevenwicht.

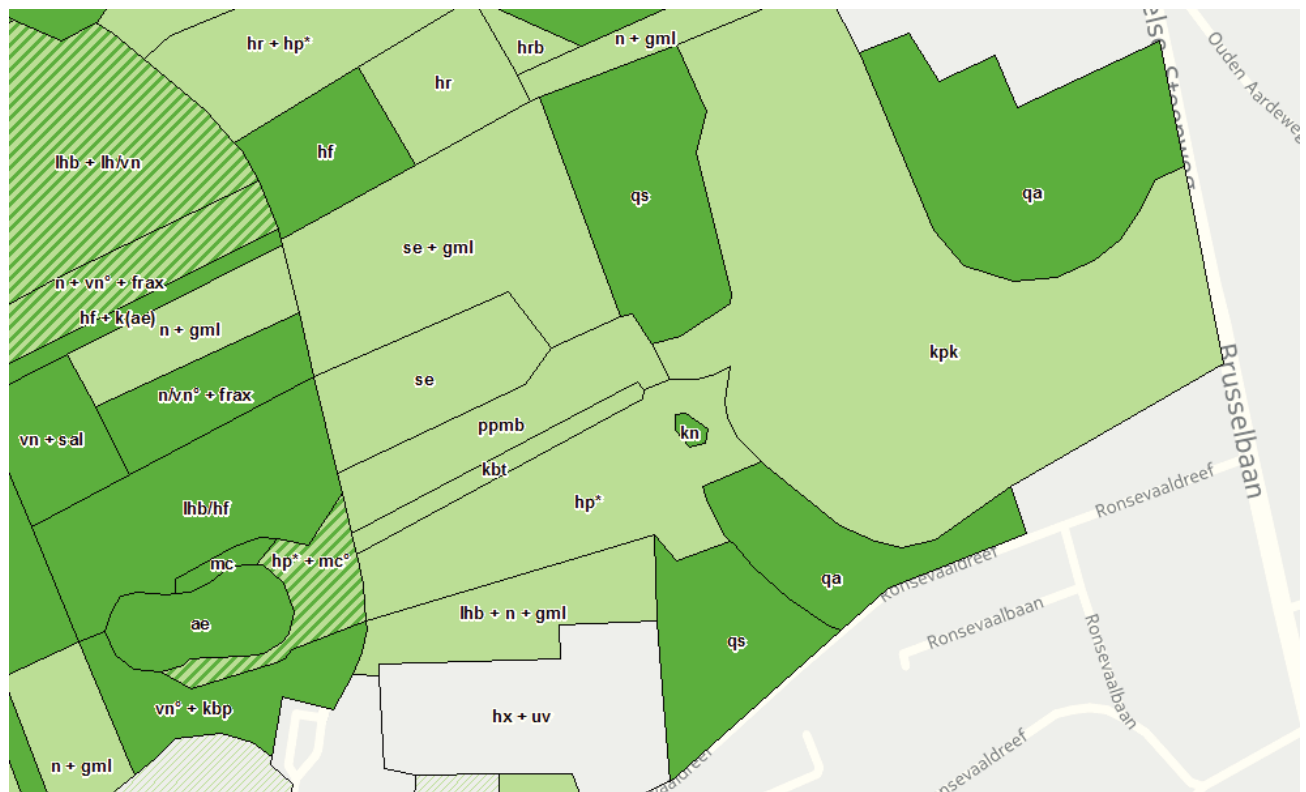
De optie om inheemse soorten de bovenhand te laten houden is aangewezen.

Het grasgebied is duidelijk niet verschaald waardoor ook de afwezigheid van veel weidebloemen evident is. Door de vroegere uitgraving in V-vorm verzameld het voedselrijk water zich in het midden en wordt er een drassige N rijke zone gecreëerd.

Drainage van de ondergrond is aangewezen.

De zone onder de beuken met rode indicatie kunnen in evenwicht gebracht worden door het aanbrengen van dood hout op het maaiveld.

Evaluatie domein volgens bijzondere waarderingskaart (BWK)

Code	Licht groen	Biologisch waardevol
	Donker groen	Biologisch zeer waardevol
	Gearceerd groen	Complex van biologisch waardevol en zeer waardevol

Wat hier onmiddellijk opvalt is de grote verscheidenheid aan biotopen binnen een beperkte oppervlakte.

Eiken en Beukenbossen

Qa Eiken-haagbeukenbos met wilde hyacint

Waardering: Qa is biologisch zeer waardevol

Beschrijving: Eiken-haagbeukenbos komt voor op (matig) voedselrijke leem- en zandleemgronden. Deze bossen met rijke kruidlaag komen voor op valleibodems grenzend aan beekbegeleidende bostypes, maar ook op hellingen en plateaus met een hangwatertafel. De vochttoestand kan sterk wisselen gedurende het jaar en varieert van vochtig tot vrij droog.

Eiken-haagbeukenbossen zonder wilde hyacint (qa) treffen we vooral aan in de Leemstreek ten oosten van Brussel, maar ook in de Zandleemstreek, waar ze vaak minder soortenrijk zijn. In de Leemstreek ten westen van Brussel betreft dit vaak bossen waar wilde hyacint ontbreekt omwille van diverse redenen. Zo kan door een langere periode van agrarisch gebruik wilde hyacint in tegenstelling tot veel andere oude bossoorten het perceel niet meer gekoloniseerd hebben. Ze komen daar dan ook grotendeels overeen met eiken-haagbeukenbos met wilde hyacint (qe). In de Kempen en andere zandige regio's komt dit bostype eerder zeldzaam voor, en is daar meestal gebonden aan het lokaal voorkomen van wat rijkere bodems.

qs Zuur eikenbos

Waardering: Qs is biologisch zeer waardevol

Beschrijving: Qs zijn zure eikenbossen. Ze komen vooral voor op droge tot vochtige zand- en leemgronden. Qua standplaats komen deze bossen op ongeveer dezelfde locaties voor als de zure beukenbossen. Het is echter vooral door menselijk ingrijpen dat eik hier bevoordeeld wordt. De kruidlaag is meestal eerder soortenarm en weinig bedekkend. Soms is er zelfs geen kruidlaag aanwezig of is er dominantie van bramen.

Variatie:

De soortenarme variant van het eiken-haagbeukenbos (qa), die op wat armere leembodems voorkomt, is buiten het voorjaar moeilijk te onderscheiden van het zuurdere eiken- of beukenbos. Deze laatste worden met qs of fs aangeduid. De eenheid qs wordt ook gebruikt om vochtige eikenbossen, zoals in het noordoosten van Limburg weer te geven. De kruidlaag wordt er vaak gekenmerkt door de aanwezigheid van bramen en stekelvarens. In veel gevallen betreft dit verdroogde elzenbroekbossen, waar eertijds op de rabatten zomereik werd ingeplant. In de grachten komen soms nog soorten voor die verwijzen naar voormalig broekbos. In het Zoniënwoud en Meerdaalwoud, de Zandstreek tussen Gent en Brugge, en de Voorkempen. In het noordoosten van Limburg betreft het veelal verdroogde bossen gedomineerd door eik. Het areaal van dit bostype is beperkt tot Noord-West Europa. Vlaanderen is zeer belangrijk voor dit type omdat het een belangrijk oppervlakteaandeel in Europa herbergt.

Vallei en moerasbossen

vn Nitrofiel alluviaal elzenbos

Waardering: Vn is biologisch zeer waardevol. vn° staat voor zwak ontwikkeld.

Beschrijving: Vn staat voor nitrofiel alluviaal elzenbos. Het betreft bossen op voedselrijke bodem, vaak op alluviale gronden maar dit is niet noodzakelijk. De standplaats is meestal vrij vochtig tot nat. De boom- en struiklaag bestaan doorgaans uit zwarte els, es en een aantal wilgensoorten. Op veel plaatsen zijn deze bossen ingeplant met populier, zodat dit vaak de aspectbepalende boomsoort is. Deze eenheid dient ruim geïnterpreteerd te worden en omvat verschillende bostypes die niet altijd even strikt af te lijnen zijn, en in sommige gevallen zelfs met een andere karteringseenheid worden weergegeven. Dit bostype komt bijna overal in Vlaanderen en het Brussels Gewest voor, vooral op de voedselrijkere valleigronden. Het komt meer voor in de beekvalleien in de Kempen, in de westelijke Leemstreek en in de oostelijke Zandleemstreek. In de Duin- en Polderstreek komt dit bostype bijna niet voor.

+ kbp

Hier werd nergens een referentie voor gevonden. kb staat voor houtkant, wat wel in overeenstemming is met de biotoop.

Overige bossen, aanplanten en parken

kpk Kasteelpark

Waardering: 'biologisch waardevol'.

Parken worden overal in Vlaanderen en het Brussels Gewest aangetroffen met een groter aandeel in de meer bevolkte en verstedelijkte gebieden.

Kasteelparken worden eveneens overal in Vlaanderen en het Brussels Gewest gevonden, met een licht overwicht voor de grootstedelijke groene rand.

lhb + n + gml

lhb

Waardering: L is minimaal 'biologisch waardevol'.

Indien onder populier een grasland, moeras of bepaald bostype aanwezig is, leidt dit tot een waardering die bepaald wordt door het aanwezige type in de ondergroei.

Beschrijving: Onder de eenheden lhi, lhb, lsi, lsb en lsh worden allerlei populierenbestanden begrepen. Dit kan zowel om recente, nieuwe aanplanten als om populierenbestanden in bestaand bos gaan. Populierenbestanden komen verspreid over heel Vlaanderen en het Brussels Gewest voor. Ze komen meer voor in beek- en riviervalleien, vooral in de Leemstreek en in het oosten van de Zandleemstreek, met name de Denderstreek, Klein Brabant en de Scheldevallei. Het aandeel populierenbestand op droge bodems (lh.) maakt slechts een klein aandeel uit van het totaal. Ze komen overal voor, maar zijn toch talrijker aanwezig in het oosten van de Zandleemstreek, onder meer in het Waasland. Op duinen komt bijna uitsluitend het droge type (ls.) voor.

+n+gml

Waardering: Biologisch waardevol

Indien onder de aanplant een grasland, moeras of een specifiek bostype aanwezig is, leidt dit tot een waardering die bepaald wordt door het aanwezige type onder de aanplant.

Beschrijving: De eenheid n is gebruikt voor aanplantingen van allerlei soorten loofhout, evenwel andere soorten dan populier en waarbij de kruidlaag niet kenmerkend is voor één van de andere bostypes. Meestal betreft het relatief jonge bestanden.

Een jonge aanplant wordt meestal getypeerd als n. Het gebruik van enkel en alleen het boomsymbool, dus zonder n, als karteringseenheid is zoveel mogelijk vermeden.

Het symbool voor gemengd loofhout gml kan gaan om jonge aanplanten als om heraanplant of spontane opslag in bos. Te Ronsevaal treffen we vooral spontane uitgroei van het biopotentieel aan.

Lhb/hf Populierenbestand (zie hierboven lhb) met moerasspirearuigte

Waardering: Hf is biologisch zeer waardevol.

Beschrijving: Hf heeft betrekking op natte ruigtes met moerasspirea, maar ook soorten van het dotterbloemgrasland (hc) of rietland (mr) kunnen aanwezig zijn. Ze komen in Vlaanderen van nature voor als zoomvegetaties langs sloten, beken of rivieren. Vlakdekkend betreft het meestal verlaten natte graslanden met dominantie van de verder vermelde indicatieve soorten. Moerasspirearuigten of relicten ervan komen vaak voor in de ondergroei van populieraanplanten. De karteringseenheid hf heeft een ruime verspreiding in de Leemstreek, in de grote riviervalleien van de Zandleemstreek en in de zuidelijke delen van de Kempen. In het noorden van de Kempen en in het westen van de Zandleemstreek is hf nauwelijks aanwezig. Ook in de Polders zijn hf-vegetaties zo goed als afwezig. In de Duinstreek werden een 20-tal percelen in de Zwinbosjes als moerasspirearuigte gekarteerd.

Kleine Landschapselementen

kn veedrinkpoel

Waardering: Biologisch zeer waardevol.

Beschrijving: Met de karteringseenheid kn worden kleine, ondiepe wateren, die door de mens gegraven werden als drinkplaats voor vee, aangeduid. Soms werden ze ook voor andere doeleinden (waswater, oude rootput) gebruikt. Het kunnen ook natuurlijke depressies zijn waar water zich verzamelt en die als drinkplaats dienst doen. Recent worden ook nieuwe

poelen gegraven als paaiplaats voor amfibieën. Veedrinkpoelen zijn, gezien hun ontstaanswijze, bijna altijd gelegen in weiland en meestal in complex hiermee weergegeven. Wanneer ze gelegen zijn in grote, op zich minder waardevolle percelen of in een percelencomplex met slechts enkele poelen, is geopteerd om deze individueel te lokaliseren. Veedrinkpoelen komen verspreid over alle regio's voor. Opvallend is de hoge concentratie aan dergelijke poelen in West-Vlaanderen. De schijnbaar lagere densiteit aan poelen op het kaartblok 19-20 (IJzervallei-Roeselare) ligt deels aan de lagere detailgraad van deze kaarten.

kb Bomenrij, houtkant, houtwal (t verwijst naar kt: talud)

Bomenrijen worden als 'biologisch waardevol' geëvalueerd. Van oudsher zijn bomenrijen, houtkanten en houtwallen aanwezig in het landschap. Oorspronkelijk dienden ze als perceelsscheiding, soms zijn het relictten van voormalig bosgebied. Tevens waren ze van groot belang als leveranciers van brand- en geriefhout, allerlei vruchten en als beschutting voor het vee. Voor de biodiversiteit hebben ze een grote waarde als refugium en verbindingselement tussen bosgebieden. Oude houtwallen en houtkanten herbergen vaak populaties van oud-bosplanten en/of minder algemene diersoorten. Het is dan ook logisch dat er bij de opmaak van de Biologische Waarderingskaart veel aandacht aan besteed is. Deze houtige opgaande lijnvormige landschapselementen zijn aan de hand van verschillende karteringseenheden in kaart gebracht. Oude bomen zijn omwille van hun cultuurhistorische en natuurbehoudswaarde als kb of kb* gekarteerd, ongeacht het aantal. Bomenrijen en houtkanten komen nagenoeg overal voor. De Polderregio, de grote Kempense heidegebieden, de interfluvia van Haspengouw, de havens en de grote agglomeraties zijn armer aan bomenrijen en houtkanten. Opvallend hoge concentraties zijn er in tal van valleigebieden, de Vlaamse Ardennen en het Pajottenland, de centrale en oostelijke delen van zandig Vlaanderen, de zuidelijke Kempen en Voeren.

t (kt)

Waardering: Biologisch waardevol. De waardering wordt echter mede bepaald door de waarde van de erop voorkomende biotopen. Indien er op het talud een zeer waardevol vegetatietype aanwezig is dan wordt het geheel 'biologisch zeer waardevol'. Zijn er zowel waardevolle als zeer waardevolle biotopen dan wordt het een 'complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen'. In de zeldzame gevallen dat er een biologisch minder waardevolle begroeiing is vermeld, wordt het 'biologisch minder waardevol'.

Beschrijving: Een helling. Te Ronsevaal vrij zwak.

Taluds komen talrijk voor in de Leemstreek. Het zwaartepunt ligt in de reliëfrijkere regio's zoals het West-Vlaams Heuvelland, de Vlaamse Ardennen, het Pajottenland, Haspengouw en Voeren. In de ruime omgeving van Sint-Truiden is de inventarisatie onvolledig, met een te lage dichtheid op de kaart als gevolg. In de Zandleemstreek, de Kempen, de Polder- en Duinstreek zijn taluds zeldzaam.

Stilstaande wateren

ae Eutroof water

Waardering: Biologisch zeer waardevol.

Beschrijving: Eutrofe wateren komen voor waar een hogere ionen- en nutriëntenrijkdom van nature aanwezig is, zoals in sommige rivier- of beekvalleien en polders, of waar door menselijke activiteiten eutrofiëring is opgetreden. Afhankelijk van de herkomst van het water (afstromend regenwater, grondwater, inlaatwater) kan de chemische samenstelling variëren. Over het algemeen zijn de plassen gekenmerkt door een hoge basenrijkdom. In zeer eutroof

water verdwijnen wortelende planten en kunnen algen of kroos dominant aanwezig zijn. Vermits de ogenschijnlijke voedselrijkdom van een waterpartij aan de basis van de kartering ligt (zie verder onder indicatieve soorten), kan het uiterlijk aspect (grootte, diepte, gebruik) nogal variëren. Eutrofe wateren komen in heel Vlaanderen en het Brussels Gewest voor. Van alle watertypes komen ze veruit het meest voor. Rivier- en beekvalleien bevatten opvallend meer voedselrijke plassen.

Soortenrijke permanente graslanden

hp* Soortenrijk permanent cultuurgrasland

Waardering: Hp* is biologisch waardevol

Beschrijving: Deze karteringseenheden omvatten een ruime waaier aan permanente graslanden. Enerzijds betreft het in de literatuur beschreven vegetatietypen, met name kamgras-, veldgerst-, zilverschoon- en grote vossenstaartgraslanden. Anderzijds gaat het over graslanden die niet tot een specifiek vegetatietype behoren. Deze worden gekenmerkt door één of meerdere van onderstaande indicatieve soorten. Die soorten zijn dan aspectbepalend. Tenslotte horen ook gedegradeerde halfnatuurlijke graslanden -die niet als dusdanig gekarteerd zijn- tot deze eenheid. De indicatieve soorten van halfnatuurlijke graslanden ontbreken of komen hooguit in zeer beperkte mate voor.

Soortenrijk permanent cultuurgrasland komt overal voor maar heeft een opvallend hogere densiteit in de Leemstreek (o.a. de Vlaamse Ardennen, de Denderstreek, het Pajottenland en het Demerland) en de Zuiderkempen. In de Zandleemstreek valt op dat de kaartbladen 19-20 een minder dense verspreiding van deze graslanden vertonen. Deze zijn gekarteerd in 1997-1998 en de kartering gebeurde hier niet gebiedsdekkend. Er werd minder aandacht besteed aan agrarische en urbane gebieden. Het aandeel van de soortenrijke permanente cultuurgraslanden kan in werkelijkheid op deze kaartdelen hoger liggen. Soortenrijke permanente cultuurgraslanden gelegen in weiland(complexen) met veel sloten en/of veel microreliëf (hpr*) bedekken grote oppervlakten in o.a. de Polders, de Voerstreek en de Scheldevallei.

+ mc° (zie ook deel moerassen onder mc)

Deze toevoeging staat voor Grote zeggenvegetatie (Magnocaricion) en ° voor zwak ontwikkeld.

Moerassen

mc Grote zeggenvegetatie

Deze toevoeging staat voor Grote zeggenvegetatie (Magnocaricion)

Waardering: Grote zeggenvegetaties zijn biologisch zeer waardevol.

Beschrijving: De karteringseenheid mc is gebruikt om grote zeggenvegetaties aan te duiden. Dit zijn dense, laagblijvende en eerder soortenarme gemeenschappen, gedomineerd door één of meerdere grote zeggensoorten. Meestal betreft het scherpe zegge, moeraszegge of oeverzegge. In de voedselarmere regio's van Vlaanderen zijn sommige zuurdere laagveenvegetaties met blaaszegge en/of stijve zegge gekarteerd als grote zeggenvegetaties. Elders zijn ruigere delen van dotterbloemgraslanden ook met mc getypeerd vanwege een dominantie van bijvoorbeeld scherpe zegge of moeraszegge.

Het type wordt verspreid over Vlaanderen en het Brussels Gewest aangetroffen maar opvallend minder in de Kempen en grote delen van West-Vlaanderen. Het zwaartepunt ligt in het centrum en het oosten van de Leemstreek en delen van Oost-Vlaanderen.

Plantengemeenschappen (potentieel natuurlijke vegetatie)

Code	rood	typisch Eiken-Beukenbos, natte variant
	geel	arm Eiken-Beukenbos en Eikenbos, droge variant
	blauw	elzen vogelkersbos

Het eiken-beukenbos of wintereiken-beukenbos (Fago-Quercetum)

Dit is een associatie uit de klasse van de eiken- en beukenbossen op voedselarme grond, een bosplantengemeenschap die voorkomt op matig voedselrijke lemige bodems, en gekenmerkt wordt door een duidelijke gelaagdheid en de dominantie van zomer- en/of wintereik, met beuk op de tweede plaats.

Redelijk structuur- en soortenrijke bossen, kenmerkend voor droge tot matig vochtige, matig voedselarme tot matig voedselrijke bodems op lemige zandgronden, zandleem, keileem en zandige lössleemgronden. Een hoog opgaand loofbos met een boomlaag die tot 25 m hoog kan reiken. De struik- en de kruidlaag is meestal goed ontwikkeld en divers, terwijl de moslaag minder aanwezig is.

Kensoorten het dalkruid en, lokaal, de zevenster. Op arme, droge zandgronden heeft de zomereik en iets minder de beuk de hoogste presentie en dominantie, terwijl op lemige en matig zure zandgronden en droge, stenige bodems de minder algemene wintereik en de tamme kastanje meer frequent voorkomen.

De struiklaag is dikwijls vrij divers, met wilde lijsterbes als meest voorkomende soort.

In bossen die vroeger werden beweide is daarentegen hulst dominant en kan de plant zelfs uitgroeien tot een echte boom. De Amerikaanse vogelkers en het Amerikaans krentenboompje zijn nieuwkomers.

In de kruidlaag zijn, naast dalkruid, ook bochtige smele, wilde kamperfoelie en gewone braam steeds goed vertegenwoordigd, en komen naargelang de specifieke subassociatie andere begeleidende soorten op de voorgrond. Vooral de subassociatie convallarietosum met onder andere lelietje-van-dalen, gewone salomonszegel, grote muur, witte klaverzuring en klimop is soortenrijk. Klimop is in deze bossen een bodembedekker, hij gedraagt zich zelden als een liaan zoals in meer voedselrijke bossen.

In de moslaag vinden we meestal bladmos, vooral het gewoon sterrenmos, het fraai haarmos en het gewoon pluïjesmos.

Deze bosplantengemeenschap wordt omschreven in de opdeling bosplantengemeenschappen van Vlaanderen als bostype H3a. Het subtype met Dalkruid en Lelietje-van-dalen (subtype H3a) is het meest typisch en best ontwikkeld.

Het vogelkers-essenbos (Pruno-Fraxinetum)

Dit is een associatie uit de klasse van de eiken- en beukenbossen op voedselrijke grond, een bosplantengemeenschap die voorkomt op vlakke plaatsen langs beken en kleine rivieren, die onder invloed staan van kwelwater of min of meer regelmatig overstromen. Het vogelkers-essenbos is een hoog opgaand loofbos met een duidelijke gelaagdheid. Ze wordt gekenmerkt door een zeer goed ontwikkelde en soortenrijke boom-, struik- en kruidlaag met voorjaarsbloeiers en overheersende ruigtekruiden in de zomer. Ook lianen zijn veelvuldig aanwezig.

In de boomlaag zijn de belangrijkste soorten gewone es, zomereik en zwarte els.

De struiklaag bevat meestal hazelaar, eenstijlige meidoorn, wilde lijsterbes, Gelderse roos en gewone vogelkers.

De onderbegroeiing omvat de meeste kensoorten van de klasse, voornamelijk de klimop en de voorjaarsbloeiers bosanemoon, bosandoorn en gewone salomonszegel, en verder een aantal stikstofminnende soorten als grote brandnetel, hondsdrif, kleefkruid en geel nagelkruid, wijzend op betrekkelijke voedselrijkdom in de bodem.

Naast klimop komen ook de hop (plant) en wilde kamperfoelie als lianen voor.

De moslaag is weinig ontwikkeld met gewoon sterrenmos als belangrijkste soort.

De associatie kan onderscheiden worden van het sterk verwante goudveil-essenbos door de aanwezigheid van onder andere gewone vogelkers, gewone vlier en wilde kamperfoelie in de struiklaag, en ruwe smele, gewone salomonszegel, gewone braam, grote muur, rietgras en dalkruid in de kruidlaag.

Het alluviaal elzen-essenbos staat gewaardeerd als 'Biologisch zeer waardevol'.

Het Pruno-Fraxinetum is verwant met het bostype D5, Esen-Elzenbos met Bloezuring in de opdeling bosplantengemeenschappen van Vlaanderen.

Code	rood	typisch Eiken-Beukenbos, natte variant
	geel	arm Eiken-Beukenbos en Eikenbos, droge variant
	blauw	elzen vogelkersbos

Het eiken-beukenbos of wintereiken-beukenbos (Fago-Quercetum)

Advies naar inwendig beheer:

Recreanten waarderen de soms zeer open structuur van de Eiken-Beukenbossen met Adelaarsvaren. Overmatige recreatie, vooral buiten de paden (mountainbikes, oriëntatieloop, loslopende honden, ...) kan echter behoorlijk wat verstoring met zich meebrengen. Een goede geleiding en eventueel zonering van de recreatie is dus noodzakelijk. Ook bodemverdichting ten gevolge van de exploitatie en vermesting kunnen leiden tot gedegradeerde vormen van dit bostype (Bos & Groen, 2001). De natuurhistorische waarde van deze bossen is, gezien hun lange ontwikkelingstijd en specifieke flora, hoog. Bestrijding van Amerikaanse vogelkers kan op sommige plaatsen nodig zijn. Het beheer moet zich richten op het geleiden van de recreatiedruk en het beschermen van de mooiste voorbeelden in bosreservaten. Bij exploitatie wordt bodemverdichting en omwoeling zo veel mogelijk vermeden (Bos & Groen, 2001). Waar exoten en Grove den de overhand hebben, wordt in het kader van een natuurgetrouwe bosbouw best gekozen voor een geleidelijke omvorming (Laboratorium voor Bosbouw van de Universiteit Gent et al., 2006).

Als Adelaarsvaren gaat domineren, stelt dit de bosbeheerder voor een aantal problemen. Vooreerst verlaagt dit de soortendiversiteit, hetgeen in strijd kan zijn met de natuurbehoudsdoelstellingen. Maar vooral de natuurlijke verjonging van boomsoorten is problematisch door de grote concurrentiekracht en standvastigheid van Adelaarsvaren (De Schrijver et al., 2005). Wanneer een voldoende bezetting gewenst is, zullen bomen dus moeten aangeplant worden. Bovendien moet voldoende groot bosplantsoen gebruikt worden

en is regelmatig vrijstellen noodzakelijk om te vermijden dat het plantsoen omvergetrokken wordt door de varenbladeren. Het plantsoen moet ook voldoende beschermd worden tegen vraat door knaagdieren en wild. Van zodra de bomen boven de varens uitgroeien, zullen ze hem onderdrukken door de toenemende beschaduwing (den Ouden, 2000; Geudens et al., 2005). In het verleden was het bosbeheer veelal gericht op de productie van eikenhout (in opgaand bos of als hakhout). Hierdoor ontstonden relatief soortenrijke eikenbossen die rijk zijn aan oud-bossoorten. Tegenwoordig zijn veel van deze voormalige hakhoutbossen doorgesloten, waarbij de hoeveelheid licht op de bodem sterk is afgenomen.

Deze ontwikkeling is vooral ten koste gegaan van halfschaduwplanten als Hengel, Valse salie en een aantal Havikskruid-soorten. Daarnaast neemt in veel gevallen de Beuk in de boomlaag toe ten koste van de eiken. Deze ‘verbeuking’ leidt ook tot de achteruitgang van planten van oudere bossen zoals Dalkruid, Lelietje-van-dalen en Gewone salomonszegel, vooral door wortelconcurrentie (Stortelder et al., 1999). Een duurzame bosexploitatie waardoor er regelmatig extra licht wordt gecreëerd, lijkt dus het meest aangewezen beheer voor dit bostype, behalve op plaatsen waar Adelaarsvaren domineert. Om de bodemverdichting zo veel mogelijk te beperken, wordt best gewerkt met vaste ruimingspistes (Gijssels et al., 2003; Goris et al., 2005).

Het vogelkers-essenbos (Pruno-Fraxinetum)

Advies naar inwendig beheer:

Belangrijk voor dit bostype, wegens de periodieke overstromingen, is de waterkwaliteit. Bij te hoge verontreiniging van het water zal het bos verruigen en krijgen we een verschuiving naar het Essen-Elzenbos met Moerasspirea of naar de rompgemeenschap met Grote brandnetel (Bos & Groen, 2001). Het onderhouden van de natuurlijke dynamiek van de beek is ook van groot belang. Het rechte trekken en uitdiepen en het aanleggen van kunstmatige ‘ruimingswallen’ leidt tot verruiging, verdroging en verandering van de natuurlijke waterstandschommelingen waardoor de meest specifieke soorten verloren gaan (Van der Werf, 1991).

In het verleden waren deze bossen veelal productieve hakhoutbossen. Op de meeste plaatsen is dit beheer gestaakt, en is nu sprake van doorgesloten hakhout. Wegens de kwetsbare alluviale bodems is dit bostype het meest gebaat met een niets doen beheer.

Waar het hakhout nog vitaal is, kan plaatselijk om de variatie te vergroten en bloei van de kruidvegetatie te stimuleren, het hak- of middelhoutbeheer weer worden opgenomen.

Hiervoor zijn immers geen zware bosbouwmachines nodig.

Soms zijn Populieren ingeplant. Op zich vormen deze bomen geen probleem voor de vegetatieontwikkeling. Ze kunnen zelfs structuurverrijkend zijn. De commerciële populierenteelt met zijn korte omlooptijden, homogene gelijkjarige bestanden, zware exploitatietuigen en drainage die er vaak mee gepaard gaan, herleiden de waardevolle Essen-

Elzenbossen echter vaak tot triviale boomkruisen waar Grote brandnetel en andere ruigtekruiden kunnen gaan domineren (Verstraeten et al., 2003). Daarom zijn deze niet compatibel met een duurzaam behoud van dit waardevolle bostype.

Waardevolle Essen-Elzenbossen die zijn ingeplant met cultuurpopulier kunnen best terug worden omgevormd. Indien nog een rijke onderetage aanwezig is, kan het bos zich spontaan herstellen door niets doen. Het verwijderen van de Populieren is niet nodig of zelfs te

vermijden gezien de te verwachten exploitatieschade. De bomen verdwijnen op termijn vanzelf en vormen ondertussen een interessant structuur- en dood hout element (Verstraeten et al., 2003). Via ringen kan dit proces waar gewenst worden versneld (éénmalig een belangrijk aandeel, of elk jaar enkele bomen). Enkel indien aan herstel van middelhout wordt gedacht, is het wenselijk de populieren te exploiteren. Dit moet echter met de grootste omzichtigheid gebeuren om zware exploitatieschade te vermijden.

Een aantal populieren kan hoe dan ook als overstaanders behouden blijven. Indien de onder etage verarmd is, kan deze actief opnieuw worden ingeplant, vooral met Es en Els. Deze kan dan verder spontaan doorschieten of als hakhout worden beheerd.

Fauna

Het domein maakt deel uit van een gebied met hoge faunistische waardering. De diersoorten die in het blauw afgedrukt staan hebben een specifieke functie als indicatorsoort. Aan de hand van hun al of niet aanwezig zijn in het landschap kan de biodiversiteiten - kwaliteitenpiramide worden samengesteld. Het domein heeft hierbij ook, als faunarefuge voor de omliggende omgeving, een indicatie voor het onmiddellijke aansluitende buitengebied. Voor een midden in een sterk urbaan gebied liggende groenzone scoort het domein vrij redelijk. Het beheersplan kan op dat vlak zeker ondersteunend werken. We vinden ook enkele conflict indicatorsoorten. Deze diersoorten geven een beeld over het evenwicht tussen diersoorten onderling en tussen mens en dier. Op het domein vinden we geen uitzonderlijke onevenwichten waar het beheer dient in te grijpen. Enkele hieronder beschreven maatregelen per onderdeel kunnen de kwaliteit verder versterken.

Avifauna

In het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud 2003.2 wordt het domein niet vermeld als een gekend pleister -, rust - of broed gebied. Het wordt ook niet gesitueerd binnen enig voedsel -, slaap - of seizoentrekzone.

De drie indicatorsoorten die wijzen op een gezond milieu: ijsvogel, fluiter en zwarte specht zijn aanwezig op het domein of in de directe omgeving.

Uit onze eigen waarnemingen en uit de vogelatlas konden we opmaken dat het domein en de directe omgeving een **broed gebied** is voor:

- merel	- zanglijster	- tjiftjaf
- roodborst	- vink	- koolmees
- pimpelmees	- zwarte mees	- winterkoning
- witte kwikstaart	- wielewaal	
- fluiter	indicatorsoort <i>diversiteit milieu</i>	
- grasmus	- heggemus	
- huismus (algemeen in Vlaanderen dalende aanwezigheid door vervuild milieu)		
- ringmus (algemeen in Vlaanderen dalende aanwezigheid door vervuild milieu)		
- boomkruiper	- boomklever	

- houtduif	- ekster	- zwarte kraai
- gaai	- groene specht	- grote bonte specht
- fazant		
- de ijsvogel	indicatorsoort <i>diversiteit milieu, auditieve- en winter waarneming</i>	
- torenvalk	- steenuil	

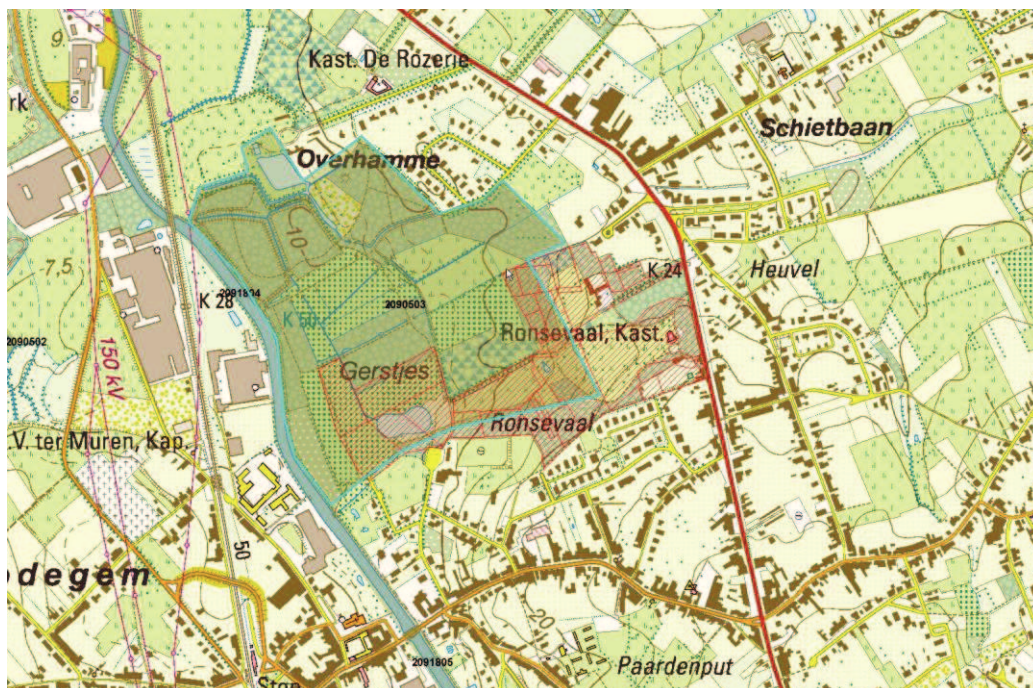
en een **voeder - & pleisterplaats** is voor:

- putter	- grote gele kwikstaart	- staartmees
- koekoek	- gaai	
- grote bonte specht	- zwarte specht (indicatorsoort)	
- buizerd	- boomvalk	- bosuil

Specifieke aandacht is er voor het domein als deel van een watervogelgebied.

De gegevens van INBO

- Boeregans	- Waterhoen	- Kokmeeuw
- Soepeend	- Blauwe reiger	- Wilde eend
- Aalscholver	- Meerkoet	- Waterhoen
- Dodaars	- Kokmeeuw	- Canadese gans
- Wintertaling	- Nijlgans conflict indicator met de Wilde eend	
- Muskuseend	- Kievit	- Bergeend
- Kuifeend	- Grauwe gans	

Afbakening watervogelgebied

Advies naar inwendig beheer:

Voorzien van enkele stiltezones en het kappen van hout in de maanden oktober tot half november. Zo wordt de zomer - & winter huisvesting en broedperiode niet verstoord.

Ouder wordende bomen met holtes niet verwijderen.

Hooien van de graslanden gebeurd best begin juli, na het broedseizoen van de weidevogels.

Zoogdieren

Insecteneters

Dwergspitsmuis	aanwezig (uit braakballen onderzoek)
Gewone Bosspitsmuis	aanwezig (uit braakballen onderzoek)
Waterspitsmuis	onduidelijke gegevens
Huisspitsmuis	aanwezig (uit braakballen onderzoek)
Mol	mogelijks conflict indicator
Egel	

Vleermuizen

Mopsvleermuis	
Laatvlieger	
Baardvleermuis	
Meervleermuis	
Watervleermuis	
Franjestaart	
Bosvleermuis	
Rosse vleermuis	
Gewone dwergvleermuis	
Kleine dwergvleermuis	
Grootoorvleermuis	(mogelijks enkel zomer)
Bechsteinsvleermuis	wintergast
Ingekorven vleermuis	wintergast
Vale vleermuis	mogelijkse wintergast

Knaagdieren

Uit onze eigen waarnemingen konden we opmaken dat het een leefgebied is voor:

Bosmuis gezonde populatie, waarneming

Andere bronnen:

Huismuis	aanwezig	
Rosse Woelmuis	aanwezig, verblijfplaats boomholtes	
Bruine rat	aanwezig	
Muskusrat	in het deel Gerstjens	
Euraziatische Eekhoorn		
Konijn		
Haas	gering aanwezig	(gebruikt bos als winterhabitat)

Grazers

Ree	conflictindicator (jonge aanplant)
-----	------------------------------------

Predatoren

Wezel	gezonde populatie (weinig veeleisend naar habitat)
Hermelijn	aanwezige populatie (houtstapels, takkenbossen, oude holen, allerhande)
Bunzing	aanwezige doch geïsoleerde populatie, waterhoudende biotoop (houtstapels, takkenbossen, oude holen, allerhande)
Steenmarter	aanwezig en conflictindicator
Vos	aanwezig en conflict indicator

Advies naar inwendig beheer:

Voorzien van enkele stiltezones en het kappen van hout in de maanden oktober tot half november. Zo wordt de zomer - & winter huisvesting en broedperiode niet verstoord. Ouder wordende bomen met holtes niet verwijderen. Ontwikkelen van gelaagde en gediversifieerde bosranden bij natuurlijker boszones

Amfibieën en reptielen

<i>Amfibieën</i>	<i>Salamanders</i>	
	Vinpootsalamander	Gerstjensvijver
	Alpensalamander	Gerstjensvijver
	Kleine watersalamander	Gerstjensvijver
	<i>Kikkers</i>	
	Bruine kikker	Aanwezig.
	Bastaard kikker	Alhoewel zeldzaam toch waargenomen
	Groene kikker	Alhoewel zeldzaam toch waargenomen
	<i>Padden</i>	
	Gewone pad	Aanwezig
<i>Reptielen</i>	<i>Schildpadden</i>	
	Roodwangschildpad, exoot aanwezig in de Gerstjensvijver	

Advies naar inwendig beheer:

Het leegmaken van vijvers in de herfst - & winterperiode is zeer nefast voor de kwaliteit van de winterslaap en heeft vaak bevriezing en massale afsterving tot gevolg. Hetzelfde geldt voor het droogleggen in de voorplantingsperiode of natuurlijk droog komen te liggen in de zomer. Het reinigen van vijvers gebeurt best in september tot half oktober. Slib dat uit vijvers wordt weggenomen wordt beste een 2 tal weken op de oever gelegd zodat een natuurlijke migratie tussen het slib en de waterplas kan ontstaan. Het amfibie vriendelijk maken van oevers is een belangrijke ondersteunende maatregel.

Insecten

Dagvlinders (eigen observaties)

Groot koolwitje	Bont zandoogje
Dagpauwoog	Gehakkelde aurelia
Atalanta	Klein geaderd witje
Distelvink	Boomblauwtje
Landkaartje	Oranjetip
Klein geaderd witje	Citroenvlinder
Bruin zandoogje	

Bij de waarnemingen kon worden vastgesteld dat de diversiteit aan vlinders toeneemt naarmate men dichterbij de Dendervallei komt. Een belangrijk deel van bovenstaande vlindersoorten is gerelateerd aan de hoeveelheid brandnetels in de omgeving. Het behoud van een ruigtegebied (in de Dendervallei) met deze vegetatie is dan ook van groot belang voor het voortbestaan van deze vlindersoorten.

Libellen

Aanwezig doch hier werden verder geen gegevens of onderzoeken over gevonden.

Kevers

Aanwezig doch hier werden verder geen gegevens of onderzoeken over gevonden.

Sprinkhanen en krekels

Aanwezig doch hier werden verder geen gegevens of onderzoeken over gevonden.

Bijen, wespen en mieren

Steenhommel

Galapwelwesp

Ananasgalwesp: Hier werden verder geen gegevens of onderzoeken over gevonden.

Vissen

Uit het uitgebreid beheerplan voor Gerstjens:

In het verleden werden door hengelaars - zonder toelating - vissen op de vijver uitgezet.

Het betrof in hoofdzaak Karper, Brasem, Kolblei, Blankvoorn en Zeelt.

Daarop is door de stad Aalst ook Snoekbaars als roofvis uitgezet. Het loslaten van vissen op de vijver had nefaste gevolgen voor de waterkwaliteit en leidde vooral tot een vertroebeling van het water, met alle gevolgen vandien. Twee pogingen om de vissen af te vangen mislukten, omdat achteraf op sluikse wijze wederom vissen op de vijver werden uitgezet.

Advies naar inwendig beheer:

Het kappen van hout in de maanden oktober tot half november. Zo wordt de zomer - & winter huisvesting en broedperiode niet verstoord.

Lokaal kunnen enkele ondersteunende ingrepen sterk ondersteunend werken:

- Afstervende bomen en dood hout behouden
- Houtstoven en knotmassieven bevorderen
- Lokaal aanleggen van een berg verhakselde hout voor de neushoornkever
- Aanleg kringloop beheersafvalwanden

Flora

Kogelrapunzel

Echte koekoeksbloem (*Silene flos-cuculi*)

Dagkoekoeksbloem (*Silene Dioica*)

Welriekende Salomonszegel (*Polygonatum odoratum*)(cultivar)

Korenbloem (*Centaurea cyanus*)

Haze Sla (*Prenantes purpurea*)

Gewone Smeerwortel (*Symphytum officinale*)

Dotterbloem (*Caltha palustris* subsp. *palustris*)

Pinksterbloem (*Cardamine pratensis*)

Oeverzegge, Gerstjens (*Carex riparia*)

Bosandoorn (*Stachys sylvatica*)

Het lag niet in onze bedoeling om een volledige weergave te geven van het botanische potentieel. Bovenstaande waarnemingen vormen indicatoren voor de kwaliteit van vooral het hooiland.

Advies naar inwendig beheer om de diversiteit van de flora te ondersteunen:

- Aangepast bodem verarmend periodiek maaibeheer voor de zones met open ruig hooilandschap en bermen
- Het begrazingsregime door de schapen gediversifieerd toepassen naar zones en periodes.

4. Beschrijving van de erfgoedwaarden

Architecturale waarde

Als goed voorbeeld van een landgoed dat beantwoordt aan de geijkte typologie met een herenhuis met verzorgd gedetailleerde architectuur in eclectische bouwstijl uit 1890-96, met een rijk ingericht interieur kenmerkend voor de bouwtijd, zoals een neogotisch ingerichte vestibule met waardevolle schouwmantel, eiken lambrisering en deuren met briefpanelen, gedecoreerde zoldering en parket; traphal met mozaïekvloer en houten bordestrap, verschillende salons met marmeren schouwen en parketvloer, diensttrap en souterrainkeukens.

Het koetshuis met paardenstallen uit dezelfde bouwperiode vertoont een typische architectonische vormgeving met kenmerkend interieur voorzien van bakstenen bevloering en zoldering met typische troggewelfjes. In het koetshuis treft men de nog intacte uitrusting aan met houten boxen en smeedijzeren ruiven in de paardenstalling, rechts ervan bevindt zich de hondenkennel met ijzeren tralie.

De architectonische gedetailleerde vormgeving van de bedrijfsgebouwen met pittoresk karakter uit 1892-1896, bestaande uit een inrijpoort, een tuinmanshuis met 'jachtkamer' of Vlaamse kamer en een dienstvleugel met karhuis, stal, werkhuis en oranjerie geschaard rondom het dienstterf.

De 'jachtkamer' van de dienstwoninginrichting heeft een inrichting in 'Vlaamse stijl' met schouw, vloer van kleurrijk gedecoreerde cementtegels en beschilderde balkenzoldering.

Het kasteelhek van smeedijzer tussen bakstenen pilasters aan de steenweg en het smeedijzeren parkhek tussen hardstenen pijlers op de oude grens van het park ten westen. De pittoreske Villa 'Les trembles', een gerietdekte villa van 1930, die verwijst naar de Engelse cottage-architectuur in zowel concept, vormgeving en materiaalgebruik.

De uitbreiding uit de jaren 1960 gebeurde in een contrasterende moderne stijl ontworpen door de New Yorkse architect Jack Robertson en is een fraaie getuige van vooruitstrevend modern bouwen, perfect geïntegreerd in een passend aangelegde omgeving.

Landschappelijke architecturale waarde

Wat op valt bij het lezen van de verschillende grotere ingrepen die vorm hebben gegeven aan zowel de hoofd – als de detailstructuur van het domein is dat deze vaak eerder “anachronistisch” te situeren zijn:

De heraanleg na de eerste wereldoorlog kadert zich in een Victoriaanse aanpak, Russel Page en vooral Brigitte de Villenfagne grijpen terug naar de Gardenesque stijl waarbij planten meer een individueel platform krijgen. Ook de mixed borders met complementaire kleuren situeren zich in een stijlkenmerk typisch voor begin 20ste eeuw.

De huidige lay-out van het domein Ronsevaal, parkbos-Weiland-Hooiland-Gazon, bevat reminiscenties die duidelijk verwijzen naar de oorspronkelijk bedoelde strikte ruimtelijke opdeling tussen deze landschapsvormende elementen.

Dit “boerenland” kreeg zijn plaats in de Engelse landschapstuinen als deel van de totale compositie. Te Ronsevaal wordt de wandelaar nog steeds verrast door de overgangen tussen parkbossen, gazons en dit hooi – of weideland.

Gazon was een statussymbool zonder enige economisch nut.

Het onderhoud was arbeidsintensief en deed in Ronsevaal dienst als in het verlengde van het landhuis “buiten” gesitueerde woonruimte voor theateropvoeringen, balspelen, diners.

Nabij het kasteel vinden we voorjaarsbloeiers (stinzen) in het gazon. Bv. rond de Ginko ten oosten van het kasteel. Dit “bloemengazon” is een trend in de tuinaanleg daterend uit de romantische periode (eind 18 begin 19 de eeuw).

Bloemenpartijen, perken, topiary en borders vonden, omwille van het representatief aspect, in de directe omgeving hun plaats.

Hooiland werd 2 maal per jaar als opbrengst binnen gehaald en park-weiland zorgde, naast het pastorale cachet (het idyllische leven op het platteland), voor bijkomende winstgevende mogelijkheden.

De lange vista verwijst naar de Engelse Victoriaanse landschappelijke tuinstijl

De aanleg van de paden die slingerend doorheen het domein diverse “landschappen” en detailbeplantingen accentueerden voor de te verrassen wandelaar/bezoeker.

De serres als kweekplaatsen voor niet winterharde exotische bloemensoorten

De oranjerie als beschermplaats van niet winterharde beplanting.

De moestuin met zijn carré reminiscentie.

Voor de aanleg van de terrassen rondom het huis en de aanplanting werd een beroep gedaan op de vermaarde Britse landschapontwerper Russell Page (1906-1985), waarbij dit één van de weinige creaties van deze wereldbepaalde ontwerper in Vlaanderen is.

Artistieke waarde

Wordt gevormd door het fraai aangelegd ensemble van gebouwen en park met hoge esthetische kwaliteiten.

De artistieke waarde van het kasteel ligt vooral in de kenmerkende decoratieve eclectische bouwstijl en in het goed bewaarde interieur in neostijl met talrijke bewaarde interieurelementen, zoals marmeren schouwen en parketvloeren, de neogotische stoffering van de vestibule met eikenhouten deuren en lambriseringen met ingewerkte zitbanken in houtsnijwerk, zandstenen schouw en balkenzoldering, getuigend van ambachtelijk vakmanschap en een kwalitatieve en kunstzinnige smaak van de toenmalige burgerij. De artistieke waarde van de villa ligt vooral in het ontwerp met romantische karakter geïnspireerd op de Engelse cottage en verrijkt met veel typerende decoratieve details. De uitbreiding van de villa uit de beginjaren 1960 naar ontwerp van de Amerikaanse architect Jack Robertson is een kwalitatief voorbeeld van vooruitstrevend modern bouwen, eenvoudig en helder van opzet, en met een duidelijke oriëntatie op de omliggende tuin en het aansluitende landschap.

Het kasteeldomein met parkaanleg en vijver heeft opvallende zichtassen of vista's en werd rond de villa Les Trembles heraangelegd door de befaamde Britse tuinontwerper Russell Page. Tussen beide eigendommen zijn geen visuele kavelgrenzen aangebracht

waardoor het geheel thans een bijzondere artistieke waarde vertoont. De twee eigendommen zijn zeer verschillend van opvatting: het kasteeldomein kenmerkt zich door de open vista's, de Villa door de aaneenschakeling van gesloten kamers. Dit laatste geheel volgens de Britse tuinarchitect Russel Page. De passende tuinaanleg rond de villa, de werking van vista's vanuit het kasteel, versterkt nog de kwaliteiten van het architectonisch concept. Het houtig erfgoed met de hoge boomkruinen en meterslange haag zijn tevens een belangrijk esthetisch element in het straatbeeld.

De artistiek expressie van de tuincompositie: openheid versus geslotenheid, bewust in reliëf gehouden boomkruinen, gezochte kleurcontracten over de verschillende seizoenen heen. De kwaliteit van het ontwerp palet, de grote diversiteit aan landschapscreaties en de kwantiteit aan realisatiemiddelen. Het geheel heeft een hoge authenticiteitswaarde door het behoud van de oorspronkelijke creatie-intenties door de continuïteit in zijn functie, het goede onderhoud en beheer van het domein, zowel wat betreft het gebouwencomplex als de tuin - & parkaanleg.

Sociaal - Culturele waarde

Het domein Ronsevaal is illustratief voor een eind 19de-eeuwse buitenplaats opgericht door de begoede burgerij in een royaal aangelegd park aan de rand van de stad. In de architectuur van het kasteel met zijn nutsvoorzieningen wordt de toenmalige leef- en wooncultuur van de burgerij en het dienstpersoneel treffend weergegeven. Ook de later bijgebouwde villa getuigt van de levensstijl van de welgestelde bourgeoisie in het tweede en derde kwart van de 20ste eeuw, met een voorkeur voor een vrijstaande villa met ruime omringende tuin.

Het domein vormt een helder leesbare leidraad van diverse culturele evoluties die hun oorsprong vinden in een zone voor zuiver agrarisch utilitair gebruik, evoluerend tot speerpunt van tijdsgebonden gebonden artistieke expressies tot aan een toekomst zoeken als vastgelegd "te behouden beeld".

De twee landhuizen met hun bijgebouwen en het omgevend park vormen een uniek geheel waar men de culturele evolutie van leven in een 19 de eeuws het Kasteel/Landhuis naar wonen in de 20ste eeuw in de Villa les Trembles is behouden.

Historische waarde

Ronsevaal heeft een historische waarde door de associaties met de Belgische (industriële) geschiedenis en politiek, namelijk de vroegere eigenaars, minister Léon De Bruyn (1838-1908) en financier Louis Camu (1905-1976), Koninklijk Commissaris voor de Hervorming van de Belgische Administratie. Door de familie Schellekens-Jelie is het domein ook gerelateerd aan de geschiedenis van Dendermonde en het industriële verleden van Aalst.

Ronsevaal is van historische waarde als representatief en gaaf bewaard voorbeeld van een buitenhuis harmonisch ingeplant in een ruime parkaanleg gerealiseerd vanaf het einde van de 19de eeuw in landschappelijke stijl met slingerpaden, zichtassen, vijver, parkweiden, boomgroepen en parkbossen, waarin een rijk gevarieerde beplanting voorkomt met een interessante en vrij unieke bomencollectie, en met de karakteristieke aanhorigheden zoals de ijskelder.

Ronsevaal is één van de weinig resterende eind 19de-eeuwse buitenplaatsen rond de stad Aalst die visueel gaaf bewaard is gebleven, waardoor het goed een regionale zeldzaamheidswaarde heeft. Het domein vervult sinds het eind van de 19de eeuw een beeldbepalende rol in het straatbeeld.

Wetenschappelijke waarde

Het parklandschap wordt gevormd door de interessante collectie aan parkbomen en de aanwezigheid van zeldzame boomexemplaren, waarbij enkele deel uitmaken van de zgn kampioenlijst van België, zoals de *Populus x canadensis* "Serotina" met een stamomtrek van 515 cm.

Andere indrukwekkende bomen zijn de twee *Metasequoia*?s (Watercypressen) en de *Pterocarya fraxinifolia* (Kaukasische vleugelnoot) aan de vijver, waarbij de laatste bestaat uit een 20-tal stammen met in totaal een kruindoormeter van circa 43 meter, beiden staan aan de vijver in het natuurgebied Gerstjens dat nu in eigendom is van de stad Aalst. Ze maken evenwel deel uit van de aanleg van het landschapspark rond het Ronsevaal en de zichtas vanuit het kasteel.

Ook belangrijk houtig erfgoed zijn de jonge dreef met koningslinden en een gigantische *Gunnera* (mammoetblad) in de weide achter het kasteel.

De grote collectie deel uitmakende van de aanleg door Russel Page versterkt deze waarde.

Het domein Ronsevaal vormt met zijn vele bosranden en grote diversiteit aan landschapsvormen een unieke biotoop voor een breed spectrum aan levensvormen. De aansluiting op Gerstjens – Ossebroek vormt een eerste aanzet om verarmende een "eilandvorming" te verhelpen.

5. Visie op het toekomstig beheer

a. Hoofddoelstellingen bouwkundig patrimonium

Algemeen

Voor het bouwkundig erfgoed houdt de hoofddoelstelling het behoud, instandhouden en herwaarderen van de erfgoedwaarden, met name de historische, architectuurhistorische, artistieke en sociaal-culturele waarden in.

De algemene visie op het toekomstige beheer van de gebouwen:

1/ Het duurzaam omkaderen van het regelmatig onderhoud en bestendigen van het huidige op conservatie gericht beheer. Dit onderhoud/conserveren van het gebouw is repetitief van karakter.

2/ Het nemen van enkele initiatieven voor het herstel/restaureren van de artistieke - & architecturale waarden en authentiek erfgoed. Deze maatregelen zijn eenmalig van aard.

Verdere oplijsting van deze initiatieven zie tabel in hoofdstuk 6.

De huidige bestemmingen van de gebouwen, die sinds het ontstaan van het domein garant stonden voor een duurzaam beheer, blijven, ook voor de volgende generatie, onveranderd:

- Het landhuis en de villa 'les Trembles' (cottage en villa) blijven hun periodieke woonfunctie behouden.
- Het tuinmanshuis blijft zijn bestaande permanente woonfunctie als conciërgerie behouden.
- De dienstgebouwen behouden hun bestaande ondersteunende functie als utilitaire ruimte in functie van het domein onderhoud.

1/ Het Landhuis/Kasteel

Specifiek:

- Het nemen van enkele initiatieven voor het herstel/restaureren van de artistieke - & architecturale waarden; authentiek erfgoed zoals de mozaïeken boven de ramen e.d.

2/ Koetshuis

Specifiek:

- Het nemen van enkele initiatieven voor het herstel/restaureren van de artistieke - & architecturale waarden; het herstel van de trapgevel aan de oostzijde van het gebouw e.d..

3/ Tuinmanshuis met jachtkamer

Specifiek:

- Het nemen van enkele initiatieven voor het herstel/restaureren van de artistieke - & architecturale waarden: beschermen van de sierlijsten e.d.

4/ Kar- & werkhuis, hondenhok stal en oranjerie met kweekbakken en verwarming
en inkompoort dienstgebouwen

Specifiek:

- Het nemen van enkele initiatieven voor het herstel/restaureren van de artistieke - & architecturale waarden: herstel raampartijen oranjerie e.d.

5/ Villa les Trembles The Cottage

Specifiek:

- Het nemen van enkele initiatieven voor het herstel/restaureren van de artistieke - & architecturale waarden; herstel voegwerk en schilderwerk schouwen en gevel e.a.

Villa les Trembles De moderne villa

Specifiek:

- Het nemen van enkele initiatieven voor het herstel/restaureren van de artistieke - & architecturale waarden; herstel van de betonen delen, het voegwerk en schilderwerk gevel, e.a.

Nevendoelstellingen gebouwen patrimonium

Geen

b. Hoofddoelstellingen landschappelijk patrimonium

Duurzaam conserveren van de landschappelijke architecturale -, historische -, artistieke - en wetenschappelijk waarde van het domein.

Algemeen

De hoofddoelstellingen voor het beheer te Ronsevaal omkaderen het duurzaam bestendigen van het huidige beheer en het in stand houden, herstellen en onderhouden van de landschappelijke-esthetische erfgoedwaarden van het kasteelpark:

Behoud van het oorspronkelijk karakter van de parkstructuur, de landschappelijke elementen en de bestaande zichtassen.

Daar de tuin-architecturale erfgoedwaarden ook uit levend erfgoed bestaat vormt ook de zorg voor de biotoop-kwaliteit hier deel van:

Biodiversiteit ondersteunen en de kwaliteit van het grondwater optimaliseren om het levende erfgoed een duurzame gunstige groeiomgeving en vitaliteit te garanderen

1/ Houtige begroeiingen

De visie op het toekomstige beheer:

Uitzonderlijke bomen

Gericht opvolgen en ingrijpen in de opstand zodat een duurzame conservatie van de erfgoedwaarden zoals het behoud van authenticiteit en esthetische waarden gegarandeerd kunnen worden.

Parkbos met open bladerdak

Transparant houden van het bos om de oorspronkelijke laagvorming en authentieke aanleg te behouden. Vrij houden van zichtlijnen en authentiek plantgoed. Het integreren van kwijnende bomen in de van het parkbos kan een esthetische en ecologische meerwaarde vormen.

Parkbos met gesloten bladerdak

Transparantie in het bos (her)inbrengen om de oorspronkelijke laagvorming en authentieke aanleg te herstellen Vrij houden van zichtlijnen en authentiek plantgoed. Het integreren van kwijnende bomen in de van het parkbos kan een esthetische en ecologische meerwaarde vormen.

Park - tot natuurlijker bos

Aanduiden van de toekomstbomen met oog op het behoud van de gelaagdheid van het bos. Het integreren van kwijnende bomen in de van het parkbos kan een esthetische en ecologische meerwaarde vormen.

Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire loofbomen

Vrij houden van zichtlijnen en authentieke aanplantingen.

Hagen

Vervangen zieke buxushagen en bestendigen huidig beheer

Dreven

Bestendigen huidig beheer

Halfstammige bomen

Bestendigen van het huidige beheer.

2/ Graslanden, heide en akkergewassen

De visie op het toekomstige beheer:

Gazon

Bestendigen van het huidige beheer.

Hooiland/Open ruig graslandschap met bloemen

Het deel ruig graslandschap aan de Gerstjensvijver laten evolueren in de richting van dotterbloemgraslandschap en toepassen van aangepast bodem verarmend periodiek maaibeheer voor de andere zones met open ruig hooilandschap en bermen

Park-weiland met omheining

Herstellen van duurzame gunstige groeiomgeving en ondersteunen biodiversiteit.

Hooiland/Ruig graslandschap met solitaire loofbomen

Bestendigen van het huidige beheer.

3/ Poelen, vijvers, grachten, sloten en waterlopen

De visie op het toekomstige beheer:

Periodiek natte grachten

Bestendigen huidige beheer: Nazicht en ruimen grachten/onderhoud watergang.

Vijvers en poelen

Periodiek bladval - & baggerbeheer en bestrijden van algenvorming indien voorkomend.

4/ Paden - & wegen

De visie op het toekomstige beheer:

Privaat grind, gras en aarde paden

Bestendigen van het huidige onderhoudsgerichte beheer.

Bestrating, loopvlakken naast de gebouwen, kasseien voor het koetshuis

Bestendigen van het huidige onderhoudsgerichte beheer en uitvoeren van herstellingen

Publieke paden en openbare wegen

Bestendigen van het huidige onderhoudsgerichte beheer.

Rioleringen, afvoeren, deksels, brugjes en duikers e.a.

Bestendigen van het huidige onderhoudsgerichte beheer en uitvoeren van herstellingen zoals; realiseren ondergrondse verbinding tussen Gerstjensvijver en westkant dreef is aangewezen.

5/ Bijhorende infrastructuur

De visie op het toekomstige beheer:

Inkompartij aan de Brusselsesteenweg

Behoud van de landschapsarchitecturale erfgoedwaarde door het uitvoeren van herstellingen en duurzaam onderhouden

Poort aan de Lindedreef

Behoud van de landschapsarchitecturale erfgoedwaarde door het uitvoeren van herstellingen en duurzaam onderhouden

Tuinmuur tussen landhuis en tuinmanshuis

Duurzaam onderhouden
Hekkend, weideafspanningen e.d.
Duurzaam onderhouden

6/ Andere historische elementen

De visie op het toekomstige beheer:

De Bloemen - & plantenstructuren

Bestendigen van het huidige beheer.

De kruidenperken en moestuin

Bestendigen van het huidige beheer.

Terrassen, trappen en bijhorende sierelementen (de substructuur)

Herstellen en duurzaam onderhouden

Nevendoelstellingen landschappelijk patrimonium

Duurzaam ondersteunen van de wetenschappelijke - & landschappelijke
architecturale waarde waarde

1/ Beheerafvalbeleid

Doelstelling:

Duurzaam onderhoud realiseren op het vlak van beheer afval en biodiversiteit ondersteunen.

ZEN elementen en verantwoording

Onderstaande elementen, deel uitmakend van de erfgoedwaarden van het domein Ronsevaal, genereren op zichzelf geen economische opbrengst om het reguliere onderhoud te bekostigen. Er kan ook geen functie in het erfgoedelement geplaatst worden die potentieel opbrengsten zou kunnen regenereren.

Bouwkundige ZEN elementen

- Ijskelder

De ijskelder, een vleermuizenreservaat, vormt een met poort afsluitbare bakstenen constructie die door aarde aanvullingen bovenop ondergronds kwam te liggen. Dit geheel vormt een duidelijk zichtbare heuvel in het landschap. Zie foto's pag. 86. In de vista naar het kasteel vanaf het openbare wandelpad langs de Gerstjensvijver vormt deze reliëf variatie een belangrijk landschappelijk element. De ijskelder, een met bomen beplante erosiegevoelige heuvel, vormt zo een belangrijke erfgoedwaarde voor de authentieke waarneming van het landschap.

Het is tevens een getuigenis van de op pag.24 onderaan vermelde vestigingsargumenten voor een landhuis: De drijfveren voor het ontstaan van het domein Ronsevaal.

Landschappelijke ZEN elementen

- Uitzonderlijke bomen (arboretum)
Uitzonderlijke bomen opgenomen in het beschermingsbesluit

Voor de eenvoud worden deze geselecteerden vermeld volgens het deelgebied waartoe ze behoren (zie eveneens kaart 3):

- **Deel stad Aalst**
 - o 7h: Italiaanse Zwarte Populier (*Populus Canadensis Serotina*)
Zie foto 21 pag.104 (hoge boom links achter 2 donkergroene bomen in het midden)
 - o 23c tot f, Gele Treurwilg (*Salix sepulcralis Chrysocoma*)

- o 26a & b: Watercypres (*Metasequoia glyptostoboides*)
Zie foto pag.101 (de 2 hoge bomen links)
- o 27a: Kaukasische Vleugelnoot (*Pterocarya Fraxinifolia*)
Zie foto 21 pag.104 (boom met gele bladverkleuring links)
- o 52b & c: Gewone Moerascipres (*Taxodium distichum*)
Zie foto 21 pag.104 (2 donkergroene bomen in het midden)

- **Deel van** [REDACTED]
 - 2a: Mammoetboom (Sequoiadendron Giganteum)

- 7b: Italiaanse Zwarte Populier (Populus Canadensis Serotina)

- 9a: Vederesdoorn (Acer Negundo)
Zie fot pag. 79
- 15a: Japanse honingboom (Sophora japonica)
Zie foto hieronder, boom midden (links naast mammoetboom)

- 28a: Valse Acacia. (Robinia pseudoacacia)
Zie foto hieronder, boom rechts boven horizontale haag

- 35a: Zwarte Berk (*Betula nigra*)
Zie foto hieronder, rechts

- 43a: Keizersboom (*Paulownia tomentosa*)
Zie foto hierboven, boom midden
- 49a: Chinese Vernisboom (*Koelreuteria paniculata*)
Zie foto hieronder, uiterst boom rechts, bolvorm onder

- 50a: Ruwvruchtige Populier (*Populus lasiocarpa*)
Zie foto hierboven, uiterst boom rechts, lichtgroen boven

- 51a: Perzisch IJzerhout (Parrotia persica)
Zie foto hieronder, midden

- **Deel van** [REDACTED]
 - 7c: Italiaanse Zwarte Populier (Populus Canadensis Serotina)
Foto 5 pag.92
 - 12 e & f: Gewone plataan (naast inkompoort dreef)
 - 14b: Wilde – of Paardenkastanje (Aesculus Hippocastanum)
Zie onderstaande foto, links van de bruinerode Beuk.

- 16b: Japanse Notenboom (Ginkgo biloba)

- 19a: Spaanse Aak of Veldesdoorn (Acer campina)
Zie foto hieronder, linksnaast de boog

- 21b: Levensboom (Thuja Plicata)

- 33c: Gewone Beuk (*Fagus sylvatica*)

- 34a: Amerikaanse Tulpenboom (*Liriodendron Tulipifera*)

- 39a: Grove Den (*Pinus sylvestris*)
Zie foto bovenaan deze pagina 156, 2de den links naast bruinrode beuk
- 40a: Weymouthden (*Pinus strobus*)
Zie foto bovenaan deze pagina 156, 1ste den links naast bruinrode beuk

- 41a: Zilverlinde (*Tilia tomentosa*)
Kleinere boom midden

- 52a: Gewone Moerascipres (*Taxodium Distichum*)

- 53a: Prieelberk (*Betula pendulum*)
Zie foto onder helemaal midden

- 54a: Gewone hazelaar (*Corylus avellana*)
- 55a: Sikkelpres (*Criptomeria Japonica*)

- 56a: Zuileik (*Quercus Robur Fastigiata*)

- 57a: Japanse Honingboom (*Styphnolobium japonicum*)

- Gerstjensvijver

Deze vijver (zie foto 21 pag. 104), liggend in het openbare gedeelte van het beschermde gebied, gerealiseerd tussen 1923 & 1950 (zie stafkaart pag.32) is een landschapselement die op geen enkele wijze inkomsten genereerd die kunnen instaan voor het nodige onderhoud. De landschappelijke erfgoedwaarde van deze vijver is onlosmakend verbonden met de vista die het kasteel verbind met de vallei van de Dender. Het ruime wateroppervlak vormt, net zoals het kasteel aan het andere uiteinde, het begin (of eindpunt) van deze visuele verbinding en is daarmee mee bepalend, samen met de aanplantingen rondom, voor de beeldvorming van het domein Ronsevaal.

6. Opsomming van de werkzaamheden

Code

Zwarte letters

Bouwkundig erfgoed in eigendom van

Oranje letters

Bouwkundig in eigendom van

Bouwkundige werkzaamheden

Urgentie	Object	Aard van de werken	Een malig	Terugkerend	Vrijstelling toelating	Premie gerechtigd	Forfaitair verrekend
Op korte termijn	Kasteel	Daken en aanverwante					
<i>Hoogste prioriteit</i>		Inslijpen loodslabben en zinken solins.	x		x	x	2017
<i>Prioritair</i>		Bovendakse metselwerk: herstel voegwerk en lokaal vervangen geërodeerde stenen	x			x	
		Herstellen dekstenen schoorstenen					
		Conserverend behandelen restijzers van bevestiging natuurstenen ornamenten op topgevels	x			x	
		Aanbrengen EPDM op platte dak aan schouwen en vervangen koepel	x			x	2017
		Buitenwerk					
<i>Prioritair</i>		Metselwerk gevel: herstel voegwerk en lokaal vervangen geërodeerde stenen	x			x	
<i>Prioritair</i>		Roestwerend behandelen van de trekankers en de ijzeren liggers van het inkomportaal		x		x	

		Herstellen aansluitingen metselwerk met terrasleuning	x			x	
		Vervangen zinken luifel op zuidwestgevel	x			x	
		Periodiek nazicht					
		Regelmatig controleren van de goten en afvoeren		x			
		Regelmatig snoeien en intomen van de begroeiing op en rond het gebouw		x			
		Onderhoud rioleringsafvoeren		x			
		Opvolgen vroegere aantasting klopkever		x	x		
		Opvolgen vroegere aantasting huiszwam		x	x		
	Koets huis	Daken en aanverwante					
		Lokaal herstel leien bedekking	x			x	
		Ontmossen dakvlakken		x		x	
		Dakdoorbrekingen					
		Vernieuwen van de zinken duivenuitloop	x			x	2017
		Buitenwerk					
Hoogste prioriteit onstabiel		Restaureren van het baksteen- en natuursteenmetselwerk van de noordoostelijke trapgevel: - grondig herstellen van instabiele delen, - vervangen van de uitgekankerde bakstenen, - restauratie natuurstenen dekstenen - herstel voegwerk, - herpleisteren van de wanden van de mestput.	x			x	2017

		Periodiek nazicht					
		Regelmatig controleren van de goten en afvoeren		x			
		Regelmatig snoeien en intomen van de begroeiing op en rond het gebouw		x			
		Onderhoud rioleringsafvoeren		x			
	Tuin mans huis	Daken en aanverwante					
<i>Prioritair</i>		Herstellen loket – en solin aansluitingen met bovendaks metselwerk	x			x	
		Buitenwerk					
<i>Prioritair</i>		Conservatie cementgebonden sierlijsten	x			x	
		Interieur					
		Instandhoudingswerken keldervloer, anti corrosie behandeling I – liggers					
		Periodiek nazicht					
		Regelmatig controleren van de goten en afvoeren		x			
		Regelmatig snoeien en intomen van de begroeiing op en rond het gebouw		x			
		Onderhoud rioleringsafvoeren		x			
		Opvolgen vroegere aantasting klopkever		x	x		

	Kar – en werk huis	Daken en aanverwante					
		Buitenwerk					
<i>Hoogste prioriteit</i>		Herstellen metalen buitenschrijnwerk oranjerie, stopverf en beglazing	x			x	
<i>Prioritair</i>		Conservatie cementgebonden sierlijsten	x			x	
		Interieur					
<i>Hoogste prioriteit onstabiel</i>		Herstel keldergewelf	x			x	2017
		Periodiek nazicht					
		Regelmatig controleren van de goten en afvoeren		x			
		Regelmatig snoeien en intomen van de begroeiing op en rond het gebouw		x			
		Onderhoud rioleringsafvoeren		x			
		Opvolgen vroegere aantasting klopkever		x	x		
	Villa Cottage	Dakbedekkingen					
<i>Hoogste prioriteit Risico op water infiltratie</i>		Rieten dakbedekking: volledig te vervangen op korte termijn en plaatsen schrikdraad voor marter	x			x	
<i>Prioritair</i>		Roofing platte dak: aan te passen aan rieten aansluiting of herstellen oorspronkelijk zadeldakje	x			x	
		Aansluitingen					
<i>Prioritair</i>		Nokken, aansluitingen met ramen en schoorstenen, te vervangen	x			x	

		Buitenwerk					
		Herstellen bakstenen plinten: herstel voegen en lokaal vervangen stenen	x			x	
	Villa aanbouw	Dakbedekkingen					
		Periodiek reinigen van de goten en afvoeren		x			
		Buitenwerk					
<i>Prioritair</i>		Instandhoudingswerken gevel: metsel -, voeg - en schilderwerk		x		x	
		Instandhoudingswerken gevel: schilderwerk	x			x	
		Herstel betonnen elementen in de gevel	x			x	
		Periodiek nazicht					
		Regelmatig snoeien en intomen van de begroeiing op en rond het gebouw		x			
		Onderhoud rioleringsafvoeren		x			
	Serres	Daken en aanverwante					
		Periodiek nazicht					
		Vrij houden en reinigen van de goten		x			
		Regelmatig snoeien en intomen van de begroeiing op en rond het gebouw		x			
		Onderhoud rioleringsafvoeren		x			

Urgentie	Object	Aard van de werken	Een malig	Terugkerend	Vrijstelling toelating	Premie gerechtigd	Forfaitair verrekend
Op middellange termijn	Kasteel	Algemeen					
		Daken en aanverwante					
		Vernieuwen zinken uitbekleding van de goten	x		x	x	
		Instandhouding houten onderdelen bakgoten en afkastingen platte daken en dakkapellen: schilderen en herstellen.		x		x	
		Instandhouding windroos: anti corrosiebehandeling en schilderen		x	x	x	
		Buitenwerk					
		Natuurstenen blokken plint: herstellen invulmetselwerk	x			x	
		Herstel gebarsten kalkzandstenen linteel in de noordgevel	x			x	
		Vakkundig herstellen, roestwerend behandelen van de metalen onderdelen.		x		x	
		Herstellen uitgespoeld voegwerk natuursteen metselwerk.	x			x	
		Herstellen beraping op fundering uitbouw	x			x	
		Lokaal herstel buitentrappen	x			x	
		Grondig herstel en vervangen delen buitenschrijnwerk	x			x	
		Instandhouding - schilderwerk buitenschrijnwerk		x		x	
		Interieur					
		Realiseren betere oppervlaktewaterafvoer	x			x	

		terras ter bescherming van de muren					
		Herstellen van de afwerklagen in de kelder	x			x	
	Koets huis	Daken en aanverwante					
		Plaatselijk heraanstrijken van de nokpannen met mortel	x			x	
		Bovendaks metselwerk: Aanbrengen van muurlood	x			x	
		Instandhouding nokkam	x			x	
		Instandhouding pironnen		x		x	
		Onderhoud bak -, hangoten en staande afvoeren		x		x	
		Instandhouding - schilderwerk omkastingen goten, zalingen en dakkapellen		x		x	
		Buitenwerk					
		Herstel geërodeerde voegen en vroegere onvakkundige herstellingen	x			x	
		Vakkundig herstellen, van de metalen onderdelen.	x			x	
		Vakkundig roestwerend behandelen van de metalen onderdelen.		x		x	
		Instandhouding - schilderwerk buitenschrijnwerk		x		x	
	Tuin mans huis	Daken en aanverwante					
		Instandhouding - schilderwerk omkastingen goten, zalingen en dakkapellen		x		x	

		Herstel geërodeerde voegen bovendaks metselwerk	x			x	
		Onderhoud topgevel en dakbekroningen		x		x	
		Onderhoud bak -, hangoten en staande afvoeren		x		x	
		Buitenwerk					
		Herstel geërodeerde voegen	x			x	
		Instandhouding - schilderwerk buitenschrijnwerk		x		x	
		Onderhoud schilderwerk gevels		x		x	
		Onderhoud en anti corrosiebehandeling metalen elementen in de gevel		x		x	
		Onderhoud aansluitingen topbekroningen		x		x	
		Herstel roeden van glas in lood boven inkomdeur	x			x	
		Herstel gestabiliseerde zettingsbarsten in opgaande muren	x			x	
		Interieur					
		Instandhoudingswerken keldervloer, anti - corrosie behandeling I - liggers	x			x	
		Herstel verzakte tegels in gebakken aarde vloer	x			x	
	Kar – en werk huis	Daken en aanverwante					
		Opvolgen eerdere herstellingen dakvlakken, dakkapellen, lichtstraat, topgevelbekroningen en schoorstenen	x			x	

		Onderhoud bak -, hangoten en staande afvoeren		x		x	
		Instandhouding - schilderwerk omkastingen goten, zalingen en dakkapellen		x		x	
		Buitenwerk					
		Herstel geërodeerde voegen	x			x	
		Instandhouding - schilderwerk buitenschrijnwerk		x		x	
		Onderhoud schilderwerk gevels		x		x	
		Onderhoud en anti corrosiebehandeling metalen elementen in de gevel		x		x	
		Onderhoud aansluitingen topbekroningen		x		x	
		Herstellen afzaten steunberen	x			x	
		Andere					
		Anti – corrosiebehandeling hekwak hondenren		x		x	
	Villa Cottage	Dak doorbrekingen					
		Instandhoudingswerken schoorstenen: metsel -, voegwerk en metalen onderdelen	x			x	
		Instandhoudingswerken schoorstenen: schilderwerk, bakstenen en metalen onderdelen		x		x	
		Buitenwerk					
		Instandhouding gevel: Herstellen voegwerk.	x			x	
		Instandhouding gevel: Schilderwerk.		x		x	
		Onderhoud schilderwerk imitatie vakwerk		x		x	

		Lokaal herstel schrijnwerk	x			x	
		Onderhoud schilderwerk schrijnwerk		x		x	
	Villa aanbouw	Dakdoorbrekingen					
		Instandhoudingswerken schoorstenen: metsel - , voegwerk	x			x	
		Instandhoudingswerken schoorstenen: schilderwerk		x		x	
		Buitenwerk					
		Lokaal herstel schrijnwerk	x			x	
		Onderhoud schrijnwerk: schilderwerk		x		x	
	Serres	Plat dak en bijhorende draagstructuur					
		Duurzaamheid herstellingen plat dak en aansluitingen met opgaand metselwerk op te volgen.		x	x		
		Herstellen plat dak en draagstructuur	x			x	
		Glas, skeletstructuur en schrijnwerk					
		Duurzaamheid eerdere herstellingen op te volgen		x	x		
		Uitvoeren herstellingen aan het glas, skeletstructuur en schrijnwerk	x			x	
		Onderhoud: schilderwerk aan de draagstructuur en het schrijnwerk		x		x	
		Opgaand metselwerk					

		Herstellen baksteenmetselwerk en voegwerk	x			x	
		Herstellen pleisterwerk	x			x	
	Ijs kelder	Algemeen					
		Opvolgen erosie en stabiliteit bovenoppervlak		x	x		
		Herstellen stabiliteit bovenoppervlak	x			x	
	Hout reserve	Algemeen					
		Onderhoud		x	x		
	Riet reserve						
		Onderhoud		x	x		

Urgentie	Object	Aard van de werken	Een malig	Terugkerend	Vrijstelling toelating	Premie gerechtigd	Forfaitair verrekend
Op lange termijn	Kasteel	Daken en aanverwante					
		Plaatsen van een opengaande koepel en genormeerde ankerpunten op het plat dak van het hoofddak.	x			x	
		Restaureren natuurleien en dakkapellen	x			x	
		Buitenwerk					
		Herplaatsen natuurstenen ornamenten en bekroningen op topgevels	x			x	
		Restaureren van de gevelmozaïeken	x			x	
		Interieur					
		Asbestisolatie rond verwarmingsbuizen: op termijn te vervangen	x				
		Herstellen fresco's in de inkomhal	x			x	
		Opvolgen zettingsbarsten en waar nodig herstellen	x		x		
		Interieur					
		Opvolgen corrosie ijzeren liggers en waar nodig curatief behandelen		x		x	
		Andere					
		Herstel van het kippenhok en de kippenren	x			x	
	Koets huis	Herstellen historische kippenren en hondenkennel	x			x	
	Tuin mans huis	Daken en aanverwante					

		Aanbrengen van de nodige genormeerde ladderhaken bij de eerste grote onderhoudswerken aan de leibedekking.	x			x	
		Herstel thermische zettingsbarsten schouwmantel	x			x	
	Kar – en werk huis	Dakstructuur + Zolder					
		Herstellen oorspronkelijke dakstructuur Oranjerie	x			x	
		Aanbrengen van de nodige genormeerde ladderhaken bij de eerste grote	x			x	
		Opvolgen zettingsbarsten en waar nodig herstellen	x		x		
		Herstel historisch verwarmingssysteem oranjerie	x			x	
	Villa Cottage	Dakdoorbrekingen					
		Herstel originele schouwkoppen	x			x	
	De broei kassen	Herstellen oorspronkelijke staat met afsluitend glas - & schrijnwerk.	x			x	

Landschappelijke werkzaamheden

Code

Zwarte letters

Landschappelijk erfgoed in eigendom van [REDACTED] en de stad Aalst

Groene letters

Landschappelijk erfgoed in eigendom van de stad Aalst

Onder deel	object	Aard van de werken	Een malig	Terug kerend	Vrijstelling toelating	Premie gerechtigd uitvoering factuur aannemer	Forfaitair verrekend uitvoering in eigen beheer
Houtige begroeiingen							
	Uitzonder lijke bomen						
1.5.1.2.		Vellen boomstam: o.a. boom 3g	x			x	x
1.5.1.4.		Opruimen boomstronken m.b.v. een stronkenfrees: o.a. boom 3g	x			x	x
1.3.1.2.2.		Lokaal verwijderen van dood hout en afvoeren: o.a. bomen 3a, 3f, 4a, 5c, 5f, 5i, 12e, 12f, 17a, 33d, 48a, 19a, 5j		x	x	x	x
1.3.1.2.2.		Probleemtakken te verwijderen en afvoeren: o.a. bomen 5 e, 33b		x	x	x	x
1.3.1.2.4.		Uitdunnen gesteltakken met afvoeren: o.a. bomen 7c, 38b		x	x	x	x
1.3.1.2.2.		Snoeiwerk voor herstel scheefstand met oplichtende wortelkluit: o.a. bomen 38a, 38b	x		x	x	x
		Klimopbeheersing met afvoeren: o.a. bomen 5i, 14a, 19a, 22b, 23a, 45a, 53a		x	x	x	

2.2.2.3.2.		Maaien met bosmaaier Verwijderen overwoekering met braamgroei met afvoeren: boom 31a		x	x	x	x
2.2.2.3.8.		Manueel afvoeren van het maaisel binnen een afstand van 50 meter		x	x	x	x
		Opvolgen reacties op standplaatsconflict: Boom 5d parkingaanleg en grondverdichting (verlies dynamiek) Boom 9a beperking in groei wortelkluit door standplaats (op lange termijn afstervend)		x	x	x periodiek VTA onderzoek	
1.2.1.		Groeiplaatsverbetering Boom 5d & 9a	x			x	x
1.2.1.2.		Oppervlaktebemesting; oppervlakkige bemesting van bijvoorbeeld P,K of Mg.		x		x	x
		Opvolgen enkele bomen met zwamgroei: o.a. bomen 33c, 22b		x	x	x periodiek VTA onderzoek	
		Opvolgen enkele bomen met loszittende schors: o.a. bomen 7b, 19a		x	x	x periodiek VTA onderzoek	
		Opvolgen afstervende bomen op te volgen doch zonder actie noodzakelijk: o.a. bomen 7h, 23b, 23c, d, e, f,		x	x	x periodiek VTA onderzoek	
		Op te volgen wegens Kroonverankering: Boom 14b & 10a		x	x	x peridoiek VTA onderzoek	
		Op te volgen wegens Stamvoetverankering: Boom 33c		x	x	x periodiek VTA onderzoek	

		Op te volgen wegens - Kastanjeziekte Boom 14b		x	x	x periodiek VTA onderzoek	
		Herstel acties bij op te volgen opstand		x	x	x	
1.1.1.2		Heraanplantingen verwijderde opstand door ziekte en afsterven	x		x	x	x
1.1.2.1		Plaatsen boompalen (Het “opstokken” van jonge bomen)	x		x	x	x
1.1.2.3		Aanbrengen van boommanchetten	x		x	x	x
1.2.2.1.3.		Plaatsen van bio- afbreekbare beschermende boomplaat voor jonge bomen	x		x	x	x
1.2.2.1.4.		Hakken/schoffelen van de boomspiegel		x	x	x	x
1.2.2.2.		Boomkorven tegen vee- en wildschade (bomen in de begraasde weides)	x		x	x	x
2.2.2.1.3	Parkbos met open bladerdak	Maaaien 2 x/jaar met afvoeren, half juni en half september		x	x	x	x
2.2.2.1.6		Machinaal oprapen van het maaisel		x	x	x	x
1.3.1.2.3.		Uitlichten kroon met afvoeren		x	x	x	x
1.3.1.2.3.	Parkbos met gesloten bladerdak	Uitlichten kroon met afvoeren		x	x	x	x
		Aanbrengen dood hout	x		x		
	Park - tot natuur lijker bos	Aanduiden van de toekomstbomen	x		x	x	
1.5.1.2		uitdunnen opstand met afvoeren of verwerken (zie advies)		x	x	x	x
1.5.1.1.		Instellen hakhoutbeheer middellaag met afvoeren		x	x	x	x
1.3.3.		Gebruik hoogtewerker		x	x	x	x

1.4.1.1.2.	Hagen	Onderhoudssnoei wilde Liguster +/- 2 per jaar (1x/jaar betoelaagd)		x	x	x	x
1.4.1.1.2.		Onderhoudssnoei Meidoorn +/- 2 per jaar (1x/jaar betoelaagd)		x	x	x	x
1.4.1.1.1		Onderhoudssnoei Buxus: 2 x vormsnoei per jaar: november & maart bij bewolkt weer om het verbranden tegen te houden. (1x/jaar betoelaagd)		x	x	x	x
1.4.4.		Vormsnoei topiary in Buxus		x	x	x	x
		Het bemesten en bekalken buxus		x	x		
		Vrij stellen buxushagen		x	x		
		Schimmelbehandeling Buxus		x	x	x	
		Vervangen zieke delen Buxushaag	x		x	x	
1.4.1.1.2.		Onderhoudssnoei Taxus +/- 2 per jaar (1x/jaar betoelaagd)		x	x	x	x
1.4.4.		Vormsnoei topiary in Taxus		x	x	x	x
1.4.1.1.2.		Onderhoudssnoei Leylandii +/- 1 x 2 jaar (1x/jaar betoelaagd)		x	x	x	x
1.1.1.1.		Heraanplanten bos - & haagplanstoel	x		x	x	x
1.3.3.		Gebruik hoogtewerker Txus & Leylandii		x	x	x	x
1.3.1.2.2	Dreven	Onderhoudssnoei Linden		x	x	x	x
1.3.1.2.1.		Vormsnoei van de cilindervormige waterloten (opslag aan de stamvoet) onderaan en de kroon van de Koningslinden (zomer) in de dreef		x	x	x	x
1.3.1.3.3.	Fruit bomen	Onderhoudssnoei laagstem fruitbomen : 2-3 jaarlijks (1x/jaar betoelaagd)		x	x	x	x

1.3.1.4.1		In snoeien van de leibomen (jaarlijks)		x	x	x	x
		Nazicht de bijhorende bevestigingen leibomen		x	x		
1.1.1.3.		Planten van hoogstamfruitbomen	x		x	x	x
1.1.2.1		Plaatsen boompalen (Het “opstokken” van jonge bomen)	x		x	x	x
1.1.2.3		Aanbrengen van boommanchetten	x		x	x	x
1.5.3.1.	Verwerken en afvoeren van houtig materiaal	Plaatsen van een takkenril, opgevuld met lokaal hout (incl. materiaalkost)		x	x	x	x
1.5.3.2.		Verwerken en afvoeren van niet-verhakseld materiaal (afkomstig van kappen, snoeien, scheren, uittrekken e.d.)		x	x	x	x
1.5.3.2.1.		Verwerken en opruimen van resterende delen van bomen en hakhout, incl. ruimen van al het fijne takhout		x	x	x	x
1.5.3.2.2.		Vervoerskosten per kilometer (brandstof, afschrijving materiaal,...)		x	x	x	x
1.5.4.1.		Uitslepen (en stapelen) van boomstammen met behulp van een tractor of vrachtwagen (uitgez. harvester)		x	x	x	x
1.5.2.3.	Verwijderen van ongewenste begroeiing	Uitsteken van Japanse duizendknoop e.d.m. met de bedoeling om regeneratie te verhinderen		x	x	x	x
1.5.2.4		Kappen van zaailingen en opslag Japanse duizendknoop met de bedoeling om regeneratie te		x	x	x	x

Graslanden, heide en akkergewassen							
	Algemeen	Het bekalken van graslanden		x	x	x	
	Gazon	Wieden andere kruiden en ontmossen,		x	x		
2.1.2.1.		Inzaaien kale plekken		x	x	x	x
		Verticulteren,		x	x		
2.2.2.2.1		Maaibeurtten +/- 24x per jaar met afvoeren		x	x	x	x
2.2.2.2.2.		Afvoeren maaisel		x	x	x	x
2.2.2.2.1	<i>Stinzen gazon</i>	Maaaien vanaf juni.		x	x	x	x
2.2.2.2.2.		Afvoeren maaisel		x	x	x	x
2.2.2.1.4.	Hooiland/ Ruig grasland met bloemen overige delen domein	Op een rijke bodem is het aangewezen 5 jaar lang 2 x per jaar maaaien met afvoeren, half juni en half september zodat de variëteit in soorten kan toenemen. Daarna volstaat een 1-malig maairegime half oktober.		x	x	x	x
2.2.2.1.6.		Machinaal oprapen van het maaisel		x	x	x	x
2.2.2.1.4.	Hooiland/ Ruig grasland met bloemen in het deel Gerstjens	Op een rijke bodem is het aangewezen 5 jaar lang 2 x per jaar maaaien met afvoeren, half juni en half september zodat de variëteit in soorten kan toenemen. Daarna volstaat een 1-malig maairegime half oktober.		x	x	x	x
2.2.2.1.6.		Machinaal oprapen van het maaisel		x	x	x	x
	Begraasd Park-weiland met prikkeldraad omheining	Aanleggen van drainage in het oostelijke deel.	x			x	
2.2.2.1.4.		Verarmend hooien: half juni en		x	x	x	x

		September met wegvoeren (na enkele jaren kan overgestapt worden op eenmalig hooien half juni)					
2.2.2.1.6.		Machinaal oprapen van het maaisel		x	x	x	x
2.4.1.1.		Begrazing door licht vee		x	x	x	x
		Overbegrazing favoriete grassoorten verminderen door periodieke begrazing in te voeren.		x	x		
		Winterstop begrazing bij zeer natte drassige perioden		x	x		
2.2.2.1.4.	Hooiland/ Ruig grasland schap met solitaire loofbomen	2 x per jaar verarmend maaien met afvoeren		x	x	x	x
2.2.2.1.6.		Machinaal oprapen van het maaisel		x	x	x	x
Poelen, vijvers, grachten en sloten							
3.4.2.2.1.	Periodiek natte grachten	Manueel nazicht en ruimen onderhoud watergang.		x	x	x	x
3.4.2.4.1.		Manuele kruidruiming		x	x	x	x
3.4.2.5.		Manueel afvoeren binnen straal van 50 m (privaat deel grachten)		x	x	x	x
3.4.2.9.		Machinaal afvoeren binnen straal > 200 m (openbaar deel grachten)		x	x	x	x
3.4.2.10		Vervoerskosten per km		x	x	x	x
		Opvolgen zuiverheid water aanvoer		x	x		
	Vijvers en poelen	Handhaven waterpeil		x	x		
3.4.1.9.		Afvissen van de waterplas		x	x	x	x
3.4.1.8.		Leegpompen van de waterplas		x	x	x	x

3.4.1.2.		Machinaal baggeren en ruimen		x	x	x	x
3.4.1.6.		Afvoeren van het gebaggerde slib naar een stortplaats		x	x	x	x
		Bestrijden van algenvorming zwemvijver		x	x		
Paden - & wegen							
4.2.1.	Privaat grind paden	Bestrijden van onkruid met behulp van een onkruidbrander		x	x	x	x
		Verwijderen bladafval		x	x		
		Heraanvulling oppervlaktelaag en herprofilieren		x	x	x	
4.1.4.3		Heraanleggen pad in dolomiet		x	x	x	x
		Heraanleggen van de randen van de paden, dit houdt het duidelijk aflijnen van de grens tussen pad en begroeiing		x	x	x	
2.2.2.2.1	Privaat gras paden	Randen in gazon langs paden e.d. 1 x maaien per maand in het groeiseizoen (+/- 6 x)		x	x	x	x
2.2.2.2.2.		Afvoeren maaisel		x	x	x	x
2.1.2.1.		Inzaaien kale plekken		x	x	x	x
		Verwijderen bladafval		x	x		
2.1.2.1.		Herinzaaien		x	x	x	x
4.2.1.	Privaat aarde paden	Bestrijden van onkruid met behulp van een onkruidbrander		x	x	x	x
		Verwijderen bladafval		x	x		
		Heraanvulling oppervlaktelaag en herprofilieren		x	x	x	
4.1.5.		Walsen		x	x	x	x

4.2.1.	Bakstenen bestrating, loop vlakken naast de gebouwen, kasseien voor het koetshuis	Bestrijden van onkruid met behulp van een onkruidbrander		x	x	x	x
		Heraanleggen geërodeerde delen met dezelfde steen	x		x	x	
		Herniveleren uitgespoelde of opgevroren ondergrond	x		x	x	
		Hervoeegen	x		x	x	
4.2.1.	Publieke paden	Bestrijden van onkruid met behulp van een onkruidbrander		x	x	x	x
		Verwijderen bladafval		x	x		
4.1.4.3		Heraanleggen pad in dolomiet		x	x	x	x
4.1.5.		Walsen		x	x	x	x
		Heraanleggen van de randen van de paden, dit houdt het duidelijk aflijnen van de grens tussen pad en begroeiing in		x	x	x	
4.2.1.	Openbare wegen	Bestrijden van onkruid met behulp van een onkruidbrander		x	x	x	x
		Verwijderen bladafval		x	x		
	Rioleringen , afvoeren, deksels, brugjes en duikers e.a.	Herstel en/of vervangen van gecorrodeerde authentieke/historische roosters, duikers en ondergrondse verbindingen	x	x	x	x	
		Onderhouds schilderwerk roosters.		x	x	x	
Bijhorende infra structuur							
	Inkom partij aan de Brusselse steenweg	Curatieve anti-corrosie behandeling, metaalwerk	x		x	x	

		Onderhoud: schilderwerk metaalwerk		x	x	x	
		Nazicht en herstel van de bevestigingen	x			x	
5.2.1.1.3.		Onderhoud: schilderwerk gevelsteen		x	x	x	x
		Anti-mos behandeling natuurstenen		x	x	x	
	Poort aan de Lindedreef	Verwijderen begroeiing		x	x	x	
		Anti-mos behandeling natuurstenen lokaal herstel		x	x	x	
		Reinigen en herverbinden met draagstructuur	x			x	
		Curatieve anti-corrosie behandeling, metaalwerk	x		x	x	
		Onderhoud: schilderwerk metaalwerk		x	x	x	
5.1.2.1	Tuinmuur tussen landhuis en tuinman huis	Gedeeltelijk herstel van platvol voegwerk < 25m ²		x	x	x	x
5.1.1.2		Inboetwerk, herstellen metselwerk met recuperatiesteen		x	x	x	x
	Hekken, weideafspa ningen e.d.	In stand houden bestaande uit reparties en schilderwerk		x	x		
Andere historische elementen							
	Algemeen	Het lokaal begieten van planten en borders		x	x		
		Verwijderen ongewenste uitgroei van grassen, planten, struiken e.d.		x	x	x	

	De Bloemen - & plantenstructuren	Bestendigen van het huidige beheer; herhalende periodieke zorg, vrij stellen/verdunnen, bemesten, snoeien, dode exemplaren vervangen		x	x	x	
1.4.4.		Vormsnoei topiaria: 1 x tussen januari en juli en 1 x maal in de zomermaanden		x	x	x	x
1.1.2.1.		Plaatsen palen (Het “opstokken” van hoog uitgroeiende struiken)	x		x	x	x
1.1.2.3		Aanbrengen van boommanchetten	x		x	x	x
	De kruiden perken en moestuin	Bestendigen van het huidige beheer: herhalende periodieke zorg, jonge aanplant kweken, uitplanten, wieden & oogsten		x	x		
	Terrassen, trappen en bijhorende sierelement en (de substructuur)						
	De substructuur rondom de cottage en de villa	Verwijderen ongewenste natuurlijke uitgroei van grassen, planten, struiken e.d.		x	x	x	
		Heraanleggen geërodeerde delen met dezelfde steen	x		x	x	
		Herniveleren uitgespoelde of opgevroren ondergrond	x		x	x	
		Hervoeogen	x		x	x	
	De substructuur rondom het kasteel/land huis	Verwijderen ongewenste natuurlijke uitgroei van grassen, planten, struiken e.d.		x	x	x	

		Herstellen voegvulling tussen de stenen	x		x	x	
		Reinigen natuursteen		x	x	x	
		Lokaal herniveleren tot vlak loopvlak met adequate afvoer regnwater.	x		x	x	
	Onderhoud sier elementen	Ontroesten en herschilderen	x		x	x	
		Onderhoud schilderwerk		x	x	x	
		Herbevestigen aan omgevende structuren	x		x	x	
		Beschermen tegen buigen door overgroeiing	x		x	x	
		Anti-mos behandeling en lokaal herstel		x	x	x	
		Volledig herstel of vervangen leuning	x		x	x	
		Anti-mos behandeling natuursteen en lokaal herstel		x	x	x	

Beheer afvalbeleid

	Duurzaam onderhoud realiseren op het vlak van beheer afval beleid en biodiversiteit onder steunen.	Aanleg gecentraliseerde restructuur voor compostwerking en inschakelen tak - & houtafval in infrastructuur.	x		x		
--	--	---	---	--	---	--	--

7. Manier en tijdstip van opvolging

Monitoring beheer

Jaarlijks rapport architecturaal en landschappelijk patrimonium.

- Opdrachtgevers/Eigenaars i.s.m. Duurzame Dialoog

Nazicht gebouwen patrimonium per 5 jaar

- Monumentenwacht

8. Bijlagen

Bijlagen	Niet van toepassing (en dus niet bijgevoegd)	Bijgevoegd (nummering!)
Perimeter van gebied waarvoor beheersplan wordt opgemaakt (met schaal en N-pijl)		Zie kaarten 1, 2 & 3
Lijst van premiegerechtigde werken		Zie volgende pagina's van dit beheerplan: Bouwkundige werkzaamheden 162 – 174 Landschappelijke werkzaamheden 175 - 186
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating		Zie volgende pagina's van dit beheerplan: Bouwkundige werkzaamheden 162 – 174 Landschappelijke werkzaamheden 175 - 186
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart		Zie kaarten 1, 2 & 3 en pagina's 152 tot 162 van dit beheerplan
Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	Niet van toepassing	
Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed die in aanmerking komen voor een premie met aanduiding op kaart	Niet van toepassing	
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is		Zie volgende pagina's van dit beheerplan: Landschappelijke werkzaamheden 175 - 186
Lijst van cultuurgoederen die in aanmerking komen voor een premie		Zie volgende pagina's van dit beheerplan: Bouwkundige werkzaamheden 162 – 174
Lijst van premiegerechtigde werken aan een orgel dat dateert van na WOI	Niet van toepassing	
Lijst van handelingen waarvoor CBS niet kan oordelen dat ze van die aard zijn om wezenlijke eigenschappen van een DG/SG te verstoren	Niet van toepassing	

Bijhorende documenten en verwijzingen

a. Beschermingsbesluit

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het domein Ronsevaal met het landhuis Ronsevaal met dienstgebouwen en de villa Les Trembles, het omliggende park, en de percelen met de vijver in het natuurgebied De Gerstjens te Aalst

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011; Gelet op het ministerieel besluit van 7 juli 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Het domein Ronsevaal met het landhuis Ronsevaal met dienstgebouwen en de villa Les Trembles, het omliggende park, en de percelen met de vijver in het natuurgebied De Gerstjens te Aalst;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 12 januari 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen; Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 2 februari 2012,
BESLUIT: 0 3 M EI 2012

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009: 2/4
Wegens de historische en de wetenschappelijke en de artistieke en de sociaal-culturele waarde: - als monument Het domein Ronsevaal met het landhuis Ronsevaal met dienstgebouwen en de villa Les Trembles, en het omliggende park en de percelen met de vijver in het erkend natuurgebied De Gerstjens, gelegen te AALST, Brusselse Steenweg 211,213 AALST (EREMBODEGEM), Brusselbaan 2, Gerstenbaan z.nr. bekend ten kadaster: AALST, 11 e afdeling, sectie A, perceelnummers 1 034B, 1 034C, 1041 E, 1 045D, 1 045F, 1046C, 1047E, 1047G, 1047H, 1944 (deel), 1946A (deel), 1947A, 1948E, 1949 (deel), 984B2,992B,992C,993,994,995A,997C,997D,998B,999B AALST, 4e afdeling, sectie G, perceelnummers 1110, 111 E, 113A, 114B, 68, 69, 71C,

89B,91A,91G,93E,93F,94C,94D,95A,95B,96A,97C,98A,99F,99G zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

- Ronsevaal heeft een historische waarde door de associaties met de Belgische (industriële) geschiedenis en politiek, namelijk de vroegere eigenaars, minister Léon De Bruyn (1838-1908) en financier Louis Camu (1905-1976), Koninklijk Commissaris voor de Hervorming van de Belgische Administratie. Door de familie Schellekens-Jelie is het domein ook gerelateerd aan de geschiedenis van Dendermonde en het industriële verleden van Aalst. - Ronsevaal is van historische waarde als representatief en gaaf bewaard voorbeeld van een buitenhuis harmonisch ingeplant in een ruime parkaanleg gerealiseerd vanaf het einde van de 19de eeuw in landschappelijke stijl met slingerpaden, zichtassen, vijver, parkweiden, boomgroepen en parkbossen, waarin een rijk gevarieerde beplanting voorkomt met een interessante en vrij unieke bomencollectie, en met de karakteristieke aanhorigheden zoals de ijskelder. - Ronsevaal is één van de weinig resterende eind 19de-eeuwse buitenplaatsen rond de stad Aalst die visueel gaaf bewaard is gebleven, waardoor het goed een regionale zeldzaamheidswaarde heeft. Het domein vervult sinds het eind van de 19de eeuw een beeldbepalende rol in het straatbeeld.

Historische, in casu architectuur-historische waarde:

- Als goed voorbeeld van een landgoed dat beantwoordt aan de geijkte typologie met een herenhuis met verzorgd gedetailleerde architectuur in eclectische bouwstijl uit 1890-96, met een rijk ingericht interieur kenmerkend voor de bouwtijd, zoals een neogotisch ingerichte vestibule met waardevolle schouwmantel, eiken lambrisering en deuren met briefpanelen, gedecoreerde zoldering en parket; traphal met mozaïekvloer en houten bordestrap, verschillende salons met marmeren schouwen en parketvloer, diensttrap en souterrainkeukens. 3/4 - Het koetshuis met paardenstallen uit dezelfde bouwperiode vertoont een typische architectonische vormgeving met kenmerkend interieur voorzien van bakstenen bevloering en zoldering met typische troggewelfjes. In het koetshuis treft men de nog intacte uitrusting aan met houten boxen en smeedijzeren ruiven in de paardenstalling, rechts ervan bevindt zich de hondenkennel met ijzeren tralie. - De architectonische gedetailleerde vormgeving van de bedrijfsgebouwen met pittoresk karakter uit 1892-1896, bestaande uit een inrijpoort, een tuinmanshuis met 'jachtkamer' of Vlaamse kamer en een dienstvleugel met karhuis, stal, werkhuis en orangerie geschaard rondom het dienst erf. De 'jachtkamer' van de dienstwoninginrichting heeft een inrichting in 'Vlaamse stijl' met schouw, vloer van kleurrijk gedecoreerde cementtegels en beschilderde balkenzoldering. - Het kasteelhek van smeedijzer tussen bakstenen pilasters aan de steenweg en het smeedijzeren parkhek tussen hardstenen pijlers op de oude grens van het park ten westen. - De pittoreske Villa 'Les trembles', een gerietdekte villa van 1930, die verwijst naar de Engelse cottage-architectuur in zowel concept, vormgeving en materiaalgebruik. De uitbreiding uit de jaren 1960 gebeurde in een contrasterende moderne stijl ontworpen door de New Yorkse architect Jack Robertson en is een fraaie getuige van vooruitstrevend modern bouwen, perfect geïntegreerd in een passend aangelegde omgeving.

Voor de aanleg van de terrassen rondom het huis en de aanplanting werd een beroep gedaan op de vermaarde Britse landschapsantwerper Russell Page (1906-1985), waarbij dit één van de weinige creaties van deze wereldbepaalde ontwerper in Vlaanderen is.

Wetenschappelijke waarde:

- van het parklandschap wordt gevormd door de interessante collectie aan parkbomen en de aanwezigheid van zeldzame boomexemplaren, waarbij enkele deel uitmaken van de zgn kampioenlijst van België, zoals de *Populus x canadensis* "Serotina" met een stamomtrek van 515 cm. Andere indrukwekkende bomen zijn de twee *Metasequoia*'s (Watercipressen) en de *Pterocarya fraxinifolia* (Kaukasische vleugelnoot) aan de vijver, waarbij de laatste bestaat uit een 20-tal stammen met in totaal een kruindoormeter van circa 43 meter, beiden staan aan de vijver in het natuurgebied Gerstjens dat nu in eigendom is van de stad Aalst. Ze maken evenwel deel uit van de aanleg van het landschapspark rond het Ronsevaal en de zichtas vanuit het kasteel. Ook belangrijk houtig erfgoed zijn de jonge dreef met koningslinden en een gigantische *Gunnera* (mammoetblad) in de weide achter het kasteel. De grote collectie deel uitmakende van de aanleg door Russel Page versterkt deze waarde.

Artistieke waarde:

- wordt gevormd door het fraai aangelegd ensemble van gebouwen en park met hoge esthetische kwaliteiten. De artistieke waarde van het kasteel ligt vooral in de kenmerkende decoratieve eclectische bouwstijl en in het goed bewaarde interieur in neostijl met talrijke bewaarde interieurelementen, zoals marmeren schouwen en parketvloeren, de neogotische stoffering van de vestibule met eikenhouten deuren en lambriseringen met ingewerkte 4/4 zitbanken in houtsnijwerk, zandstenen schouw en balkenzoldering, getuigend van ambachtelijk vakmanschap en een kwalitatieve en kunstzinnige smaak van de toenmalige burgerij. De artistieke waarde van de villa ligt vooral in het ontwerp met romantische karakter geïnspireerd op de Engelse cottage en verrijkt met veel typerende decoratieve details. De uitbreiding van de villa uit de beginjaren 1960 naar ontwerp van de Amerikaanse architect Jack Robertson is een kwalitatief voorbeeld van vooruitstrevend modern bouwen, eenvoudig en helder van opzet, en met een duidelijke oriëntatie op de omliggende tuin en het aansluitende landschap. - Het kasteeldomein met parkaanleg en vijver heeft opvallende zichtassen of vista's en werd rond de villa Les Trembles heraangelegd door de bekende Britse tuinontwerper Russell Page. Tussen beide eigendommen zijn geen visuele kavelgrenzen aangebracht waardoor het geheel thans een bijzondere artistieke waarde vertoont. De passende tuinaanleg rond de villa, naar ontwerp van de Britse tuinarchitect Russell Page, met verwerking van vista's vanuit het huis, versterkt nog de kwaliteiten van het architectonisch concept. Het houtig erfgoed met de hoge boomkruinen en meterslange haag zijn tevens een belangrijk esthetisch element in het straatbeeld. Sociaal-culturele waarde: - Het domein Ronsevaal is illustratief voor een eind 19de-eeuwse buitenplaats opgericht door de bevoorde burgerij in een royaal aangelegd park aan de rand van de stad. In de architectuur van het kasteel met zijn nutsvoorzieningen wordt de toenmalige leef- en wooncultuur van de burgerij en het dienstpersoneel treffend weergegeven. - Ook de later bijgebouwde villa getuigt van de levensstijl van de welgestelde bourgeoisie in het tweede en derde kwart van de 20ste eeuw, met een voorkeur voor een vrijstaande villa met ruime omringende tuin.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing: De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd

bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand Geert BOURGEOIS

Vlaamse Overheid

Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend
Erfgoed Onroerend Erfgoed

Plan als bijlage bij Ministerieel besluit tot bescherming als monument van het domein Ronsevaal met het landhuis Ronsevaal met dienstgebouwen en de villa Les Trembles, het omliggende park, en de percelen met de vijver in het erkend natuurgebied De Gerstjens.

Provincie :Oost-Vlaanderen Plan nr. : 1/1

Gemeente : AALST Ref.: KT

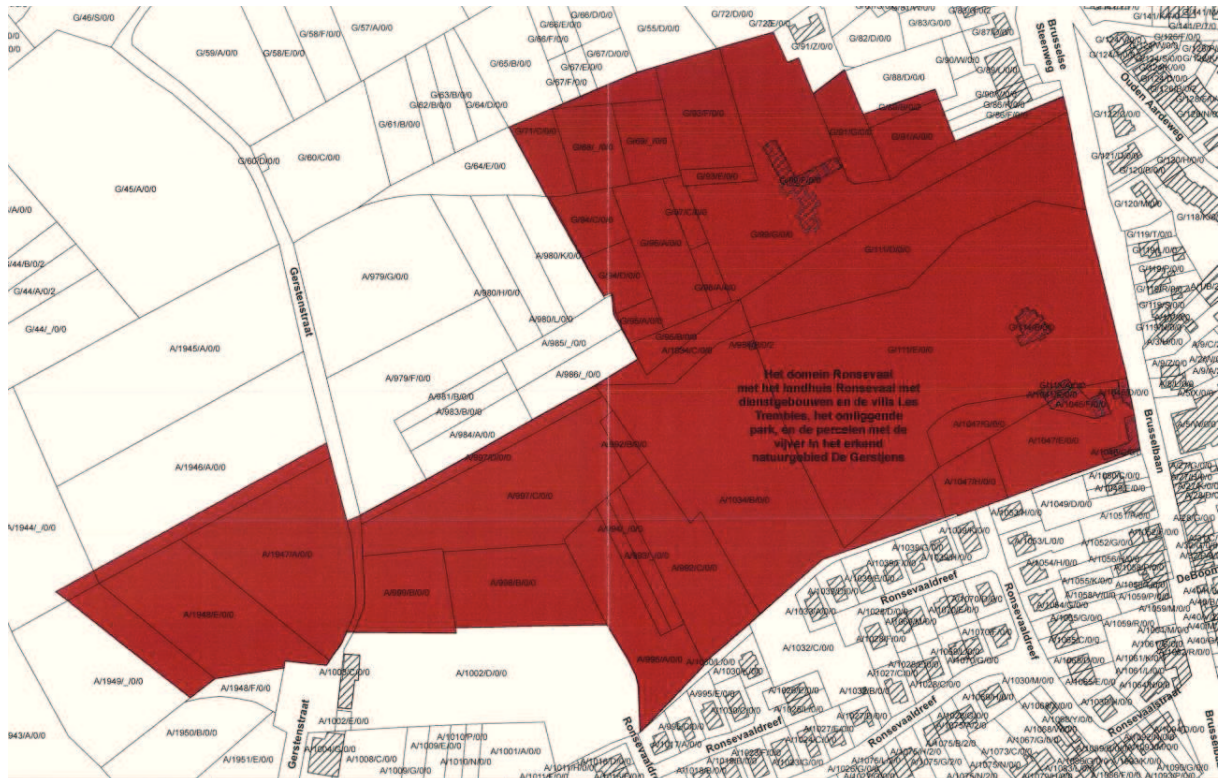
Dossier nr.: 4.001 /41002/102.1

Omschrijving : Het domein Ronsevaal met het landhuis Ronsevaal met dienstgebouwen en de villa Les Trembles, het omliggende park, en de percelen met de vijver in het natuurgebied De Gerstjens te Aalst (Aalst en Erembodegem)

Sectie : 4de afdeling, sectie G + 11 de afdeling, sectie A

Schaal : zie plan

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden: Brussel, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,

b. Volmacht

Philippe Camu
2 Amor Road
London
W80AN
Great Britain

London, 29/01/2015

Olivier Camu, 11 Netherwood Road, London W 14 0BL, en Philippe Camu, 2 Amor Road, London W 8 0AN, eigenaars van het domein « Les Terribles », gelegen Brusselsesteenweg 211 te Aalst, geven volmacht aan hun zoon Alain Camu, 55 Gendarmeriest te Ukkel, om een beheersplan van hun domein op te maken, ten voorschreven einde, alle stukken te tekenen, woonplaats te kiezen, iemand in zijn plaats te stellen en in het algemeen alles te doen wat hiertoe nodig of zelfs slechts nuttig zou zijn, Dit alles met de volstrekte belofte van goedkeuring en desnoods bekrachtiging, vermelding "goed voor volmacht".

Goed voor volmacht

P. Camu

c. Bronnen

1/ Historische Woonsteden en Tuinen, driemaandelijks tijdschrift nrs. 168-168-170, Ronsevaal, een landgoed in Aalst. Artikel door dhr. Chris De Maegd

2/Dossier 4.001/41002/102.1

Opmaak beschermingsdossier 2011 door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

3/ 100 Chateaux de Belgique connus et méconnus door Philippe Farcy pag. 46-47

4/ INBO

5/ Bosplantengemeenschappen in Vlaanderen ANB & Inbo (2009)

6/ Zoogdieren in Vlaanderen (2003)

7/ Het geïntegreerd beheerplan Gerstjens

8/ De verslagen opgemaakt door de dienst Monumentenwacht

d. Lijst met vaktermen

Biopotentieel

Potentieel aan natuurlijke uitgroei van kruidlaag, flora en houtige gewassen

Geknipt voegwerk

Nutriënten

Voedingselementen, mineralen.

Opstand

Het geheel van grotere bovengrondse houtige begroeiingen.

Pastoraal weiland

Een droombeeld opwekkend weiland waar herders en herderinnen, kinderen en dieren een heerlijk, liefdevol bestaan genieten.

Vierkanstverband

Tegenover elkaar geplante bomen (bij een driehoeksverband staan de tegenoverstaande bomen geschrinkt)

Bijlagen

a. Kaarten

Kaart 1

Juridische structuur en situering Domein & tuinen Kasteel van Ronsevaal

Kaart 2

Landschappelijke kenmerken en locatie foto's Domein & Tuinen Kasteel van Ronsevaal

Kaart 3

Landschappelijke opdeling Domein & Tuinen Kasteel van Ronsevaal

b. Digitale drager met visual tree assessments

Met dank aan de medewerking van:

Dank aan de opdrachtgever [REDACTED]

Het opstellen van een beheerplan voor dit prachtige domein was niet alleen een kennis verrijkende ervaring, het was bovenal een groot genoegen.

Eveneens dank voor de medewerking van Ignace De Vloed, Henk Verstraeten, Myriam Creten, Arthur De Haeck, Sofie Van Turtelboom, Jean - Yves De Clippel, Sami Guedich, Jerry Cox, Antonia Geerts, Salvador en allen die een bijdrage leverden.

Het is goed om paden te betreden in samenwerking met ervaren en hulpvaardige vakdeskundigen en enthousiaste vrijwilligers met een groot hart.